

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2304.

Zakon o sodnikih sprejet

Danes je zakonodajni odbor sprejel zakon o sodnikih. — Uspehi dr. Žerjavovega prizadevanja za sodnike. — Klavrna vloga klerikalcev

— Beograd, 19. maja. Zakonodajni odbor je na svoji današnji dopoldanski seji zaključil razpravo o sodniškem zakonu in je bil zakon pri končnem glasovanju definitivno sprejet.

Med razpravo je bilo po daljši debati končno osvojeno stališče, da se bodo začasno novi kasacijski sodniki imenovali na podlagi volitev, izvršenih na sejah poedinic edinic nove kasacije, tako da bodo sodniki kasacij enega pravnega področja voljeni samo iz tega področja.

Ravnatoko je minister pravde sprejel predlog dr. Žerjave glede sodnih inšpektorjev. V celem je fiksiranih pet inšpektorskih mest, in sicer za vsako področje.

Pri prehodnih odredbah se je poslanec dr. Žerjav zavzel za to, da višji sodni svetniki v Sloveniji in Dalmaciji, ki vrše službo pri nižjih sodiščih z uveljavljenjem novega zakona ne izgube svojih pravic, marveč da se jim priznajo prejemki in doklade kot apelacijskim sodnikom. Minister pravde je na to pristal in je bil dr. Žerjavov predlog soglasno sprejet.

Prihodnja seja zakonodaj. odbora se bo vršila v torek dne 22. t. m. dopoldne. Na dnevi red pride zakon o državljanstvu. — Istega dne se sestane tudi sekcija zakonodajnega odbora, ki razpravlja o zakonu o državnih pravdnikih. Ko bo zakonodajni odbor končal razpravo o državljanstvu, zakon, pride na vrsto zakon o odvetnikih.

Milijarno posojilo na vidiku

Pogajanja za milijarno inozemsko posojilo se bližajo koncu. Optimizem vladnih krogov. — Za odpor prečanskih krajev se vlada ne zmeni

— Beograd, 19. maja. Kakor zatrjujejo v vladnih krogih, stoji pogajanja za našletje velikega inozemskega posojila, ki jih vodi v Londonu finančni minister dr. Bogdan Marković, tik pred zaključkom. Pogajanja bodo na vsak način zaključena še tekom tega meseca, bodisi s pozitivnim ali negativnim uspehom. Angleški bančniki so zahtevali, da naša vlada pred definitivnim zaključkom posojila izpolni pogoje, ki so bili fiksirani pri prelminarnih pogajanjih, to je stabilizacija dinarja, reforma v poslovanju Narodne banke in točna določitev vseh javnih del, ki naj se izvedejo s pomočjo posojila. Ker vlada tem zahtevam radi notranjih težav ni mogla v določenem roku ugoditi, so se pogajanja zelo zavlekla. Med tem pa se je pojavilo še vprašanje predvojnih srbskih dolgov in vojnih dolgov v Franciji, ki jih je bilo prav tako treba regulirati še pred najetjem posojila. Vse te zadeve so bile sedaj deloma popolnoma urejene, deloma pa pripravljeno vse, da bodo v najkrajšem času urejene.

Zdaj se mude v Londonu generalni direktor Narodne banke dr. Drag. Novaković, upravnik državne monopolne uprave dr. Gjuričić in kot ekspert funkcionar naš londonski poslanik g. Gjuričić. Generalni direktor Narodne banke se mudi v Londonu že nad mesec dni. Njegova naloga obstoja v tem, da se z angleškimi finančniki dogovori glede vseh reform, ki naj se izvedejo pri Narodni banki, kar tvori enega glavnih pogojev, na katere je vlada že od vsega začetka pristala. Dr. Novaković si je ogledal poslovanje »Bank ob England«, največjega zavoda te vrste na svetu. Razen tega je vodil pogajanja za regulacijo srbskih predvojnih dolgov v Angliji. To vprašanje bo sedaj definitivno rešeno. G. Gjuričić je prinesel v London načrt za stabilizacijo dinarja, ki ga je izdelala vlada, ter načrt javnih del, ki jih hoče vlada izvesti s pomočjo tega posojila.

Dobro poučena osebnost iz vladnih krogov je dala vašemu dopisniku o stanju pogajanj sledečo izjavo:

Mi smo sedaj izpolnili v glavnem vse pogoje, ki so jih stavili posojilodatelci med prelminiranimi pogajanjimi. Načrti reform, ki so jih zahtevali kreditorji, so jim bili te dni predloženi v svrhu proučevanja. V par dneh pričakuje vlada njihov definitivni odgovor, ki bo vsekakor povoljen.

Takoj nato prično pogajanja o tehničnih podrobnostih glede posojila, ki so v glavnem tudi že fiksirane pri prelminiranih pogajanjih. Vprašanje tkzv. finančnih pogojev ne povzroča nikakih težav. Tudi ni težko, ki bi bile politične narave. (Misli očitno odpor prečanskih krajev proti posojilu »Op. ur.«) Finančni minister, ki se mudi v Parizu, prispe v London okrog 20. t. m. in upamo, da bo do takrat pogodba že popolnoma izdelana in pripravljena za podpis. Le nekatera specialna vprašanja, ki jih je še treba rešiti, ostanejo rezervirana dokler ne dospe finančni minister z novimi

Zelo zanimiva je bila včerajšnja dopoldanska seja zakonodajnega odbora, ki je znova potrdila, da gredo klerikalci slepo čez drn in strn z radikalni in da glasujejo za predloge, ki so v eklatantnem nasprotju z interesi slovenskih krajev. Tako je bila na včerajšnji seji sprejeta določba, da imenuje, odnosno predlaga predsednike in podpredsednike kasacije minister pravde brez dvopredloga pristojne kasacije. Še bolj žalostno vlogo so igrali klerikalci pri razpravi glede depolitizacije sodnikov in sodišč. V sekciji je bil sprejet predlog, da sodniki sploh ne morejo kandidirati. Za predlog so glasovali tudi klerikalci, na včerajšnji seji pa je posl. Hodžar junaško nastopil proti temu in glasoval z vladno večino, tako da lahko po novih določbah sodnik iz Beograda kandidira v Zemunu, dočim ne more v področju sodišča, pri katerem je uslužben.

Pred zaključkom današnje seje je prišlo o priliki določevanja poročevalcev do ostra prerekanja med predsednikom Timotijevićem in posl. Pribičevićem. Izkazalo se je namreč, da je predsednik pri poimenskem glasovanju izpuštal poslance KDK, tako da je končno ugotovil, da je bil zakon sprejet s 17 proti 6 glasovom, dasiravno ima samo KDK v zakonodajnem odboru 12 članov. Ko je posl. Pribičević očital predsedniku nekorrektno postopanje, se je predsednik branil s prostakiimi psovkami, kar je seveda izvalo ogorčene proteste celokupne opozicije.

instrukcijami vlade. Vsekakor bodo pogajanja do 30. t. m. zaključena in bomo dobili izplačano prvo tranžo posojila ali pa bomo — prekinitili nadaljnja pogajanja s to finančno skupino.

Na vprašanje, ali najetje posojila vendarle še ni tako sigurno kakor se je zatrjevalo v zadnjem času v vladnih krogih, je naš informator izjavil:

Kakor pri vseh takih vprašanjih, obstoja tudi tu možnost sporazuma ali nesporazuma. Posojilo, za katerega gre, ni mala stvar, marveč je usodopolen korak za nas in ogromna transakcija za kreditorje. Mi in oni moramo stvar dobro premisliti. Vendar pa računamo, da bodo pogajanja, ki trajajo sedaj že nad osem mesecev, končala za nas povoljno. Iskrenost je bila na obeh straneh že ponovno dokazana in tekom pogajanj se ni pojavilo nobeno vprašanje, katero bi se ne dalo urediti.

Kar se tiče višine posojila, se v vladnih krogih zatrjuje, da gre še vedno za 50 milijonov funtov šterlingov, ali okroglo 14 milijard dinarjev. Nereseno je še vprašanje, v kakvi višini bodo emitirane posojilne tranže. Verjetno je, da bo prva tranža znašala 7½ milijonov funtov ter je določena za stabilizacijo dinarja, odplačilo državnih dolgov pri Narodni banki in ostanek za najnujnejša dela, ki so predvidena v vladnem načrtu.

Šef policije se je izgubil

— Beograd, 19. maja. Včeraj bi se imela vršiti razprava v tožbi poslanca Kosanovića proti šefu politične policije v Beogradu Acimoviću, ki je o priliki razprave o grozotah v glavnjaci v beograjskem tisku napadel posl. Kosanovića. Razprava pa se ni mogla vršiti razprava o tožbi poslanca Kosanovića viti povabila. V Beogradu morajo vladati res zelo čudne razmere, če sodišče ne more najti niti šefa policije.

RADE PAŠIČ ZOPET OBDOJEN

— Beograd, 19. maja. Pred beograjskim sodiščem se je vršila včeraj razprava proti Rade Pašiću radi šestih tiskovnih deliktov. Prvotno obsodbo je apelacijsko sodišče razveljavilo in odredilo obnovo procesa. Na včerajšnji razpravi je tožitelj Dragiša Stojadinović dobil popolno zadoščenje, ker je bil Rade Pašić obsodjen na 15 mesecev zapora in na plačilo 25.000 Din državnih blagajni, 100.000 Din oklevetanemu Stojadinoviću, 50.000 Din za invalide, 20.000 Din odvetniku in na povračilo vseh pravnih stroškov.

PAKT PROTI VOJNI

— London, 19. maja. »Daily Telegraph« doznava, da je angleška vlada sprejela vse predloge predsednika Zedinjenih držav Kelloga glede protivojnega pakta. Niti Angleška, niti vlade dominionov niso stavile nikakih pridržkov.

Češkoslovaški parlamentarci v Beogradu

Prisrčen sprejem dr. Kramařa in dr. Uhlřa. — Posvetovanja z našimi parlamentarci. — Priprave za sprejem čl. delegacije

— Beograd, 19. maja. Snoči sta prispele v Beograd gg. dr. Kramař, prvi ministrski predsednik Češkoslovaške republike in dr. Uhlř, predsednik češkoslovaškega senata, da v sporazumu z našo delegacijo pripravita vse potrebno za skupno konferenco naše in češkoslovaške parlamentarne delegacije, ki se bo vršila prihodnje dni v Beogradu. Odlična češkoslovaška gosta sta bila deležna za in meji in na vsej poti do Beograda, zlasti v Beogradu samem, izredno prisrčnega sprejema. Zlasti dr. Kramař, eden najboljših znanih nacionalnih borcev za osvobodjenje slovenskih narodov izpod avstrijskega jarma, ki je zdaj prvič po osvoboditvi poseetil našo državo, je bil predmet največje pozornosti in povsod navdušeno pozdravljen.

Oba češkoslovaška državnika sta denes jutraj najprej posetila predsednika Narodne skupščine dr. Perića in ostala z njim v daljšem razgovoru. Dr. Uhlř je pozneje poseetil svoje znanke in prijatelje, dr. Kramař pa je obiskal vojnega ministra, zunanjega ministra in predsednika vlade. Ob 10. se je vršila v ministrski sobi Narodne skupščine skupna konferenca s člani naše parlamentarne delegacije.

Ostali člani češkoslovaške delegacije prispejo v Beograd danes zvečer. Do Sobotice sta se jim peljala naproti posl. Věslav Vilder in dr. Behmen. V ponedeljek zvečer priredi Narodna skupščina na čast češkoslovaški delegaciji svečan banket, na katerega je povabljenih nad 100 oseb, zastopniki vlade, poslanskih klubov in tiska. V torek dopodne se bo vršila plenarna seja obeh delegacij v skupščinski dvorani, na kar bo delo razdeljeno na sekcije.

V zvezi s prihodom češkoslovaške parlamentarne delegacije se je vršila danes daljša konferenca med ministrskim predsednikom Vukičevićem in češkoslovaškim poslanikom dr. Šebo, na kateri je bil določen točen program bivanja češkoslovaških parlamentarcev v naši državi.

Klerikalci proti učiteljstvu

Boj SLS proti depolitiziranemu UJU. — Protesti učiteljskih organizacij proti omejevanju državljanških pravic. — »Slovenec« proglašja, da more najti milost v očeh sedanjega režima le tisti, ki je pristaš SLS

Kakor znano, se je UJU, udruženje jugoslovenskih učiteljev, svoječasnno »depolitiziral«. Med UJU in klerikalno - Slomškovo zvezo je bil sklenjen dogovor, po katerem se je klerikalna učiteljska zveza likvidirala, njeni člani pa vstopijo v UJU. Slomškova zveza se je nato preimenovala v Slomškovo družbo, ki se bavi po zatrdilih njenih predstavnikov samo s »pedagoškimi« vprašanji, in UJU se je depolitiziralo na ta način, da so dobili klerikalni učitelji v njem soodločen vpliv.

Boji, ki so se zaradi tega vprašanja vršili med učiteljstvom, so znani. Klerikalni stranki je uspelo zanesi med napredno učiteljsko razdoro. UJU se je proglasilo kot čisto stanovska organizacija, in vse je pričakovalo, da ga bo kot tako upoštevala tudi SLS, ki je z njeno tako zvano »depolitizacijo« samo pridobila, ne da bi dejansko likvidirala svoje strankarske učiteljske organizacije.

Kdor je pričakoval, da bo SLS upoštevala želje in zahteve preimenovalne stanovske organizacije učiteljev, se je zmotil. To priča najbolj današnji napad »Slovenca« na UJU, ki mu očita, da hoče vso vzgojo in pouk okupirati zase, da izpodkopa državni oblasti ugled med učiteljstvom in ljudstvom, vsled česar naj nihče ne pričakuje, da bodo njegovi predstavniki nagradeni z nadzornikiimi mesti. Sprito tega napada na UJU je treba posebej poudariti, da so v UJU organizirani tudi pristaši SLS, ki v njej odločujejo, da torej SLS oficijelno nastopa tudi proti svojim lastnim ljudem, ki pa jih seveda na drugi strani štiti s svojo Slomškovo družbo.

Kakor znano, je »Učiteljski tovariš«, ki se je svoječasnno najbolj zavzemal za omejitve dogovor med UJU in Slomškovo zvezo, nedavno objavil razne članke, v katerih navaja, kako se vpoklicujejo slovenski učitelji na orožne vaje v Južno Srbijo, kjer morajo kot vojniki v šolah učiti otroke celo pravoslavni verouk, nadalje, da so se izvršile razne protizakonite premešitve, in znano je tudi, da so bili pod sedanjim režimom imenovani številni šolski nadzorniki le iz vrst klerikalnega učiteljstva, pri čemer so bili prezrti starejši in zaslužnejši učitelji samo zato, ker niso vpisani v Slomškovo družbo.

Ker je »Učiteljski tovariš« ugotovil nepravilnosti pri teh imenovanjih, ki so v nasprotju z zahtevami in načeli, ki jih proglašja UJU na svojih zborovanjih, je bila uvedena od sedanjega režima celo preiskava proti dvema učiteljema, ki sta po zakonu odgovorna za pisavo lista, čeprav sta odgovorna samo po tiskovnem zakonu, ne pa po učiteljskih disciplinarnih predpisih.

Naravno je, da so se proti takemu postopanju sedanjega režima in njegovih zagovornikov pričeli pojavljati čim dalje hujši protesti v učiteljskih vrstah, da sklepajo posamezna učiteljska društva protestne resolucije, ki naglašajo, da so učitelji enakopravni državljani, ker ni v ustavi nobenih specialnih določb, ki bi jim omejevale državljansko svobodo ter ne dopuščale javne kritike v skladu z veljavnimi zakoni. Prav tako protestirajo, da se je vest o disciplinarni preiskavi objavila v političnem tisku, ker morajo biti disciplinske zadeve tajne celo v slučaju, ako so upravičene. Za zadevo se je zainteresirala tudi Zveza državnih nameštencev, ki je na plenarni seji zastopnikov vseh strokovnih organizacij sklenila zavzeti se z vsemi sredstvi za obrambo svobode in

državnih uradnikov ter posredovati v tem smislu na pristojnih mestih.

Zadnji »Učiteljski tovariš« naglašja v posebnem članku potrebo solidarnosti vsega učiteljstva ter piše med drugim: »Še imamo slabšev, ki bi jih bilo mogoče kupiti za skledo leče, da padejo svojim tovarišem v hrbet v trenutku nevarnosti. Še imamo ljudi, ki smatrajo organizacijo za torišče, na katerem se izživljajo male osebne strasti in ambicije.

Najsrdomotnejše je izdajstvo. In je najnevarnejše, ker ni nikogar, ki bi branil potem stanovske pravice, če jih ne bomo branili sami. Beg v odločilni uri pomenja poraz, pomenja vrsto porazov, od katerih se ne bomo opomogli kdove kako dolgo v bodočnosti.

Na naslov učiteljstva pa piše današnji »Slovenec«, ki brani vse to, proti čemur se bore učiteljske in uradniške organizacije: »Kdo je pri večini našega naroda zaupanja vreden dobro vemo.« To se pravi, kar tudi pove z drugimi besedami, da je samo tisti vreden zaupanja večine naroda, t. j. SLS in njenih predstavnikov v vladi, ki je član klerikalne stranke, kar so tudi pokazala zadnja učiteljska imenovanja. Samo tisti, ki uživajo zaupanje SLS, smejo pričakovati dobrot od sedanjega režima. Kajti večina naroda ne odločuje pri učiteljskih imenovanjih, ampak SLS, ki jo reklamira zase, ker je slučajno pri volitvah dobila z verskim terorjem zase največ glasov. Tako torej izgleda depolitizacija učiteljskega vprašanja.

Kakor vse kaže, nastopajo časi, kakršni so vladali med našim učiteljstvom že pred vojno, ko je klerikalni deželni odbor delil draginske doklade samo tistim učiteljem, ki so bili včlanjeni s Slomškovi zvezi. Tudi takrat so se sklicevali klerikalci na to, da morejo dati draginske doklade samo učiteljem, ki uživajo zaupanje »večine naroda« in da morejo dati dobre službe samo takim, čeprav so morda strokovno manj usposobljeni.

JAPONSKA PRED MOBILIZACIJO

— Tokio, 19. maja. Z ozirom na razvoj dogodkov na Kitajskem, pričakujejo tukajšnji politični krogi vsak čas proglas mobilizacije v svrhu zasedbe Mandžurije. Ukrepi japonske vlade bodo usodnega pomena za nadaljni razplet kitajskih homatij in jim tudi mednarodni krogi pripisujejo izredno važnost.

STRESEMANN OKREVAL

— Berlin, 19. maja. Glasom zdravniškega bulletina se je zdravstveno stanje znanjega ministra dr. Stresemanna tekom včerajšnjega dne znatno zboljšalo tako, da se ni več bati za njegovo življenje. Zdravniki upajo, da bo kmalu okreval, vendar pa se ne bo mogel tako kmalu zopet vrniti v politično življenje in bo moral bržkone odstopiti.

Peking v pričakovanju južnih Kitajcev

Peking, 17. maja. (10.) Pričakuje se, da vsak čas vkorakajo v mesto južne kitajske čete. Mesto samo kaže zelo malo vznemirjenja in tudi denarni trg je popolnoma miren.

Organizacija gospodarske statistike

O vprašanju organizacije gospodarske statistike je izdelala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani zelo obširno in dokumentirano študijo. Referent, zbornični tajnik g. Ivan Mohorič, nam uvodoma v svojem referatu predločuje pregled zgodovinskega razvoja gospodarske statistike v posameznih pokrajinah naše kraljevine; posebno pohvalno omenja delo »Statističnega odelja« Ministerstva Narodne Privrede Kraljevine Srbije, potem »Zemaljskog Statističnog Ureda za Hrvatsku i Slavoniju u Zagrebu« kakor tudi »Zemaljskog Statističnog Ureda za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu« ter povdarja njihov pomen za napredek gospodarstva v teh krajih. Dalje je v referatu predločen razvoj statistične službe po vojni, tudi je izčrpno obdelan in kritično presojan popis prebivalstva od 31. januarja l. 1921. kakor tudi njegov pomen za gospodarsko statistiko. V razpravi o načrtu novega zakona o administrativni statistiki, katerega je izdelala direkcija državne statistike pri ministrstvu za socialno politiko, se referent dotakne vprašanja sistema organizacije gospodarske statistike v naši državi ter se izjavlja za stvarno decentralizacijo, katere je danes že praktično izvedena po posameznih gospodarskih resorjih.

Drugi del referata analizira sedanje stanje statistike poljedelske produkcije kakor tudi poljedelskih razmer v naši državi ter opozarja gospodarsko javnost na delstvo, da je postalo enotno vodstvo statistike s prenosom agend od ministrstev na oblastine samouprave veliko vprašanje. Potem se peča referent z razmerami v šumarski statistiki, katere vodstvo je ogroženo radi nezadostnih buđetnih kreditov. Zahteva, da Generalna rudarska direkcija izda čimprej uraden seznam rudarskih podjetij v naši kraljevini in da v bodoče redno objavlja statistiko poštno-brzojavnega in telefonskega prometa kakor tudi potnega prometa ter da se izpopolni statistična služba o blagovnem prometu na železnicah, katere mora biti baza za vodstvo železnične tarifne politike. S posebnim priznanjem omenja delo pri izpopolnjevanju statistike zunanje trgovine, katero izdaja Generalna direkcija carin.

Kar tiče pomorske statistike, katere se sedaj vodi na dveh mestih, pri Pomorski Upravi v Splitu kakor tudi pri tamkajšnji Trgovski zbornici, predlaga sklicanje ankete, da bi se sedanje dvojno delo, ki je odveč, odpravilo. Končno prinaša zanimive detaile o razdelitvi in organizaciji socialno-politične statistike, katero vodijo sedaj delavske zbornice skupno s centralnim sekretariatom, borzanti dela, inšpekcijami dela in okrožnimi uradi za zavarovanje delavcev.

Za vodstvo finančne statistike predlaga, da se pri finančnem ministrstvu organizira posebni statistični oddelek, kateri bi redno objavljali statistiko posrednih in neposrednih davkov, detaljirano statistiko samoupravnih financ, katere se danes ne izdaje za javnost, dalje statistiko našega denarstva, s katero razpolaga Generalni inšpektorat itd.

Referent končno prinaša pregled organizacije statističnega dela v posameznih zbornicah za interne potrebe zbornic ter naglašja potrebo medsebojne izmenjave statističnih rezultatov posebno o gibanju in stanju trgovskega in obrtnega katastra kakor tudi potrebo skupne publikacije zborničnih statistik.

Referent konča s predločenjem našega razmerja do mednarodnih statističnih zavodov in organizacij, povdarja nezadostnost naše današnje poročevalne službe in razmotriva problem mednarodnega izmenjavanja gospodarske statistike, o katerih bo razpravljali letošnji mednarodni kongres, ki ga bo priredilo Društvo narodov v Ženovi. V zvezi s tem opozarja tudi na važnost bodočega popisa prebivalstva v naši kraljevini v letu 1930. O predložitih, ki so detaljno izdelani v referatu, so sestavljene obširne resolucije.

GRŠKA ČLANICA MALE ANTANTE?

— Atene, 19. maja. Tukajšnji listi poročajo iz Bukarešte, da namerava Rumunija na prihodnji seji Male antante postaviti predlog glede sprejema Grčije v Malo antanto. Grški politični krogi so glede tega precej rezervirani in naglašajo, da je vsekakor treba počakati, kakšno stališče bo k temu zavzela Jugoslavija.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem krometu so notirali: Dunaj 799.5, Berlin 13.5975, Praga 168.35, London 277.40, Newyork 56.81, Curih 10.95, Milan 299.25.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 799.5, Berlin 13.5975, Praga 168.35, London 277.40, Newyork 56.81, Curih 10.95, Milan 299.25. Efekti: Vojna škoda 456.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1325, Dunaj 73, London 25.83, Milan 27.325, Newyork 518.85, Pariz 20.42, Berlin 123.18.

Pred občinim zborom rezervnih častnikov

Značilna sodba srbskega bojovnika o delu središnje uprave. — Tik pred glavno skupščino je hotela središnja uprava razrešiti upravo ljubljanskega pododborja njenih funkcij in postaviti komisarja

Že opetovano smo poročali, da so razmere v Udrugi rezervnih častnikov od dne do dne neznošnejše. Med središnjo upravo in ljubljanskim, pa tudi nekaterimi drugim pododbori, se vleče spor, če deli čas in kakor vse kaže, te mučne napetosti še ne bo konec. Beograjska »Reč« priobčuje v eni zadnjih številkih zanimiv članek o žalostnih razmerah v vodstvu organizacije rezervnih častnikov, v katerem izjavlja:

Koncem tekočega meseca se bo vršil letni zbor rezervnih častnikov in ratnikov v Sarajevu. Rezervni oficirji in ratniki bodo imeli zopet priliko slišati na zboru staro pesem središnje uprave po receptu njenega modrega predsednika. Kaj vse se ni storilo? Uniforme za rezervne oficirje, popust v kopalnicah, denarna podpora, drva po znižani ceni, polaganje temeljnega kamna in gradnja radniškega doma, milijonsko imetje in podpredsedstvo v Finaku, potovanja po pododborih, kršne slave, parade, reprezentacije itd. Evo, kakšna je za sedem let slika poročil središnje uprave, ki je na videz lepa in privlačna kakor vsak jedilni list.

Toda za one stare prave borce in bojovnike, ki znajo dobro čitati, nudi ta jedilni list povsem drugačno sliko. Prvo: uniforme niso delo udruženja, marveč države po zakonu o ustroju vojske, a središnja uprava, ki je prevzela špeditsko delnost, že ve, zakaj je to storila. Drugo, popust v kopalnicah ni nobena zasluga središnje uprave, ker ima vsak stromažen državljan, zlasti pa bojovnik po odredbi ministrstva za narodno zdravje popust, da ne govorimo o invalidih in bojovnikih. Tretje, denarna podpora, je bolj stvar teorije, nego prakse, ker so jo mnogi zahtevali, pa jo niso dobili. Pa še tisto, kar se je dalo, ni zasluga središnje uprave, marveč vojnega ministrstva. Četrto, drva po znižani ceni. Ta drva dobivajo člani večinoma v Beogradu. A tudi oni, ki so jih enkrat dobili, so izgubili voljo, da jih še dobivajo po znižani ceni, ker niso drva, marveč trske, ki jih prodaja ministrstvo za šume na obali Save vsem po polovični ceni. Peto, temeljni kamen, se nikakor neče pojaviti. Že tri leta se poraja. A zvedeli smo, da je tudi načrt problematičen, ker ima več gospodarstev. Šesto, milijoni, dobri milijoni, ki so se stekali v blagajno preko slabih uniform. Zakon o ustroju vojske pravi, da bo dobil vsak rezervni oficir brezplačno uniformo, zdaj so pa morali ti siromaki položiti na krožnik udruženja po 500, 700 in 1.000 Din. Sedmo, fidak, Bog mu grehe odpušči. Hajdi da se sprehajamo za drag denar sumljivega izvora po Italiji, Franciji, Ameriki, Poljski in kdo ve po katerih državah še.

Potovanja članov središnje uprave, zlasti predsednika, niso nič drugega, nego agitacija za njegovo politiko. V Srbiji pripovedujejo pododborom, kako hočejo prečeti strogost središnje uprave, da bi sedli oni na stolce in kako morajo biti Srbijanci in glede na politično pripravljenost. V prečasnih krajih jim pa pripoveduje, da so kulturnejši in da bi morali razumeti položaj. Obeta jim odlikovanja in napredovanje, samo da jih pridobi za svojo osebno politiko, ki že vsem rezervnim častnikom in bojovnikom sedeti. Vsi pa vemo, da prečani nečejo sedeti v središnji upravi.

Oni hočejo, da delujejo v nji pravi bojovniki, ki so se zares borili. To velja zlasti za predsednika, ki bi moral biti inkarnacija ratniškega udruženja, ne pa borec iz neborakih edinic.

Mogli bi povedati še marsikaj, toda počakajmo, da vidimo, kaj nam povedo delegati iz Sarajeva. Vemo, da bo tam mnogo naročenih govornikov in kričav, toda morda se bo pojavil tudi kak pravi bojovnik in pravi rezervni častnik, ki ljubi resnico in delo in ne zavijanja in parade.

Ta značilen članek je napisal srbski bojovnik, ki mu pač ni mogoče očitati kakkega plemenskega antagonizma ali subjektivnosti. Za neznošne razmere v organizaciji rezervnih častnikov je zelo značilna gesta, ki jo je napravila središnja uprava tik pred letnim občinim zborom. Z ljubljanskim pododborom je via facti že pred kakimi štirimi meseci prekinila odnose in sicer samo zato, ker se je ogromna večina slovenskih rezervnih častnikov odločno uprla vmešavanju organizacije v dnevno politiko. Ves ta čas središnja uprava ni odgovorila na noben dopis ljubljanskega pododborja in šla je celo tako daleč, da je zadržala članom železniške legitimacije, ki jim grede po zakonu. Njen namen je bil prozoren. Hotela je izzvati kak nepremišljen korak od strani ljubljanskega pododborja, da bi mogla pokazati nanj s pristom, češ, glejte, slovenski rezervni častniki rovarijo proti udruženju. Toda to se jim ni posrečilo. In središnja uprava je čakala skoro štiri mesece, da je prišel čas, ko je treba odrediti delegate za glavno skupščino. Seje zdaj se je spomnila, da bi kazalo upravo ljubljanskega pododborja razrešiti njenih funkcij in dobiti med peščico priganjavev središnje uprave ljudi, ki bi ji pomagali sestaviti novo upravo. Včeraj je nemadoma prišel v Ljubljano generalni tajnik središnje uprave z dekretom o razpustu uprave ljubljanskega pododborja in imenovanju komisarija. Ker pa pravila komisarija ne predvidevajo in ker ima pododbor v takem primeru pravico v roku 10 dni pritožiti se na nadzorni odbor središnje uprave, je uprava ljubljanskega pododborja odklonila tozadevne dekrete in sklenila poslati na glavno skupščino svoje delegate. Z generalnim tajnikom je imela včeraj popoldne daljše posvetovanje, ki je pa pokazalo, da središnja uprava v osebi g. Radosavljevića nikakor neče opustiti svojih diktatorskih metod, marveč da hoče še nadalje komandirati in intrigrirati po svoji volji.

Slovenski rezervni častniki, organizirani v ljubljanskem pododboru, so dobro zavedajo, kolikšnega pomena je organizacija rez. častnikov za državo in kako vzvišeni so njeni cilji. Zato gredo v svoji uvidevnosti in popustljivosti do skrajnosti in so pripravljeni storiti vse, da se spor s središnjo upravo mirno poravnata. Če bodo pa prisiljeni izvajati iz nečuvnega postopanja središnje uprave posledice, bo lajnost vedela, kdo nosi odgovornost in kdo je tisti, ki je s svojo diktatorsko nadutostjo omajal temelje te eminentno važne patriotske organizacije. Za središnjo upravo je značilno, da je odredila, da moralo priti vsi delegati na glavno skupščino v uniformah, da bi mogel g. Radosavljević kot rezervni polkovnik enostavno komandirati in diktirati zakonito izvoljenim zastopnikom poedinih pododborov svojo voljo. Dobro bi bilo, da bi se zanimala za razmere v organizaciji rezervnih častnikov državne oblasti, kajti za državo ni vseeno ali predstavlja ta organizacija močno, po duhu in ciljih enotno falango, ali pa je skrupcena na diktaturi peščice gospode, ki si domišljajo, da lahko žonglirajo z njo kakor se ji zljubi.

našli v zaporu obešenega. Samomorilec je hotel poravnati škodo in je že izplačal okradeni češki steklarni 70.000 Din, tvrdi Pinto pa 33.000 Din. Čeprav so bili okradenci s tem zadovoljni in niso zahtevali nadaljnega kazenskega postopanja proti starcu, se je preiskava proti njemu še vedno nadaljevala in so ga oddali v zapore dubrovniškega sodišča. Takoj po aretaciji je starac kazal znake duševne depresije. Prosil je, naj ga premestijo v posebno celico, ker se drugi kaznjenci norčujejo iz njega in ga zasmehujejo. To prošnjo, ki je bila tudi poslednja, so mu ušli. Ko je predvčeršnjim jetnikar obhodil celice, ni opazil pri starcem Voliču nič posebnega. Stražniku je moč izjavil, naj sporoči njegovi ženi, da bi bil rad pokopan kraj matere, če bi v zaporu umrl. Ko je malo pozneje jetnikar pogledal skozi okence ječe, je opazil, da starac sloni na zidu v prav čudnem položaju. Potrkal je na vrata, toda starac mu ni odprl. Ko je odprl ječo, je videl, da se je starac obesil. Prerazal je hitro vrv in položil samomorilca na posteljo in ga skušal z umetnim dihanjem oživiti. Prišel je tudi upravitelj kazalnice in zdravnik, ki je ugotovil smrt.

Iz Sarajeva sporočajo, da si je hotela predvčeršnjim končati življenje na prav strašen način neka 17letna Katica Berić iz Slav. Broda. Njeni starši živijo v Tuzli. Katica je bila v službi pri nekem meščanu v Sarajevu. Ko so vsi legli spat, je Katica poskusila samomor. Naprej si je prerezala žile na roki in je nato še skočila iz tretjega nadstropja na dvorišče. Obležala je na cementnem pločniku vsa razmesarjena. Zlomila si je pri padcu noge in roke ter zadobila težke notranje poškodbe. Gospodinja je slišala težak padec in obupni krik samomorilke ter je odšla na dvorišče pogledat, kaj se je pripetilo. Našla je svojo služkinjo v mlaki krvi in nezvestno. Poklicala je zdravnika, ki je odredil, da so mlado samomorilko prepeljali v bolnico. Zdravniki so izjavili, da ni upanja, da bi okrevala. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano. Pustila je poslovljno pismo, naslovljeno na mater in sestre, ki živijo v Tuzli.

Včeraj so sporočili našim letalskim oblastem v Zagrebu, naj pripravijo vse potrebno za sprejem francoskih letalcev Costesa in Le Brix, ki sta odletela iz Pariza na velik polot po državah Male antante. Kljub vsem pripravam pa slavna francoska letalca nista prispela. Ker se je mislilo, da bosta priletela na letališče v Borongaju ponoči, so veliki reflektorji razsvetljevali letališče in pripravljene so bile tudi rakete za svarilne signale. Danes zgodaj jutraj je pa v Zagreb dospela vest, da letalca ne bosta letela preko Zagreba, temveč bosta iz Milana letela naravnost do Zemuna. Kmalu nato je prišla vest, da bosta letalca vendar pristala v Zagrebu na letališču v Borongaju kot prvo postajo v naši državi. Letalca pristajeta na Borongaju le za kratek čas in poletita takoj v Zemun, kjer jima pripravljajo svečan sprejem. Costes in Le Brix sta nastopila dolgo zračno pot po državah Male antante v letalu Breguet, kakršne uporablja francoska armada. Letalo je serijsko in ni pripravljeno posebno za velike letke. Letalo nosi ime obeh ponesrečenih letalcev. S tem letalom sta Costes in Le Brix preletela Atlantski ocean in pot okoli sveta.

Kriza v ljubljanskem gledališču

G. inspektor Milč. Čekić se je odjedal, ne da bi preiskovalna komisija zaključila svoje delo. Dosedanje gospodarstvo pri našem gledališču se sploh ni moglo preiskati, ker uprava komisiji ni dovolila vnogeta v knjige. Zato je komisija sestavila in vposlala oblastnemu odboru in mestnemu magistratu sledečo izjavo:

Podpisana sva se udeležila po nalogu ljubljanskega oblastnega odbora seje v poslopiju dramskega gledališča dne 15. maja 1928, ki je imela nalog pregledati bodoči proračun za sezono 1928-29. V ta namen je gledališka uprava sestavila proračun s poslajšili, ki ga prilagaja. Od uprave sva dobila te podatke pod pogojem, da ostanejo tajni ter so na razpolago samo v informacijo oblastnemu odboru.

Če pregledamo, kako je sestavljen proračun ljubljanskega gledališča, vidimo, da so vnešeni v drž. proračun po partijah in pozicijah samo izdatki osebju po službeni pragmatiki, niso pa v drž. proračun vnešeni drugi izdatki. Ti se krijejo iz letnega inkasa. Zato je torej ta na razpolago upravi v pavšalnem znesku, ne da bi bilo to razpolaganje vezano na kakšne partije oziroma pozicije. Iz inkasa se torej krijejo doklade upravi, doklade in posebni honorarji gledališkemu osebju. V poljasilo priloge morava pristaviti, da so proračunske postavke pod izdatki A »plačec vsota delansko prejetih plač 1. aprila 1928«, dočim so zneski v drugih dveh kolonah v prilozki le načrt upravnika za znižanje prejemkov. Osebo dobiva poleg doklad še posebne honorarje za prekoštevile predstave. V splošnem sva menila, da se ljubljansko gledališče s sedanjimi prejemki more vzdržati na dostojni višini, ne da bi bilo treba zniževati redne prejemke igralnemu osebju. Da se doseže ravnotežje, bi bilo v prvi vrsti treba izvršiti redukcije doklad upravnega osebja in redukcijo upravnega osebja samega. Po najnižih vtihih bi se dalo tudi drugače urediti plačevanje honorarja za prekoštevile predstave.

Opozoriti morava tudi na to, da ima po veliki večini tudi tehniško osebje umetniške

doklade, poleg tega še za večerno delo posebne honorarje in za obrtniška dela posebno plačilo. Že pri seji smo bili vsi edini, da se da prihraniti pri baletu in sicer okroglo 60.000.— Din.

Dalje bi se dal črtati ali vsaj znižati izdatke za inženjerja, ki je lastnik obeh gledaliških oblasti samouprava in bi ta posel lahko vršil tehnik oblastnega odbora. Prihraniti se da tudi na izdatkih za oseboje pri slikarni, ki je odpovedal Skružny starjši in ni treba namestnika.

V splošnem pa smatramo, da je vprašanje gospodarstva v našem gledališču vprašanje, kako se vporablja inkaso za materialne izdatke, t. j. izvemski gledališke doklade. To bi bilo po proračunu približno 1.200.000.— Din. Če bi se uprava res strogo držala proračuna, bi bile postavke primerne, vendar so predvideni izdatki bogato zaračunani (tantijeme, prevodi, garderoba). Pripomnimo, da bi bilo po ustroju gledališča z ozirom na sestavo tehniškega osebja treba kupiti samo material, delo na bi moralo izvršiti to oseboje v rednem dnevnem času brez posebnih nagrad.

O dosedanjem gospodarstvu ne moreva poročati, ker nista dobila vnogeta v knjigo, češ da ima to pravico samo državni organ.

V Ljubljani, dne 16. maja 1928.

Velikonja, I. r. F. Poženel I. r.

Soglašava: I. Volc I. r.

Fr. Govekar I. r.

MAGNA
PURGA

Cisti
osvežuje, desinficira želodec in čreva

Odstranjuje

žeravico (zgago),
napetost,
vzpehavanje,
katar

Izdajuje
Laboratorij
Alga - Sušak

Za 2 poskusna omoa priložite naročilu
10 Din v znakah.

Dobiva se po vseh lekarnah omo
za 4 Din.

Sport

Primorje - Hermes

Tekma za prehodni pokal LNP.

V okvirju jutrišnjega Olimpijskega dne se vrši ob 16.30 na igrišču Ilirije okrožni seminale za pokalno prvenstvo LNP med Primorjem in Hermesom. Prehodni pokal, za katerega se letos tekmuje tretje leto in ki ga brani SK Ilirija, je razstavljen v izloži trgovine P. Magdič.

Srečanja med Hermesom in Primorjem so spadala vedno med najboljše in tudi zares najbolj zanimive naše domače tekme. Toliko bolj velja to za jutrišnjo tekmo, v kateri gre za največjo trofej LNP. Obe moštvi gojita lepo kombinacijsko igro, tehnično in taktično sta si dosti enaki, srečanja med njima so precej redka, dajo pa skoro vselej dobro, fair in napeto igro, pri kateri pridejo na svoj račun tudi publika in celo »navijači«.

Za predigo se vrši odločilna prvenstvena tekma II. razreda med SK Reko in SK Svoboda, ki se prične ob 14.30. Tudi ta tekma obeta zanimiv boj, ker igra oba kluba dobro in sta si po sposobnostih precej enaka.

— Kolesarske dirke. O priliki olimpijskega dne se vrše jutri 20. t. m. kolesarske dirke v drugem kolo prvenstvenih tekem, in sicer prvotrajni na km 75.—, juniorji na km 50.—. Start točno ob 9. uri dop. na Bleiweisovi cesti tik Narodnega doma, cilj po 21. istotam. Dirke se vrše ob vsakem vremenu. P. n. občinstvo se vlnudno naproša, da se brezopogno pokori vodstvu dirke in rediteljem, posebno ker je z ozirom na velik interes na te olimpijske predtekmice pričakovati večjega poseta sportne publike. Vodstvo dirke opozarja dirkače, da bo masaža in garderoba v gledališki baraki (slikarna g. Stružnega) tik Bleiweisove ceste ob južni železnici. Dirkači se morajo brezopogno javiti vodstvu dirke točno ob 8.30 v garderobi.

— Motokolesarski klub Ilirija. Dirkači in ostali kolesarji naj se javijo točno ob pol 9. uri vodstvu dirke na Bleiweisovi cesti. Člani moto-odseka prirede skupni izlet k motokolesarskim dirkam I. Hrv. Motokluba v Zagreb. Vodja izleta g. Prošek Mirko. Sestanek ob 5. uri jutraj pri Karloškem mostu. P. n. člani moto-odseka, kateri se ne udeležijo tega izleta, se naprošajo, da prevzemo kontrolno službo pri kolesarski dirki na progi Ljubljana—Logatec—Gračarjevec in obratno. Sestanek in dogovor pri vodstvu dirke na Bleiweisovi cesti točno ob 8. uri 30 min. — Odbor.

— Otvoritevna kolesarska dirka kol. in mot. društva »Sava« se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 28. maja na progi Ljubljana—Logatec. Istočasno se vozi tudi zvezna dirka. Start točno ob 2. uri popoldne na Tržaški cesti pri km 1.400. cilj v Logatec pri km 30.400. I. Juniorji 29 km. II. Glavna skupina 29 km. Skupni izlet kolesarjev in kolesaric je točno ob pol 1. uri iz Sv. Jakobova trga na cilj v Logatec.

— Službeno iz LHP. Seja uprav. odbora se vrši danes ob 18.30 v damskem salonu kavarne Emona, na kar se opozarja jo vsi gg. odborniki. — Tajnica.

— Koturški Savez SHS. Pododbor Ljubljana mesto. Prvenstvena dirka za II. kolo, katera je razpisana na 20. t. m. vrši se v vsakem vremenu. Vodstvo dirke, kontrole, časomeri in reditelji se sestanejo točno ob 14.30 uri dop. pred Narodnim domom.

Beleznica

KOLEDAR.

Jutri: Nedelja, 20. maja 1928; katoličani: Sv. Bernard; pravoslavni: 7. maja, Milodar.

DANASJNE PRIREDITVE.

Drama: »Cyrano de Bergerac«.
Opera: »Prodana nevesta«.
Kino Matica: »Grand hotel Boulevard«.
Ljudski kino ZKD: (Ideal): »Sejgov sin« (Rudolf Valentino).

PRIREDITVE V NEDELJO.

Drama: »Herman Celjski«.
Opera: »Zaljubljen v tri oranže«.
Kino Matica: »Grand hotel Boulevard«.
Ljudski kino ZKD: (Kino Ideal): »Sejgov sin«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustari, Sv. Petra cesta; Hočevar, Spodnja Slika.

K otvoritvi novinarske razstave v Kölnu

Notica v »Jutru« z dne 17. t. m. pod gornjim naslovom ni docela točna. Ugotovi moram, da se je del Jugoslavije vendar le udeležil te velepomembne mednarodne kulturne prireditve. In sicer so to — žene. Še junija meseca m. l. je znana nemška feministka dr. Gertruda Bäumerjeva na sestanku Mednarodnega ženskega Saveza v Zenevi s posebno vno vabila delegatke Narodnih ženskih Savezov, naj bi sodelovali pri »Ženski sekciji« razstave »Pressa« v Kölnu. In tako so zbrale tudi Srbkinje, Hrvatice in Slovenke svoje feministične, gospodinjke, socialne in karitativne, strokovne in mladinske liste ter razne tabele in fotografije žensk voditeljic; Slovenske smo poleg tega priložile še svoj prvi ženski zbornik »Slovenska Zena«, ki nudi naraven pregled ženskega dela od prvih početkov do danes.

Narodni ženski Savez SHS kot najvišji zastopnik vseh organiziranih Jugoslovenk je poslal našo zbirko v Köln, kjer sta jo voditeljici ženskega oddelka, že prej omenjena dr. G. Bäumerjeva in dr. poslanka Veberjeva uvrstili med »Žensko sekcijo« razstave »Pressa«. Zanimivo je, da no nemške feministke izključile iz ženske sekcije vse modne žurnale, ker so dokazale, da so izdajatelj in uredniki modnih listov vedno — moški.

Minka Govekarjeva, član uprave Narodnega ženskega Saveza SHS.

Izpred sodišča

DENAR JE NASLA.

«O, tale gospod pa vporablja zelo dragocen papir» je dejala služkinja Špelca v Novi vasi, ko je prišla letos marca na domače stranišče in našla listino z listinami in 2 bankovcema po 1000 Din. Vedela je, da je bil pred njo tam kmet Janez, ki je sedel tedaj v gostilni ter tudi takoj pogrešil svoj denar. Janez je prihitel v stranišče, iz katerega je Špelca kmalu odhitela in odnesla listino s seboj.

Denar sem zgubil, v stranišču sem ga pozabil, je tožil Janez v gostilni krčmarju in mu omenil, da ga je morala Špela odnesti. Krčmar je takoj poklical dekle Špelo, ki je pa dejala, da ona nima denarja. Premetenka je urno skrla listino po platno stola, pozneje je nekaj denarja porabila, 1000 Din je dala spraviti svojemu svaku, a 100 Din je podarila sestri.

Preiskali so Špelo sobico in jo spet povprašali, kako in kaj, ker se jim je ona zdela najbolj sumljiva. Naposled je priznala, da je ona odnesla listino. Naznanili so jo. Špela še ni bila nikoli kaznovana, svoje dejanje je skesano priznala, zato je pa do bila samo 14 dni ječe.

Vzoren hišni posestnik

Zgodil se je čudež, da je hišni posestnik znižal najemnikom najemnino. Zdelo se mu je, da najemniki preveč plačujejo in poslal jim je okrožnico, v kateri pravi, da se zadovoljuje v bo doče z dvema tretjinama najemnine. Ta izjema med hišnimi posestniki je slavni francoski učenjak, vseučiliški profesor Henry Bergson. Moč je postal nedavno srečen dedič. Lani je umrl v Parizu njegov daljni sorodnik, ki ni imel otrok in je zapustil profesorju na eni najlepših ulic sredi mesta veliko hišo. Profesor Bergson je filozof in kot tak se je izkazal tudi v vlogi hišnega posestnika. Pregledal je račune in ugotovil, da plačujejo najemniki tako visoko najemnino, da jo mora po svoji vesti znižati. V okrožnici, s katero je znižal najemnino za eno tretjino, pravi, da bo še enkrat pregledal račune in da jim morda najemnino še bolj zniža. Ševeda so se takoj oglasile davčne oblasti, ki pravijo, da ne morejo trpeti takega znižanja najemnine, ker bi tudi država trpela škodo, kajti z znižanjem najemnine se znižajo tudi davki. Davčne oblasti zahtevajo tudi v Franciji od hišnih posestnikov, naj čim bolj pritisakajo na najemnike, ker s tem koristijo državi.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Zopet smrtna obsodba v Mostarju — Samomor starca v zaporu. — Strašen poskus samomor a. — Zagreb v pričakovanju francoskih letalcev

Statistika izkazuje, da je v Mostarju največ smrtnih obsodb. Včeraj se je končala velika razprava proti 21 letnemu Mehmedu Drljeviću, rodno iz Blagaja, in njegovi ženi Fatimi zaradi vploma in roparskega umora. V razpravno dvorano so pripeljali zločinca v okovih. Za njim je stopala njegova žena, ki je obdolžena sokrivde pri umoru. Obraz je imela zastrt s črnim pačolanom. Občinstvo je zasedlo dvorano do zadnjega kotička. Drljević izgleda prav kretensko in se je apatično oziral po občinstvu. Mehmeda zagovarja odvetnik ex officio, zagovornišvo Fatime je pa prevzel iz dobrote novi mostarski advokat Nikolić. Pisar je začel čitati obtožnico, ki popisuje podrobno Drljevićevo zločin. Dne 14. aprila se je Drljević neopazno spazil v stanovanje Manojla Milčevića z nakano, da ga umori in oropa. Drljević je vplomil v stanovanje in ker ni bilo Milčevića doma, se je skril pod posteljo in je čakal na svojo žrtve. Milčević je prišel kmalu nato domov in je sedel na posteljo ter izpil čašo rakije. Na to je šel v svojo trgovino in tedaj se je zločinca spazil izpod postelje, se skril za vrata ter čakal trgovca z veliko železno palico. Ko se je Milčević vrnil in stopil k postelji, da bi ugasnil električno svetiljko, je stopil zločinca na njemu in ga z enim udarcem podrl na tla. Milčević se je zrušil na tla in v hipu izdihnil. Zločinca je vzel svoji žrtvi listino z 800 Din in je pobegnil. Spotoma je vtaknil v žep še pokojniško uro. Obtožnica obtožuje Drljevića tudi, da je nekaj tednov pred umorom vplomil v Milčevićevo trgovino in

odnesel 2000 Din ter jih zapravil s svojo ženo. Drljevićeva žena Fatima je obtožena, da je sodelovala pri obeh zločinih in si je z možem razdelila ukradeni denar. Po prečitani obtožnici je Drljević izjavil, da se čuti krivega, da pa je zločin izvršil v veliki bedi, ker je bil brezpomeln. Žena Fatima je bila pred porodom in je zato potrebovala denar. Opisal je v podrobnosti svoj zločin. Imel je trdno namero, da mora dobiti denar na vsak način, četudi izvrši umor. Fatima je izpovedala, da se ne čuti krivo, ker ji je mož dal denar in ni vedela, da je last umorjenega trgovca. Tudi za prvi vplom ni vedela, denar je pa sprejela od moža, ker ji je rekel, da si ga je izposodil. Priče so izpovedale, da je Fatima pridna in poštena ženska, ki je s pranjem preživljala sebe, otroke in moža. Zagovornik je naglašal, da obtoženc ni storil prav, da je umor priznal, ker ni vedel, kaj ga čaka. Če bi ne priznal umora, bi bil obsojen samo uboja. Fatimam zagovornik je dokazoval njeno nedolžnost. Po enournem posvetovanju senata je bila prečitana obsodba. Fatima je bila kot nedolžna oproščena, dočim je bil Drljević obsojen na smrt na vešalih. Drljević je poslušal obsodbo popolnoma mirno in ni trenil z očmi.

Pred dnevi so odkrili veliko tatvino v trgovini Pinto in drug v Dubrovniku. Policija je aretirala več uslužbencev tvrde, ki so bili pri tatvini udeleženi. Med aretiranci je bil tudi Mahmut Volić in njegov brat Sezima. Radi sokrivde je bil aretiran tudi oče obeh 60letni starci Ibro Volić. Predsočnimj so ga

Epohalna iznajdba na polju zdravstva

Kaj pravi g. Poljšak o svojem odkritju. — Raka in druge stranske kožno-kostne bolezni leči s preparatom, ki ga izdeluje iz zelišč

Pod tem naslovom smo priobčili zadnjo soboto članek o velepomembni iznajdbi sigurno uspešnega sredstva proti raku, tuberkulozi v koži in v kosteh in drugim sorodnim boleznim. To sredstvo je odkril strokovni učitelj G. Poljšak iz Celja.

Ker je ta zadeva iz vseh vidikov tako veljavna in da ustrezno vseobčemu zanimanju, smo se obrnili na iznajditelja g. Poljšaka osebno in dobili od njega zanimive informacije.

— Popolnoma zmotne so vesti, — je izjavil g. Poljšak — ki jih nekateri menda iz neinformiranosti širijo o meni, češ, da dosežem svoje uspehe pri zdravljenju raka in drugih sličnih bolezni s pomočjo sugestije. Ako bi mi tudi bila dana moč toliko osebnega vpliva, da bi mogel potem njega zdraviti tako trdovratne bolezni, bi to za splošnost daleko ne bilo toliko važnosti, kakor moja iznajdba, ker bi taka moč osebnega vpliva z menoj vred izginila v grob, dočim bo moje zdravilno sredstvo ozdravljalo tovrstne bolnike tudi, ko mene že ne bo več med živimi.

— Kako zdravite z vašim preparatom? — Za lečenje raka se poslužujem v poglavitnem dvoje sredstev: mazila in balzama. Glavno je mazilo, ki učinkuje smrtonosno na bacile tudi globoko v meso, kakor ste to zadnjič obelodanili in katerega učinkovitost lahko poljubno stopnujem. Balzam pa sopporabljam pred vsem pri rakih na notranjih organih.

— Iz česa obstoji vaš preparat? — Iz rastlinskih snovi; rože. — Preparat lahko izpremenim tudi v lek za injekcijo.

— Ali nameravate svojo iznajdbo patentirati?

— Za enkrat še ne, dokler ne dosežem nekega vzvišenega cilja, kateri mi je bil pred očmi ves čas mojega dolgotrajnega dela in boja, in kateri cilj ni dosegljiv brez zadostnih materialnih sredstev, ki jih upam doseči z uspehi svojega zdravljenja.

— Koliko bolezni raka ste že ozdravili? — Ozdravil sem par bolezni kožnega in želodčnega raka, raka na maternici in tik pred ozdravljenjem je zdaj težek slučaj raka na ženskih prsih in še en silno težek slučaj

sarkom pri neki 17-letni Zagrebčanki. Dajle sem ozdravil več slučajev kostne tuberkuloze, lupusa, psoriacisa, ekcemov itd.

— Govori se, da ste dobili koncesijo za sanatorij raka in drugih sličnih bolezni.

— Koncesija za tovrstni sanatorij na podlagi dokazil uspehov mojega zdravljenja je podeljena okrognemu zdravniku g. dr. Viličku iz Bizeljskega, ki se je dal kot idealen mož v popolnem umevanju važnosti tega mojega prizadevanja v dobrobit stvari na razpolago. Moja prva srčna želja se je s tem izpolnila, ker zdaj bodo uspehi zdravljenja mnogo preje dosegli.

— Ali imate radi svoje iznajdbe kaj nasprotnikov?

— Brez nasprotnikov še ni bil nikdo, ki je izumil kaj novega in važnega. Mislim pa, da izhaja vse nasprotstvo iz nepojmovanja možnosti, da bi bilo dano lajku iznajdti kaj tako izrednega in epohalnega. Ne računajo, da človek — lajik z lastnim privatnim študijem tudi lahko kaj doseže. Ko se podere ta zid predsodkov, bodo prenehala tudi nasprotstva in si bomo dobri.

Zahvaljujem se Vam za Vašo uvidevnost in odločnost, da ste prvi priobčili članek o meni kot o iznajditelju sigurnega sredstva zoper raka ter tako iz človekoljubnosti informirali javnost o moji iznajdbi, ki naj človeštvu kot novo sonce upanja preganja temo obupa človeka — bolnika.

— Še eno vprašanje, prosim:

— Zakaj je po vašem mnenju bil rak do zdaj neozdravljiv?

— Po mojem mnenju zato, ker vse dosedanje metode lečenja te bolezni niso mogle uničiti bacilov raka v globlji telese, ampak samo le na površju. Kakor hitro se je bolezen razširila v toliko, da so se bacili zarili že globlje, jim dosedanja sredstva niso več mogla priti in ne smela priti (reagen) do živca. Ob priliki, ko bom imel čas, sem vam radi volje zopet na razpolago.

Tako se je zaenkrat končal ta razgovor. Med tem je venomer pel zvonec in se je v predstavi nabralo vse polno pacientov, vmes tudi neka gospa iz Italije s močno razširjenim rakom na obrazu, ki je prišla iskati pomoči k »šudodelniku« iz Celje.

Gradbena sezona v Ljubljani

Letos bo v Ljubljani na razpolago samo v stanovanjskih hišah in vilah, ki jih gradi mestna občina, 214 novih stanovanj. Stanovanjske krize bo kmalu konec.

Dočim se med vojno ni gradilo pri nas skoro nič, kar je razumljivo, in je nastalo zategadelj veliko pomanjkanje stanovanj, so začeli zidati po prevratu na vseh koncih in krajih Ljubljane. Hiše so rastle iz tal kakor gobe po dežju; zidali so zasebniki in javne korporacije. Danes v desetem letu po vojni, pa gradbene aktivnosti ni konec. Čeprav je bilo sezidanih toliko zasebnih in javnih poslopj, je stanovanjska kriza še vedno občutna. Temu je vzrok brez dvoma velik razmah Ljubljane, ki je sprejela v svoje okrilje brate s severa in juga, in pa večje zahteve stanovalcev, ki se ne zadovolje več z nehigieničnimi in nelepimi stanovanjskimi luknjami. Danes vsak stanovalec popolnoma upravičeno zahteva v svojem stanovanju kuhinjo, kopalnico in stranišče, četudi je stanovanje samo enosobno.

Tem upravičenim željam ustrezajo skoro vse moderne zgradbe. Privatne hiše skoraj ni več, ki bi ne imela zgoraj omenjenih pritlik. Izkazala se je pa tudi potreba po cenejših, a vendar higieničnih, praktičnih in udobnih manjših stanovanjih. Mestna občina Ljubljana je s svojo velikopotezno gradbeno akcijo deloma ustregla tem željam. Zgradila je več večjih stanovanjskih hiš, ki so sicer nekatere ljudske vojašnice, a vendar pa neprimerno lepše in udobnejše nego tradicionalne stanovanjske »kasarne«.

STANOVANJSKA HIŠA OB POLJANSKI CESTI.

Največja mestna stavba, ki bo znatno omilila stanovanjsko bedo, je gotovo stanovanjska hiša ob Poljanski cesti in Poljanskem nasipu, katero sedaj grade. Stavba ima ogromen obseg, razteza se od Poljanske ceste do Poljanskega nasipa ob Ljubljani ter ima obliko nepravilnega četrkotnika. Ta stanovanjska hiša je tudi lep rimer, kako je mogoče zidati veliko hišo, ki pa ne postane ljudska volašnica in je obenem zelo praktična. Prvo, kar je modernega na tej stavbi, je, da je razdeljena na objekte, ki so popolnoma ločeni drug od drugega. Nova stanovanjska hiša ima iz 9 velikih objektov in v vsakem je posebno stopnišče. Na ta način je ogromna stavba razdeljena nekoliko v 9 manjših stavb in vendar je celota s skupnim temeljem in streho. Že razdelitev v objekte onemogoča pri stavbi vse slabše strani velikih stanovanjskih hiš. To pa še ni vse. Vsak objekt je seveda razdeljen v stanovanja. Inženjer je tukaj moral rešiti težko nalogo, da loči stanovanja in da vsakemu vse potrebne pritlikline in to ni baš lahko pri tako ogromnem posloppu. To je morda najznačilnejše za veliko stanovanjsko hišo ob Poljanski cesti, da ima vsako, tudi najmanjšo stanovanje z eno sobo, svojo kopalnico, svoje stranišče in seveda tudi kuhinjo. Stanovanja so enosobna, dvosobna in trisobna. Največ je dvosobnih. Večina stanovanj ima tudi ložo. Tako je v veliki stanovanjski hiši ob Poljanski cesti 117 stanovanj, ki so udobna, higienična in praktična. Kar se tiče nadstropij, je kriv teren, da nimajo vsi objekti enako število nadstropij. Torej od Poljanske ceste proti Ljubljani namreč

precej pada in zategadelj ima objekt ob Poljanski cesti samo 3 nadstropja. Zato pa ima mansardno stanovanje, ki je eno najlepših. Tudi dva stranska objekta ob Poljanskem nasipu bosta samo 3 nadstropna, dočim imajo stali objekti 4 nadstropja. Objekti obdajajo obsežno dvorišče in igratišče za otroke, ob Ljubljani je pa projektiran lep vrt. Ena izmed praktičnih značilnosti stavbe so tudi številni prevozi skozi poslopje od vseh strani tako, da se pride z vozom do vseh objektov in se odjaga premož. Na dvorišču in na cesti, kakor pri marsikateri nepraktični novejši stavbi.

Stavba bo v celoti zidana dokaj enostavno. Celo bolj komplicirano fasado ob Poljanski cesti so poenostavili. Prizidali so pa velik objekt na zapadni strani, kamor se bo preselila mestna zastavilnica in je objekt tudi temu primerno zgrajen. Ima velika skladišča in garaže. Garaže bodo na razpolago v prvi vrsti stanovalcem s avtomobili, oddajale pa se bodo v najem tudi drugim lastnikom avtomobilov.

Gradbena dela so v polnem teku in meseca novembra bo poslopje dogotovljeno. Če bo vreme ugodno, bodo umetno osušili stanovanja in se bodo najemniki meseca decembra že vselili. Stanovanjsko hišo mestne občine Ljubljane grade po načrtih inž. Vladimirja Mušiča in bo stala okoli 15 milijonov Din.

DELAJSKA ZBORNICA NA MIKLOŠEVI CESTI.

Druga večja stavba mestne gradbene akcije, ki bo to gradbeno sezono končana, je Delavska zbornica na Miklošičevi cesti. To je obsežna monumenalna stavba in vendar v zunanosti enostavna, trezna in silovita, kakor delavec, ki mu je posvečena. Se dolinarjevi kipi na robu strehe nad fasado niso toliko kras stavbe, temveč samo še povečujejo njeno monumentalnost. Dolinarjevi kipi, ki jih je sedem, predstavljajo razna proprišča, kjer delavec kraljuje. Ob straneh sta dve ženski, predstavljajoč blagostanje, med njima pa figure, predstavljajoč arhitekturo, stavbarstvo, industrijo, rudarstvo in livarstvo.

Delavska zbornica na Miklošičevi cesti je že pokrita. Sedaj jo še ometujejo in dogotavljajo notranjost. Delavska zbornica ima 4 nadstropja in ne bo služila samo za stanovanja. V kleti poslopja so kleti za stranke in delavsko zbornico. V kleti bo namreč brezalkoholna restavracija in azil za brezposelne delavce ter arhiv. Brezalkoholna restavracija bo moderno urejena; prva ve vrste v Ljubljani. Nekaj povsem novega za nas bo azil za brezposelne delavce, ki ga mi v tej obliki še nismo imeli, dočim v vseh drugih večjih mestih slični azili že dolgo olajšujejo socialno bedo brezposelnih.

V pritličju bodo uradni prostori za delavsko zbornico, prosvetni odesk z javno knjižnico in čakalnice z vsemi pripadajočimi prostori in borza dela. Nadalje je pritličje določeno za prostore organizacij. Tu bo imel svoje lokale Narodni klub, Jugoslovenska strokovna zveza. Nezasedena sta še dva klubova prostora.

Pritličje je priključeno v posebnem traku velika dvorana z vestibulom in garderobami za občinstvo. Dvorana bo imela svoj gledališki oder z najmoderneje urejenimi moškimi in ženskimi garderobami in vsemi pripadajočimi prostori.

V prvem nadstropju so še prostori za strokovno komisijo in stanovanja. Samo stanovanja so še v drugem, tretjem in četrtem nadstropju. Vseh stanovanj je v Delavski zbornici 28 in so 4, 3, 2 in 1 sobna. Tudi ta stanovanja odgovarjajo vsem potrebam. So udobna, praktična in higienična.

Poslopje je zidano povsem moderno in je zanj najznačilnejše, da ima stropne in tudi streho iz betona, tako da je stavba popolnoma ognja varna. Meseca novembra bodo vsa gradbena dela končana in bo poslopje izročeno v uporabo Delavski zbornici. Delavska zbornica bo stala mestno občino okoli 7 milijonov Din in jo grade po načrtih inž. Vladimirja Šubica.

VILE ZA TOPNIČARSKO VOJAŠNICO. Za topničarsko vojašnico na Dumajski cesti je nastala v razmeroma kratkem času kolonija stanovanjskih vil. Ki jih tudi zida ljubljanska občina. Vse je v tej koloniji 19 in so eno in dvodružinske. Večina njih je že izgotovljena. Na oknih so izpostavljene že cvetlice v loncih in zavese krasijo že okna, kar priča, da v vilah že stanujejo stranke. Vile so zidane dokaj enostavno. Nekatere imajo balkone in kolonska stopnišča. Ko bodo urejeni tudi vrti in ograje okoli hiš, bo nudila kolonija tudi z lepote stališča užitek, tem bolj, ker je zidana na lepem in zdravem prostoru s prekrasnim razgledom na Kamniške planine in na Ljubljano z gradom.

V 19 vilah je skupno 69 modernih stanovanj, ki imajo vse pritlikline, kakor kopalnice, stranišča itd. Gradnja vil so prevzela razna ljubljanska gradbena podjetja. V tem mesecu bodo še v notranosti nedograjene vile dograjene in strankam na razpolago. Načrte za to lepo stanovanjsko kolonijo je napravil inž. Mušič. Proračun za vse 19 vil znaša okoli 8 milijonov Din. Tako bodo letošnjo gradbeno sezono dograjene in izročene uporabi tri velike stavbe ljubljanske občine, stanovanjska hiša ob Poljanski cesti, Delavska zbornica na Miklošičevi cesti in stanovanjska kolonija obsežna iz 19 vil za topničarsko vojašnico. V vseh teh treh stanovanjskih kompleksih bo na razpolago 214 stanovanj, obstoječih iz ene, dveh, treh in štirih sob z vsemi pritliklinami ki jih danes stanovanje že neobhodno mora imeti, to je, s kopalnicami, stranišči in kuhinjami itd. Teh 214 stanovanj bo znatno omililo stanovanjsko krizo, hkrati z zasebnimi stavbami ki se grade to gradbeno sezono v razmeroma velikem številu.

Med vseh občinskih gledaliških krizami se zdi, da se ni nobeno gledališče tako lahko živelo v nov položaj kakor mariborsko; utrujeno od vsakomesečnih pretresiljav, je, zdi se, tiho resigniralo in pripravilo delno likvidacijo. Vendar na to se pripravila je uprava, s tem računajo le gledališči najbližji. Vsi drugi pa so prepričani, da pojde tudi tokrat kar gladko naprej, saj jih je »nepoboljšljivi optimisti« pravnik dr. Brencić razvzdil, ko je našel vedno še nov izhod in pri vseh primanjkljajih še vedno nove vire. Pa tokrat, ko so obnemogla gledališča z večmilijonskimi subvencijami, je mariborsko na tem, da opusti opero in opereto, saj je 320 tisoč Din letne subvencije mnogo premalo, da bi se lahko držalo. Kako se bo kril še za njo primanjkljaj, je sedaj vprašanje, s katerim se mora baviti vsa naša gledališka javnost, medtem ko gledališče samo zaključuje za dolgo dobo zadnjo sezono popolnega delovanja.

Operi se res letos že vse leto pozna, da na tistem likvidira. Ni imela dramske sopranistke in pravga basista; za to je samo ponavljala stare svoje opere in si pomagala z gostom, gospo Mitrovičev. V novi operi Ples v maskah. Res je, da je bila dana obljuba pred sezono, da bo operno življenje silno živahno, za to je nekoliko razočarana publika in tudi pevci. Publika ne pomisli, da si vsak oder po nekaterih sezonah ustvari svoj repertoar, iz katerega črpa in ponavlja, ker je pač razvajena videti in slišati vedno kaj novega, kakor je bilo v začetku, ko je bilo treba šele nabirati in vežbati z nova; pevci pa bi radi imeli sedaj za seboj božatejši repertoar, ko si iščejo — novih angažmajev... Priznati moramo, da je operi manjkalo letos tempo, da je premnogo pavzirala; vidna je bila bližnja likvidacija opere in zato je omahnila tudi roka njega, ki je opero vstvaril, jo dvignil do v Mariboru nepričakovanih višin, ravni Mitroviča. Vidi se mu, kako osebno trpi, ko je njegov trud tako slabo naložen, da ne more vzdržati novih razmer. Ohranil pa bo zavest, da je Mariboru dal svoje najboljšo, da je ustvaril lepo vrsto oper, kakršnih Maribor nabrže ne bo več imel morda desetletja.

Opereta tudi ponavlja, a reči moramo, tudi ona umira. Vso svojo silo je vrgla na galerijo in postaja naravnost nevjtna. Gosp. min. Grol je napisal na naslov tako izvajanih oper: pravilno: »Absurdno je zahtevati, da naj država organizira in plačuje plehko zabavo ljudem, ki bi sicer odšli v zabavišča. To ni naloga subvencioniranih gledališč niti sredstvo za njih vzdrževanje.« Pri nas so čisto reki, da opereta prinaša. Ko pa strogo pogledamo v blagajno vidimo, da niti ne vzdržuje sama sebe. Žal mi je sicer za ono lepo, mehko, decentno opereto za »Starimi časi« in »Jesenskim manevrom« pa ne bo žal nikomur.

Vso ljubav pa si prisvaja kot edini preostali dedič drama. Sedaj ob koncu sezone kaže kaka bi naj bila in kaka naj bo v prihodnji sezoni; za letos so preveč motile dolgotrajne bolezni posameznih »estrov«, g. Pregarica in g. Bukškovca ter dopust g. Koviča. — Tolstoleva »Kreutzerjeva sonata« je bila odnana prepričevalno in naravno da jo je publika res doživljala in razna nesoklasja, (med materjo v bubuju in dolgočasno hčerjo; p.) niti motila niso. Silen uspeh ima tudi Caillavetova »Lepe pustolovščina« kjer pride gđ. Starčeva vendar enkrat do popolnega raznaha in kjer brilira gđ. Kraljeva, ki se je lani in letos razvila sploh v prvo dama našega ansambla. Pri tej priliki bodi omenjeno, da smo sicer prav hvaležni gosp. Pregarcu za njegovo pedantsko točno režijo, da pa si sam ubija precej efekta, ko postajajo pavze polrne in se marsikatera igra (Revizor!) neokrnjena preveč razblini. Tudi v »Lepi pustolovščini« bi se bili dali nekateri dvogovori igri v korist črtati, da bi ne trajala predstava trodeljanke kakor kaka Wagnerjeva opera pozno v noč! V Nušičevem »Svetu« smo pozdravili zopet gospo Bukškovec; žal pa je bila letošnja premijera zelo slabo obiskana, čeravno ni zaslužila takega omalovaževanja.

Grški ansambel je gostoval z Bruno Frankovo dramo »Zwölf tausend«. Brez dvoma so se Gradčani bolj potrudili od Berlinčanov in Dumajčanov, tako da je bil to res eliten večer. Pa naši Nemci so dokazali, da bi tudi ne zmogli vzdrževati gledališča, ko so ga zasedli komaj dobro polovico.

Dr. P. St.

Ljubljanska opera. Te dni je gostoval kot Mario Cavaradossi naš že slavni tenor g. Štencar, ki odhaja na angažma v Nemčijo. Poznamo ga že v tej partiji kot mojstrskega igralca. Tudi to pot je bil odlično in je žel že v 1. dejanju specialen aplavz ter je prejel po 1. dejanju troje krasnih in velikih cvetličnih darov. Publika pa mu je izražala svoje polno zadovoljstvo in priznanje.

Mariborsko gledališče. Med vseh občinskih gledaliških krizami se zdi, da se ni nobeno gledališče tako lahko živelo v nov položaj kakor mariborsko; utrujeno od vsakomesečnih pretresiljav, je, zdi se, tiho resigniralo in pripravilo delno likvidacijo. Vendar na to se pripravila je uprava, s tem računajo le gledališči najbližji. Vsi drugi pa so prepričani, da pojde tudi tokrat kar gladko naprej, saj jih je »nepoboljšljivi optimisti« pravnik dr. Brencić razvzdil, ko je našel vedno še nov izhod in pri vseh primanjkljajih še vedno nove vire. Pa tokrat, ko so obnemogla gledališča z večmilijonskimi subvencijami, je mariborsko na tem, da opusti opero in opereto, saj je 320 tisoč Din letne subvencije mnogo premalo, da bi se lahko držalo. Kako se bo kril še za njo primanjkljaj, je sedaj vprašanje, s katerim se mora baviti vsa naša gledališka javnost, medtem ko gledališče samo zaključuje za dolgo dobo zadnjo sezono popolnega delovanja.

Operi se res letos že vse leto pozna, da na tistem likvidira. Ni imela dramske sopranistke in pravga basista; za to je samo ponavljala stare svoje opere in si pomagala z gostom, gospo Mitrovičev. V novi operi Ples v maskah. Res je, da je bila dana obljuba pred sezono, da bo operno življenje silno živahno, za to je nekoliko razočarana publika in tudi pevci. Publika ne pomisli, da si vsak oder po nekaterih sezonah ustvari svoj repertoar, iz katerega črpa in ponavlja, ker je pač razvajena videti in slišati vedno kaj novega, kakor je bilo v začetku, ko je bilo treba šele nabirati in vežbati z nova; pevci pa bi radi imeli sedaj za seboj božatejši repertoar, ko si iščejo — novih angažmajev... Priznati moramo, da je operi manjkalo letos tempo, da je premnogo pavzirala; vidna je bila bližnja likvidacija opere in zato je omahnila tudi roka njega, ki je opero vstvaril, jo dvignil do v Mariboru nepričakovanih višin, ravni Mitroviča. Vidi se mu, kako osebno trpi, ko je njegov trud tako slabo naložen, da ne more vzdržati novih razmer. Ohranil pa bo zavest, da je Mariboru dal svoje najboljšo, da je ustvaril lepo vrsto oper, kakršnih Maribor nabrže ne bo več imel morda desetletja.

Opereta tudi ponavlja, a reči moramo, tudi ona umira. Vso svojo silo je vrgla na galerijo in postaja naravnost nevjtna. Gosp. min. Grol je napisal na naslov tako izvajanih oper: pravilno: »Absurdno je zahtevati, da naj država organizira in plačuje plehko zabavo ljudem, ki bi sicer odšli v zabavišča. To ni naloga subvencioniranih gledališč niti sredstvo za njih vzdrževanje.« Pri nas so čisto reki, da opereta prinaša. Ko pa strogo pogledamo v blagajno vidimo, da niti ne vzdržuje sama sebe. Žal mi je sicer za ono lepo, mehko, decentno opereto za »Starimi časi« in »Jesenskim manevrom« pa ne bo žal nikomur.

Vso ljubav pa si prisvaja kot edini preostali dedič drama. Sedaj ob koncu sezone kaže kaka bi naj bila in kaka naj bo v prihodnji sezoni; za letos so preveč motile dolgotrajne bolezni posameznih »estrov«, g. Pregarica in g. Bukškovca ter dopust g. Koviča. — Tolstoleva »Kreutzerjeva sonata« je bila odnana prepričevalno in naravno da jo je publika res doživljala in razna nesoklasja, (med materjo v bubuju in dolgočasno hčerjo; p.) niti motila niso. Silen uspeh ima tudi Caillavetova »Lepe pustolovščina« kjer pride gđ. Starčeva vendar enkrat do popolnega raznaha in kjer brilira gđ. Kraljeva, ki se je lani in letos razvila sploh v prvo dama našega ansambla. Pri tej priliki bodi omenjeno, da smo sicer prav hvaležni gosp. Pregarcu za njegovo pedantsko točno režijo, da pa si sam ubija precej efekta, ko postajajo pavze polrne in se marsikatera igra (Revizor!) neokrnjena preveč razblini. Tudi v »Lepi pustolovščini« bi se bili dali nekateri dvogovori igri v korist črtati, da bi ne trajala predstava trodeljanke kakor kaka Wagnerjeva opera pozno v noč! V Nušičevem »Svetu« smo pozdravili zopet gospo Bukškovec; žal pa je bila letošnja premijera zelo slabo obiskana, čeravno ni zaslužila takega omalovaževanja.

Grški ansambel je gostoval z Bruno Frankovo dramo »Zwölf tausend«. Brez dvoma so se Gradčani bolj potrudili od Berlinčanov in Dumajčanov, tako da je bil to res eliten večer. Pa naši Nemci so dokazali, da bi tudi ne zmogli vzdrževati gledališča, ko so ga zasedli komaj dobro polovico.

Dr. P. St.

Ljubljanska opera. Te dni je gostoval kot Mario Cavaradossi naš že slavni tenor g. Štencar, ki odhaja na angažma v Nemčijo. Poznamo ga že v tej partiji kot mojstrskega igralca. Tudi to pot je bil odlično in je žel že v 1. dejanju specialen aplavz ter je prejel po 1. dejanju troje krasnih in velikih cvetličnih darov. Publika pa mu je izražala svoje polno zadovoljstvo in priznanje.

Mariborsko gledališče. Med vseh občinskih gledaliških krizami se zdi, da se ni nobeno gledališče tako lahko živelo v nov položaj kakor mariborsko; utrujeno od vsakomesečnih pretresiljav, je, zdi se, tiho resigniralo in pripravilo delno likvidacijo. Vendar na to se pripravila je uprava, s tem računajo le gledališči najbližji. Vsi drugi pa so prepričani, da pojde tudi tokrat kar gladko naprej, saj jih je »nepoboljšljivi optimisti« pravnik dr. Brencić razvzdil, ko je našel vedno še nov izhod in pri vseh primanjkljajih še vedno nove vire. Pa tokrat, ko so obnemogla gledališča z večmilijonskimi subvencijami, je mariborsko na tem, da opusti opero in opereto, saj je 320 tisoč Din letne subvencije mnogo premalo, da bi se lahko držalo. Kako se bo kril še za njo primanjkljaj, je sedaj vprašanje, s katerim se mora baviti vsa naša gledališka javnost, medtem ko gledališče samo zaključuje za dolgo dobo zadnjo sezono popolnega delovanja.

Operi se res letos že vse leto pozna, da na tistem likvidira. Ni imela dramske sopranistke in pravga basista; za to je samo ponavljala stare svoje opere in si pomagala z gostom, gospo Mitrovičev. V novi operi Ples v maskah. Res je, da je bila dana obljuba pred sezono, da bo operno življenje silno živahno, za to je nekoliko razočarana publika in tudi pevci. Publika ne pomisli, da si vsak oder po nekaterih sezonah ustvari svoj repertoar, iz katerega črpa in ponavlja, ker je pač razvajena videti in slišati vedno kaj novega, kakor je bilo v začetku, ko je bilo treba šele nabirati in vežbati z nova; pevci pa bi radi imeli sedaj za seboj božatejši repertoar, ko si iščejo — novih angažmajev... Priznati moramo, da je operi manjkalo letos tempo, da je premnogo pavzirala; vidna je bila bližnja likvidacija opere in zato je omahnila tudi roka njega, ki je opero vstvaril, jo dvignil do v Mariboru nepričakovanih višin, ravni Mitroviča. Vidi se mu, kako osebno trpi, ko je njegov trud tako slabo naložen, da ne more vzdržati novih razmer. Ohranil pa bo zavest, da je Mariboru dal svoje najboljšo, da je ustvaril lepo vrsto oper, kakršnih Maribor nabrže ne bo več imel morda desetletja.

Opereta tudi ponavlja, a reči moramo, tudi ona umira. Vso svojo silo je vrgla na galerijo in postaja naravnost nevjtna. Gosp. min. Grol je napisal na naslov tako izvajanih oper: pravilno: »Absurdno je zahtevati, da naj država organizira in plačuje plehko zabavo ljudem, ki bi sicer odšli v zabavišča. To ni naloga subvencioniranih gledališč niti sredstvo za njih vzdrževanje.« Pri nas so čisto reki, da opereta prinaša. Ko pa strogo pogledamo v blagajno vidimo, da niti ne vzdržuje sama sebe. Žal mi je sicer za ono lepo, mehko, decentno opereto za »Starimi časi« in »Jesenskim manevrom« pa ne bo žal nikomur.

Vso ljubav pa si prisvaja kot edini preostali dedič drama. Sedaj ob koncu sezone kaže kaka bi naj bila in kaka naj bo v prihodnji sezoni; za letos so preveč motile dolgotrajne bolezni posameznih »estrov«, g. Pregarica in g. Bukškovca ter dopust g. Koviča. — Tolstoleva »Kreutzerjeva sonata« je bila odnana prepričevalno in naravno da jo je publika res doživljala in razna nesoklasja, (med materjo v bubuju in dolgočasno hčerjo; p.) niti motila niso. Silen uspeh ima tudi Caillavetova »Lepe pustolovščina« kjer pride gđ. Starčeva vendar enkrat do popolnega raznaha in kjer brilira gđ. Kraljeva, ki se je lani in letos razvila sploh v prvo dama našega ansambla. Pri tej priliki bodi omenjeno, da smo sicer prav hvaležni gosp. Pregarcu za njegovo pedantsko točno režijo, da pa si sam ubija precej efekta, ko postajajo pavze polrne in se marsikatera igra (Revizor!) neokrnjena preveč razblini. Tudi v »Lepi pustolovščini« bi se bili dali nekateri dvogovori igri v korist črtati, da bi ne trajala predstava trodeljanke kakor kaka Wagnerjeva opera pozno v noč! V Nušičevem »Svetu« smo pozdravili zopet gospo Bukškovec; žal pa je bila letošnja premijera zelo slabo obiskana, čeravno ni zaslužila takega omalovaževanja.

Grški ansambel je gostoval z Bruno Frankovo dramo »Zwölf tausend«. Brez dvoma so se Gradčani bolj potrudili od Berlinčanov in Dumajčanov, tako da je bil to res eliten večer. Pa naši Nemci so dokazali, da bi tudi ne zmogli vzdrževati gledališča, ko so ga zasedli komaj dobro polovico.

Dr. P. St.

Ljubljanska opera. Te dni je gostoval kot Mario Cavaradossi naš že slavni tenor g. Štencar, ki odhaja na angažma v Nemčijo. Poznamo ga že v tej partiji kot mojstrskega igralca. Tudi to pot je bil odlično in je žel že v 1. dejanju specialen aplavz ter je prejel po 1. dejanju troje krasnih in velikih cvetličnih darov. Publika pa mu je izražala svoje polno zadovoljstvo in priznanje.

Mariborsko gledališče. Med vseh občinskih gledaliških krizami se zdi, da se ni nobeno gledališče tako lahko živelo v nov položaj kakor mariborsko; utrujeno od vsakomesečnih pretresiljav, je, zdi se, tiho resigniralo in pripravilo delno likvidacijo. Vendar na to se pripravila je uprava, s tem računajo le gledališči najbližji. Vsi drugi pa so prepričani, da pojde tudi tokrat kar gladko naprej, saj jih je »nepoboljšljivi optimisti« pravnik dr. Brencić razvzdil, ko je našel vedno še nov izhod in pri vseh primanjkljajih še vedno nove vire. Pa tokrat, ko so obnemogla gledališča z večmilijonskimi subvencijami, je mariborsko na tem, da opusti opero in opereto, saj je 320 tisoč Din letne subvencije mnogo premalo, da bi se lahko držalo. Kako se bo kril še za njo primanjkljaj, je sedaj vprašanje, s katerim se mora baviti vsa naša gledališka javnost, medtem ko gledališče samo zaključuje za dolgo dobo zadnjo sezono popolnega delovanja.

Operi se res letos že vse leto pozna, da na tistem likvidira. Ni imela dramske sopranistke in pravga basista; za to je samo ponavljala stare svoje opere in si pomagala z gostom, gospo Mitrovičev. V novi operi Ples v maskah. Res je, da je bila dana obljuba pred sezono, da bo operno življenje silno živahno, za to je nekoliko razočarana publika in tudi pevci. Publika ne pomisli, da si vsak oder po nekaterih sezonah ustvari svoj repertoar, iz katerega črpa in ponavlja, ker je pač razvajena videti in slišati vedno kaj novega, kakor je bilo v začetku, ko je bilo treba šele nabirati in vežbati z nova; pevci pa bi radi imeli sedaj za seboj božatejši repertoar, ko si iščejo — novih angažmajev... Priznati moramo, da je operi manjkalo letos tempo, da je premnogo pavzirala; vidna je bila bližnja likvidacija opere in zato je omahnila tudi roka njega, ki je opero vstvaril, jo dvignil do v Mariboru nepričakovanih višin, ravni Mitroviča. Vidi se mu, kako osebno trpi, ko je njegov trud tako slabo naložen, da ne more vzdržati novih razmer. Ohranil pa bo zavest, da je Mariboru dal svoje najboljšo, da je ustvaril lepo vrsto oper, kakršnih Maribor nabrže ne bo več imel morda desetletja.

Opereta tudi ponavlja, a reči moramo, tudi ona umira. Vso svojo silo je vrgla na galerijo in postaja naravnost nevjtna. Gosp. min. Grol je napisal na naslov tako izvajanih oper: pravilno: »Absurdno je zahtevati, da naj država organizira in plačuje plehko zabavo ljudem, ki bi sicer odšli v zabavišča. To ni naloga subvencioniranih gledališč niti sredstvo za njih vzdrževanje.« Pri nas so čisto reki, da opereta prinaša. Ko pa strogo pogledamo v blagajno vidimo, da niti ne vzdržuje sama sebe. Žal mi je sicer za ono lepo, mehko, decentno opereto za »Starimi časi« in »Jesenskim manevrom« pa ne bo žal nikomur.

Dolgovozna prerekanja zakoncev, ki mešata nemščino in hrvaščino prav po zagrebški, delirčno kričanje podpolkovnika in mučenje neupogljive žene zaključijo torej strel, ki bi si ga gledalec želel samo pol ure prej, a je vendar nepričakovano ter le s pijanostjo samomorilca razumljiv.

V drugem dejanju tvori vsebino drame samoumejen dvodivno, ki si očita možovo smrt in uvideva, da ljubimec odvnetnik ni

Dnevne vesti.

— **Univerza v Ljubljani.** Ali bi Slovenci mogli kdaj mirno prenesti, da bi se od nas poslovili naši najboljši sinovi in odšli iz naše lepe domovine zato, ker hočejo služiti le znanosti in umetnosti? Ali tema božjima hčerama ni mesta med našim narodom? Pripadajočim članom društva za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada članarina je urejena tako-le: podporni člani plačajo letno Din 20; redni člani letno Din 50, oziroma juristične osebe Din 100 na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto 500 Din ali enkrat vsaj Din 5000; ustanovniki plačajo na leto Din 1000 ali enkrat vsaj Din 10.000; pokrovitelji pa plačajo na leto Din 5000 ali enkrat vsaj Din 50.000. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni čekovni račun št. 12.968.

— **Odličenje češkoslovaških poštih strokovnjakov.** Kralj je odlikoval z redom Sv. Save I. stopnje češkoslovaškega poštnega ministra dr. Jana Noseka, z redom Sv. Save II. stopnje generalnega direktorja češkoslovaških pošt in brzojava dr. Maksimilijana Fakto, z redom Sv. Save III. stopnje pa šefa administrativnega brzojavnega in radiotelefonnega oddelka dr. Otona Kučera in šefa tehnične službe in radiobrzajnega oddelka ing. Josefa Sternada.

— **Iz poštne službe.** Premešeni so: za šefa sekcije pri poštni direkciji v Zagrebu inspektor poštne direkcije v Ljubljani Mijo Sedlar, za šefa oddelka poštne direkcije v Ljubljani šef oddelka poštne direkcije v Sarajevu dr. Joško Lebar, za tajnika poštne direkcije v Ljubljani tajnik poštne direkcije v Sarajevu Janko Tavžes; iz Kranja je premeščen k pošti Maribor 3. Ivan Slavec, od pošte Maribor 3. k pošti Šmarje pri Jelšah Ciril Novak; v višjo skupino so pomaknjeni pri pošti Ljubljana 1. Maks Košir, Miljutin Negoda in Brigita Berlan, pri pošti Ljubljana 2. pa Tomo Vidmar; vpokojeni sta uradnika pri pošti Ljubljana 1. Marija Tekavec in uradnica pošte v Sremski Kamenici Olga Jerman.

— **Porotno zasedanje v Mariboru.** Viš. dež. sodišče v Ljubljani razglasi, da se prične tretje porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Mariboru 10. septembra in ne kakor je bilo prvotno razglašeno 17. septembra.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtve posestnikov sin iz Velikih Lašč Karel Debeljak, posestnikov sin iz Dobruške vasi Alojzij Pucelj, posestnik iz Dolenjih Sušic Franc Šenica, posestnikov sin iz Sentruperta Franc Ložina, posestnik s Pristave Alojzij Jeriček, posestnik iz Martinje vasi Janez Kos in najemničin sin od Sv. Križa Alojzij Bevc.

— **Razpis mest za občinske babice.** Okrajni zastop v Laškem je sklenil subvencionirati v srezo Laškem tri babice s sedežem v Jurklostru, na Zidanem mostu in v Brezmem z mesečno podporo po 150 Din. Reflektantje naj predložijo prošnje do 15. junija sreskemu poglavarju v Laškem.

— **Dražba občinskih lovov.** Pri sreskem poglavarstvu v Novem mestu se bodo oddajali 25. junija ob 9. v našem loviščinu Novo mesto, Mirna peč, St. Peter, Bela cerkev, Orešnica in Brusnice, 27. junija ob 9. pa loviščin Cermošice, Poljane, Toplice in Gorenje polje, 26. junija ob 11. se bodo oddajali pri okrajnem sodišču v Žužemberku v zakup loviščin Žužemberk, Dvor, Smuka in Zagradec. Kot zakupniki bodo odobreni samo člani Slovenskega lovskega društva.

— **Razpis stalnih učiteljskih služb v mariborski oblasti.** Na osnovnih šolah v mariborski oblasti so razpisane stalne učiteljske službe in sicer v srezo Celje 20, v srezo Dolnja Lendava 27, v srezo Dravograd 18, v srezo Gornji grad 11, v srezo Konjice 9, v srezo Ljutomer 8, v srezo Maribor, desni breg 11, v srezo Maribor, levi breg 18, v srezo Murska Sobota 20, v srezo Ptuj 27, v srezo Slovenjgradec 19, v srezo Šmarje pri Jelšah pa 22. Poleg tega je razpisana za srezo Ptuj in Celje po ena služba pomožnega učitelja. Prošilci naj vložijo prošnje na prosvetno ministrstvo potom svojih šolskih upraviteljev najkasneje do 10. junija. Podrobnosti so razvidne iz uradnega lista št. 48. z dne 19. t. m.

— **Kongres mednarodnega društva za togoopedijo in foniatrjo.** 11, 12. in 13. julija se bo vršil na Dunaju tretji kongres mednarodnega društva za togoopedijo in foniatrjo. Prijave sprejema do 25. t. m. prof. dr. Fröschl, Wien IX, Mariannengasse 15. Referati in diskusije so dovoljene v nemščini, francoščini, angleščini in italijanščini.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** V ljubljanski oblasti je bilo od 22. do 30. aprila 7 slučajev tifuznih bolezni, 62 škrlatinke, 84 ošpic, 6 davice, 4 dušljivega kašlja, 13 šena, 1 krčevite odrevenelosti in 1 vnetja hrbteničnega mozga. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. t. m. 15 slučajev tifuznih bolezni, 84 škrlatinke, 56 ošpic, 10 davice, 16 dušljivega kašlja, 5 šena, 2 vrančnega prisada in 1 nalezljivega vnetja možganov.

— **Zivalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** V mariborski oblasti so bili 14. t. m. 4 slučajev svinjske rdečice, 2 vrančnega prisada, 1 smrkavosti in 1 svinjske kuge.

— **Automobilski razstava na letošnjem ljubljanskem velesejmu** od 2.—11. junija bo zelo zanimiva. Pravzaprav v Ljubljani še nismo imeli take obsežne razstave, kajti na predstoječi bo razstavljenih preko 200 avtomobilov in motociklov. Zastopane bodo sledeče marke: Ford, Chevrolet, Oldsmobile, Austro - daimler, Ariel, Steyr, Renault, R. M. W. Rudge Whitworth, Harley - Davidson, Wanderer, B. S. A., Willys - Overland, Tatra, Rex Acme, Fiat, Adler, Terrot, Douglas, Brennabor.

— **Znizana vstopnina na velesejmu.** Uprava ljubljanskega velesejma je sklenila delno znizati vstopnino za obisk velesejma, ki se vrši od 2.—11. junija. To znizanje velja zlasti za državne in privatne nameščenice, delavstvo in dijaštvo. Izdajajo se namreč vstopnice za dve osebi skupno, za ceno Din 15.—. Te vstopnice se dajo le v predprodaji pri uradu velesejma (ekonomat). Pozivamo

vse stanovske organizacije, da naroče skupno za svoje člane potrebno število vstopnic.

— **Razstava amaterjev - fotografov.** Društvo amaterjev - fotografov v Sarajevu priredi pod pokroviteljstvom mestne občine od 2. do 16. septembra prvo jugoslovensko razstavo amaterjev - fotografov. Najboljša dela bodo nagrajena.

— **Slovenci v Ameriki.** V Canonsburgu je umrl Jakob Frank, doma iz vasi Celje pri Ilirski Bistrici. Zapustil ženo in dva otroka. — V kraju Eveleth, država Minnestota je umrl najstarejši tamonjski slovenski naseljenec Anton Kinkela. Zapustil je ženo in tri otroke.

— **Potovanje štajerskih gostilničarjev v Jugoslavijo.** Kakor znano so lani pripravili jugoslovenski gostilničarji izlet na štajersko in se udeležili gostilničarske razstave v Gradcu. Zveza štajerskih gostilničarjev je takrat sklenila, da se gostom oddolži z obiskom, ki ga priredi meseca junija in sicer povodom otvoritve ljubljanskega velesejma. Projektiran je tridenčni izlet Gradec - Ljubljana, vožnja z avtomobili po Kranjski in Koroški, poleg tega pa poseben izlet na našo riviero.

— **Naši izseljenci v Kanadi** so po poročilu našega tamošnjega izseljenškega delegata večinoma vsi zaposleni. Nekateri so dobili delo pri inž. Strengu, ki gradi novo železnico do Hudsonovega zaliva. To delo bo trajalo približno 3 leta ter bo tam najbrže nastala tudi velika naselbina Slovencev. Želeži bi bilo, da dobi ta naselbina prmernege in zanesljivega voditelja. — Priseljevanje v Kanado je pa selo še prej dovoljeno samo kmetskimi delavcem. Ker se pa iz let rekrutirajo v Kanadi tudi železniški delavci, pomanjkuje prvih, tako da se letos sicer polagoma, pa še vedno, sestavljajo in odpotujejo skupine kmetskih delavcev, kar v prejšnjih letih v tem času ni bilo več dopustno.

— **Zapostavljeni stari vpokojenci južne železnice in železniški invalidi v Sloveniji.** Kakor je že vsem znano, se starovpokojevcem južne železnice ne prizna niti pri predvodi, ki je veljavna od 1. avgusta 1927. leta. Vsa dokazovanja od strani društva, da so vpokojencem njihove pokojnine po rimskem paktu čl. 17. zajamčene, so ostala brezuspešna. Vse nasledstvene države so se v polnem obsegu držale obveznosti rimskega sporazuma in so že vse tudi vpokojencem južne železnice uredile njihove pokojnine. Zakaj dela naša država izjemno, ne moremo razumeti. Istotako je z železniškimi invalidi v Sloveniji. Tudi ti še vedno prejemajo svoje neugodne rente v kronah, medtem ko imajo pri direkciji državne železnice v Zagrebu neugodne rente že urejene. Samo v tem letu je naše društvo v tem oziru storilo že vse mogoče korake pri vseh merodajnih činiteljih. Dne 15. t. m. je bila deputacija v Beogradu ter je na vseh merodajnih mestih nastopila proti krivicam, ki se gode imenovanim. S tem korakom se je vsa zadeva potisnila nekoliko naprej. Treba bo pa, da društvo neprestano, kakor do sedaj, deluje naprej z vsemi dovoljenimi sredstvi, da se zadeva vendar končno reši. Vpokojeenci pa naj se zavedajo težkega položaja, ki ga ima društvo pri svojem delu in naj ga z vsemi močmi podpirajo. Zavedajo naj se, da potrebuje društvo v tem težkem boju denarnih sredstev. Zato naj vsak po svojih močeh skrbni, da poravnava članarino, da ne ostane društvo sredi najhujšega boja brez sredstev.

— **Gasilci, Praga vas kliče!** Od 1. do 8. julija letos se vrši v Pragi veseloslovski gasilski kongres, združen z mednarodno gasilsko tekmo ter z veliko gasilsko razstavo. Tudi naše gasilstvo, ki je član veseloslovanske gasilske zveze, je povabljen na kongres s posebno prošnjo bratske češke organizacije, da v čim veličastnejšem številu prihitimo v zlato Prago. Vabimo torej vse zavedne gasilce, da se odzovejo bratškemu vabilu ter se najkasneje do konca tega meseca prijavijo staršinstvu gasilske zveze v Ljubljani. Ker gre obenem tudi zato, da izposlujemo prihodnji veseloslovski gasilski kongres v Ljubljani, je naša dolžnost, da gremo letos v čim večjem številu v Prago, kjer bomo ob tej priliki razgovarjali tudi vprašanje ustanovitve Vatrozgaškega saveza kraljevine SHS. Vse podrobnosti kongresa so razvidne iz zadnjega Gasilca.

— **Znizana pristojbina za novinarske telefonske pogovore.** Po odrediti ministra za pošto in brzojav velja od 15. t. m. na novinarske medkrajne telefonske pogovore (od 17.—9 in od 12.—14 ure) znizana pristojbina. Za vsak tak pogovor, ki je veljal do 50%, se bo zaračunilo odslej 40% pristojbine, ki je določena za ostale medkrajne pogovore.

— **Slovenska Matica** je izdala za leto 1928. tri knjige, ki so pravkar izšle: Dr. Izidor Cankar, profesor zgodovine umetnosti na ljubljanski univerzi, je priobčil 2. snopišč »Zgodovine likovne umetnosti v zahodni Evropi«, kjer razlaga kiparstvo starokrščanske dobe s 47 slikami. Dr. Jos. Tominec, gimnazijski ravnatelj v Mariboru, je dovršil s 5. zvezkom izdajo »Meningerjevih Izbranih spisov«, ki obsega »Mojo hojo na Triglav« z uredniškim uvodom (XXXVIII str.) in z opombami (str. 177—186). Oton Zupančič, dramaturg Narodnega gledališča v Ljubljani, je poslovenil Shavovo »Sv. Ivan«, ki je izšla kot IX. zvezek »Prevodov iz svetovne književnosti«. Zadnji dve knjigi sta okusno vezani za naročnike.

— **Šmarje na Dolenjskem.** Zadnje nedeljo so priredili vrli naši učitelji in učiteljice svoji šolski mladini mično dušavno razvedrilo z igrokazom in deklamacijami. Igrali so navzgo z napetim zanimanjem sledili. Deklamacije lepih Kettejevih mladinskih pesmi so bili v velik užitek ne samo šolarjem, temveč tudi odraslemu občinstvu. Take prireditve so velikega vzgojnega pomena in zato smo prirediteljem za uspešno prireditev od srca hvalčili.

— **Vreme.** Včeraj je kazalo, da dobimo lepo vreme, toda proti večeru se je pooblačilo in danes jutraj smo imeli zopet dež. Dopoldne so se oblaki razpršili, a vendar je malo upanja, da bi imeli jutri lepo vreme. Danes jutraj je kazal barometer 756, temperatura je znašala ob 8. jutraj 10,5 ob 11 pa 22,5. Včeraj so imeli lepo vreme v Mariboru in v Skopju, drugod je bilo pa deloma oblačno. Najvišjo temperaturo so imeli včeraj v Skopju in sicer 25 stopinj. V Beogradu, Splitu in Dubrovniku 20, v Ljubljani 18,6. Morje je bilo nemirno.

— **Rekord v počasnosti in hitrosti.** Iz krogov nižjih poštних nameščenecv smo prejeli: Nedavno smo dobili za leto 1927 in 1928 službene čevlje in čepice, ki bi jih morali dobiti lanko jesen. Koliko časa bo treba zopet čakati, da priromajo še hlače in bluže. Tako mečkanje je v sramoto državni upravi. A prebiti hitri in čili so odločilni činitelji tam doli, kadar gre za različne odbitke od naših pičilnih plač. Poštne nameščenice opravljajo točno in vestno svojo službo, zato naj se nam že skoraj pošlje kar nam gre po zakonu.

— **Naša država in nje dolgoti.** Da je naša država silno slaba plačnica, je znano že preko njenih mej. Tako dolguje večje in manjše zneske tudi obrtnikom, ki v današnji gospodarski krizi živijo v s težavo plačujejo visoke davke. Vse tožbe so zaman. V večjem mestu na štajerskem ima svojo delavnično obrtnik S., ki mu država dolguje 9000 Din že več let. In tako je še na stotine in stotine drugih državljanov, katerim se godi ista krivica. Ali se bo porabilo inozemsko državno posojilo, da se izbriše ta madež državne uprave?

— **Kranj.** Dne 13. t. m. se je vršil v čitalniški dvorani Narodnega doma redni občni zbor Krajevne skupine društva ptt. uradnikov v Kranju z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor odposlanca OPO iz Ljubljane. 2. Citiranje pravilnika za pododbor. 3. Zborovanja so se udeležili do malega vsi poštari iz gornje Savske doline in dokaj tudi od drugod. V stvarnih in prijateljskih pogovorih je večer zborovalcem le prihitro minil.

— **Pred novo stavko kinematografov.** Lastniki kinematografov so izročili finančnemu ministru novo spomenico, v kateri protestirajo proti previsokim taksam. Po zakonu o taksah se mora plačevati 20% od kosmatih dohodkov, v tem primeru torej od prodanih vstopnic. Toda kinematografi plačujejo teh 20% od kosmatih dohodkov, poleg tega pa še takso na plačane takse, kar je v nasprotju z zakonom o taksah. Lastniki zahtevajo, da se vsaj ta nezakonita taksa odpravi. Če ministrstvo ne bo ustreglo njihovi zahtevi, pride do nove stavke kinematografov.

— **Zbirka obrazcev iz matematike in fizike.** sestavlja profesor K. Kunc, je izšla v založbi Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, družba z o. z. v Ljubljani. Zbirka ima 50 strani in stane 12.— Din. Zbirka bo dobrodošla vsem učencem višjih razredov srednjih šol kot pomožna knjiga pri študiju matematike in fizike. Upoštevanje so potrebe gimnazij, realk in sorodnih srednjih šol. — **Nesreča.** V bolnico je prišel včeraj 17-letni posestnikov sin France Geber iz Tržiča. Po nesreči je bil obostrel s flobovotko njegov tovariš in ga poškodoval na desni roki. Gebrova poškodba je lahkega značaja.

— **Pri revmatizmu v glavi, ledih in ramenih,** živčnih bolečinah v kolkih, vdoru se grenčica »Franc-Josef« rabi z velikim uspehom za vsakdanje izplakovanje prebavilnega kanala. Vseučilišne klinike potrjuje, da je voda Franz-Josef zlasti v srednji in poznejši starosti izborna čistilo za želodec in črevo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— **Podporno društvo slepih** je obdarovalo sledeče člane: Din 1000 Starovasin in Lavrentič, — 800 — Flašker — 600 — Naglič, — 500 — Uratnik — 370 — Pleško, — 350 — Kastelic, — 310 — Schwentner, — 300 — Hergaršič, Jerala — 500 — Poličnik, — 200 — Šebenik, Kodrin — 190 — Jazbec, Jerala, — 180 — Sitar, Telban, Salomon, Levčičnik, Hönigsmann, Perko, Šebenik — 120 — Schwentner, — 110 — Močivnik, Golmayr Medle, Jamnik, Šveglj, Hodnik, Kotnik, Vrtnik, Kováč, Golež, — 100 — Perant — 170 — Gorše, Jakopin, Vodiškar, Mužar, Zor, Dervovšek, — 60 — Dollnar, Petek, Gaber, Razborec, Murn, Robar, Mlakar, Kretzenbacher, Potočnik, Jakob, Sturm, Golob, Lovšin, Singa, Zalar, Vranc, Černeck, Bodopivec, Jurčak, Fakin, Golob P., Pleško, Brekvar, Grad, Šeligo, Zadravec, Planinc, Zupančič. 414-n

— **V počaščenje spomina od Alojzija Pogajnika** daruje podpornemu društvu slepih Din 100 g. Jože Kurent poštni upravnik v pokajo. Najlejša hvala. 413-n

Iz Ljubljane

— **Češkoslovaški gostje v Ljubljani.** Jutri v nedeljo 20. t. m. ob 13.48 popoldne priso v Ljubljano češkoslovaški cariniki.

Na kolodvoru bo slavnosten sprejem, pri katerem bo sodelovala tudi železničarska godba. Po sprejemu odkorakajo gostje peš po Miklošičevi cesti z godbo na čelu v hotel »Slon«, kjer bodo nastanjeni. Tu intimno kosilo in potem ogledovanje mesta v spremstvu ljubljanskih tovaršev ter članov »Češkoslovaške Obce« in »Jugoslov.« - Češkoslov. Lige. Prevsem si ogledajo Tivoli in Grad. Ob 20. je svečan banket v veliki dvorani Kazine, na katerega so povabljeni tudi predstavitelji vseh naših civilnih in vojaških oblasti. Orkester in Kozinov kvartet bosta skrbela za zabavo. V ponedeljek 21. t. m. ob 8. postojijo gostje trgovsko zbornico in mestni magistrat, na to pa si ogledajo vinsko klet tvrde Bolaffio. Ob ¼ na 12. se odpeljejo na Dobravo, odkoder se napotijo skozi Vintgar na Bled, kjer ostanajo do drugega dne. Popoldne vožnja po jezeru, zvečer poslovlina večerja v hotelu »Triglav«. V torek ob 10. odhod z Bleda preko Jesenic. Pozivamo naše narodno občinstvo, pred vsem pa člane »Češkoslovske Obce« in »Jugoslov.«

češkoslov. Lige, da se udeležijo sprejema na kolodvoru in je dragim slovenskim gostom na razpolago, ako bi potrebovali kake usluge ali pojasnila.

— **Prijava prenočišč za posetnike ljubljanskega velesejma.** Vse najemnike stanovanj, ki bi bili za letošnje velesejmske dni od 2. do 12. junija pripravljeni odstopiti proti primerni odškodnini prenočišča za posetnike velesejma, vabimo, da taka prenočišča tkoj priglasijo ustno ali pisмено v magistratnem ekspeditu (Mestni trg 27-III, soba št. 47) z navedbo sob, postelj in divanov ter s kratkim opisom na razpolago stavljenega prenočišča.

— **Odgojena tajna seja občinskega sveta.** Na torek 22. maja 1928 predloženo tajno sejo občinskega sveta ljubljanskega sem iz tehniških oziror primoran odpovedati in odrejati, da se ta seja vrši prvi torek v mesecu juniju in sicer po redni javni seji občinskega sveta. — Zupan dr. Puc.

— **G. Corbett-Ashby, predsednica internacionalne alijanse za žensko volilno pravico, pride v Ljubljano.** Kakor smo že poročali, se mudi v Jugoslaviji ga. Corbett-Ashby, da se upozna z našim feminističnim gibanjem. Prispela bo prihodnji teden tudi v Ljubljano ter bo predavala o feminističnem gibanju na Angleškem in o uspehih angleške žene v parlamentu. Ker je to visoko naobrazena in zelo simpatična žena, pričakujemo, da bo tudi v Ljubljani deležna one pozornosti, ki ji jo izkazuje povsod, kamor pride. Njeno predavanje bo tem bolj zanimivo, ker bo govorila iz lastnega izkustva; saj se že izza dijaških let aktivno udeležuje v vrstah angleških feministk ter je aktiven član liberalne stranke, na katere listi je bila kandidirana pri zadnjih volitvah v parlament. Pa tudi kot predsednica Alianse za žensko volilno pravico odlično vrši svojo nalogo in neumorno dela za osvoboditev žene po vsem svetu. Potuje po vseh državah, obiskuje feministične organizacije ter daje impulz za delo. Sedaj poseja države, kjer žena še ni prišla do svojih pravic. Med temi državami je seveda tudi Jugoslavija. Gospo Ashby spremlja podpredsednica Alianse, predsednica francoske sekcije ga. Malaterre-Sellier, ki bo predavala o ženskem gibanju na Francoskem. Kdaj in kje se bo vršilo predavanje, bo naznanjeno v listih.

— **Smoletovo truplo prepeljano v Ljubljano.** Snoch ob 19. so z avtomobilom mestnega pogrebnega zavoda prepeljali truplo pokojnega magistratnega računskega revidenta g. Josipa Smoleta, ki si je na Črnem vrhu končal življenje, v Ljubljano. Položili so ga na mrtvašni odel in mrtvašnici pri Sv. Krištofu. Pogreb bo danes ob 16.30.

— **Pomladke Rdečega Križa na drž. realni v Ljubljani priredi v nedeljo 20. maja ob desetih dopoldne v realni telovadnici akademijo v korist dijaških ferialnih kolonijam.** Spored, ki velja za vstopnico, stane 3 Din, odn. 5 Din. Vabijo se starši in prijatelji šolske mladine.

— **Občni zbor »Obrtniške samopomočice zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«** — se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob 14 uri (2 popoldne) v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, pritrilje, desno, Bethovnova ul. 10

— **Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani,** Jutri 20. t. m. se bo vršil ob 9. uri dopoldne v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Bethovnova ulica 10, pritrilje, desno, občni zbor Zveze obrtnih zadrug. Vabijo se zadrug, da zanesljivo pošljejo na občni zbor svoje delegate.

— **Predavanje za sokolski naraščaj.** V nedeljo, dne 20. maja predava pri Sokolu I na Taboru br. Erbežnik »O Metohiji«. Začetek ob 3.11 dopoldne. Predavanje pojasnjuje lepo število slik in je namenjeno obema oddelkom naraščaja; vrši se v desni gornji dvorani (marionetno gledališče) vhod s severne strani.

— **25. letnico samostojnega obrtniškega delovanja** in obenem srebrno poroko je proslavil pretekli teden v krogu svoje družine ugledni brivski mojster V. Vlahovič. Jubilantu, ki je že dolga leta naš zvest naročnik, iskreno čestitamo in mu ključemo: Še na mnoga leta!

— **Olimpijski dan v Ljubljani.** Jutri se vrši v Ljubljani olimpijski dan. Poleg raznih prireditev, nogometnih tekem in kolearskih dirk se bodo v mestu prodajali olimpijski znaki. Čisti dobiček je namenjen fondu za udeležbo naših sportnikov in telovadcev na olimpijadi. Zato apeliramo na občinstvo, da kupuje znake in cvetke in pripomore našim sportnikom in telovadcem k udeležbi na mednarodni olimpijadi v Amsterdamu. Opozorjamo tudi na spored nogometnih tekem in kolearskih dirk, ki ga objavljamo na drugem mestu.

— **Češkoslovaška obec v Ljubljani.** Upozorujemo članstvo na prižez češkoslov. celinika a prošnje, aby se v hojnem počtu učastilo jejch prijetli na hlavnim nádraží v neděli, dne 20. května t. r. o třicetvrti na dvě odpoledne. Na shledanou! 415/n

— **Tehnična in gradbena podletja:** Da ustrežem številnim željam svojih odjemalcev, sem pričel s kopiranjem planov in vsakovrstnih risb na originalen ozalid, za katerega imam zastopstvo ter na fine inozemske negativne in pozitivne papirje po najnižjih cenah. Delo sprejemam v trgovini Iv. Bonač, Šelenburgova ul. 5. 411-n

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** ima v svoji pisarni cele letnike »Slovenskega Naroda«, nekaj vezanik, nekaj nevezanik, ki jih prodaja za primerno ceno. Več se izve v družb. pisarni, Narodni Dom.

— **Društvo »Soča« v Ljubljani** je nabralo pri širši odborovi seji v Šiški pri Zvonku dne 16. t. m. predlog тов. Bordona za žrtve potresa na Bolgarskem znesek Din 187.— K temu znesku je društvo iz lastne blagajne prispevalo še znesek Din 200, skupaj Din 387.— Ta znesek je bil izročen upravi »Jutra«.

— **Promenadni koncert Nar. žel. glasbenega društva »Sloga«** se vrši ob lepem vremenu danes zvečer ob pol 8. uri v Zvezdi pod vodstvom kapelmika g. Jnl. Bučarja.

Spored: 1. Uvodna koračnica, 2. Mozart: Figarova svatba — uvertura, 3. Ganne: Huzarski valček, 4. Sedy-Bardorff: Slovenske pesmi, 5. Gounod: Romeo in Julija — prolog in uvod, 6. Smetana: Prodana nevesta, veliki potpouri, 7. Zaključna koračnica.

— **Sokol I.** — Ljubljanski Sokol in Sokol Ljubljana II. slavita letos jubilejni leti. Vabimo vse svoje članstvo, da se jubilejnih slavnosti in prireditev obeh br. društev v čim večjem številu udeležijo! — Odbor Sokola I.

— **Sokol II.** priredi v soboto 19. t. m. ob 8. zvečer v telovadnici na realni mladinsko akademijo. Na sporedu so vaje za zlet v Skopju, posebne točke, orodna telovadba in igre. Vabimo vse prijatelje sokolske mladine, posebno pa stariše naše dece in naraščaja, da posetijo to akademijo, račun, ki polaga naša mladina o svojem celoletnem delu. Vstop prost. Zdravilo 402-n

— **Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** V ponedeljek dne 21. t. m. zvečer ob polosmih šestih mešanega zbora in važen pogovor. — Odbor.

— **Strelska družina v Ljubljani** sporoča, da se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob vsakem vremenu na vojaškem strelišču streljanje in sestanke članstva. Zbor na strelišču točno ob 9. uri. Danes zvečer zaključuje V. vod na Bellevue sezijsko streljanje. Ob tej priliki se vrši strelsko tekmovalje in se bodo dobri strelci nagradili z lepimi darili. Pričetek ob 20. uri. Ljubitelji streljanja dobrodošli. Odbor. 412/n

— **Občni zbor Narodne galerije v Ljubljani** se bo vršil v soboto, dne 2. junija 1928. ob 16. uri pop. v društveni pisarni v Narodnem domu. Občni zbor ima običajni dnevni red.

— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi svoje člane: I.) na mesečno zborovanje, ki se bo vršilo v četrtek 24. t. m. ob 18. uri na kirurški oddelku. Predava bosta gg. primarij dr. Minač (Tiptične sportne poškodbe) in asistent dr. Blumauer (diferencialna diagnoza peritonite); II.) na izredni občni zbor, ki se bo vršil 27. t. m. v zdravilišču Dobrna pri Celju. Dnevni red sklepanje o »Pogrebnem skladu«. 963

— **Krasna birnarska darila** najceneje kupite pri Fr. P. Zajec, trgovina ur in zlatnine, Ljubljana, Stari trg 9. 56-T

— **Padec v živo apno.** Pri zidarskem mojstru Battellinu v Rožni dolini zaposlen zidar Fran Gregorinčič. Na tedi je imel snoch opravo pri apnenici. Ta dosejden nepojasnjen način pa je nenadoma zdrknul v jamo. Dobil je težke opekline po nogah in so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

— **Tatvina konja.** Na policiji je prijavil neki Milan Nikolič, da mu je bil t. dni odpeljan in ukraden konj, vreden 6000 Din.

— **Tatvina.** Ko je žena strojevodja Erteleja, Erna, včeraj jutraj okoli 4. zapuščala bar »Odeon« na Poljanski cesti, je nenadoma opazila, da ji je izginila torbica, v kateri je bilo 240 Din gotovine poleg tega ogledalce, razni ključji in drugi predmeti. Skupna škoda znaša 500 Din.

— **Prijeta uzmočiša.** Dne 14. t. m. je bil iz Ranzingerjevega skladišča za glavni kolodvor ukraden zaboj mila, težak 30 kg in vreden 350 Din. Ukradla sta ga brezposelni delavec France Kačnik in Avgust Tavčar, ki sta bila aretirana. Izročili so ju sodišču.

— **Droblj policijske kronike.** Danes je bilo zelo živahno v sobi dežurnega uradnika. Strazniki so namreč pripeljali na urad šest nočnih metulčkov, samih starih znank policije. Nekaj jih je policija polovila v Mestnem logu, druge po raznih gajih in parkih Tivolija. Dežurni jih je zasljal in poslal dve, ki sta bili spolno okuženi, v bolnico, tri pa v zapor, dočim je bila ena izgnana. Prijetih je bilo tudi več berčev.

— **Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje.** Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. KRISTOFIČ-BUČAR. Stari trg.

Crème

--- Moda ---

Za vroče poletne dni!

Lahke poletne obleke iz foulard svile ali crepe georgeta. — Moderni so pikčasti in mali rožnati vzorci, popolnoma pa moda letos izključuje kake ornamente. Taka lahka svilena ali crepe georgetasta obleka je za vroče poletne dni zelo praktična, poleg tega pa napravi damo šarmantno, zlasti če je vzorec aparten.

Pomladna sezona v Parizu

Rim je baje najlepši jeseni, Pariz pa pomladi. V marcu in začetkom aprila se vpliv pomladi na Parizane še ne pozna, pač pa mesto oživi v drugi polovici aprila in v maju, ko se odene narava v pomladno odejo. Dolge aleje so polne cvetja in skoro za vsako ulico pozdravi človeka park ali vsaj skupina dreves, kjer se lahko odpočije in nagleda svežega zelenja. V parkih je raj otrok in tudi pestunje ali matere, ki nadzorujejo deco pri igranju, se imajo dobro. V bulonjskem gozdu mrgoli vsako jutro Parizanov, zlasti žensk. Mnoge ženske pohite tja, predno gredo v urad, če ne stanujejo predaleč. Že zgodaj jutraj se pričinja v bulonjskem gozdu revija elegantnih avtomobilov, ki jih vodijo same lastnice ali lastniki. In v vsakem avtomobilu mora sedeti pes redke pasme tako, da je celotna slika še lepša.

Tradicionalna francoska svečanost so konjske dirke. Tu se zbira najelegantnejša publika, pa tudi mnogo takih, ki bi radi dobili stave, da se rešijo dolgovi. Francozi zelo radi stavijo na dobre dirkače in sicer zelo visoko. Josephina Bakerjeva je dobila lani v enem dopoldnevu pri konjskih dirkah 400.000 frankov. Koliko je poprej izgubila, ni znano. Nedavno se je neka pevka Velike opere, ki zna izborno jahati, potegovala, da bi ji dovolili udeležiti se dirk na lastnem konju. Po dolgem posvetovanju je prireditveni odbor njeno prošnjo odklonil. Na tem polju se torej v Franciji ženske ne smejo udeleževati.

Velik družabni dogodek je bila letos otvoritev razstave v palači lepih umetnosti. Tu se je zbralo na tisoče ljudi. Vse dame so prišle v oblekah zadnje mode in tako se je izpremenila otvoritev v veliko modno revijo. Razstavljenih je bilo nad 7000 slik, ki jih pa ljudje niso mogli ogledovati, ker je bil naval prevelik. Letos so bila razstavljena samo dela slavni umetnikov. Ekscentrična dela vseh smeri so bila odklonjena, ker je palača lepih umetnosti v prvi vrsti palača razuma. Na letošnji razstavi je vzbujalo splošno pozornost veliko število damskih portretov. Vsak slikar se je rad pohvalil, če je mogel uvrstiti

med svoje slike portret kake odlične dame ali znane umetnice. Večina žensk želi imeti svoj portret, zlasti če je na njem podpis slavnega mojstra. V prejšnjih časih so viseli skoro v vsakem salonu meščanske rodbine portreti gospodarja in gospodinje v širokem zlitem okvirju ali pa povečane fotografije vse rodbine. To zdaj ni več moderno. Portret dame je lahko v damskem buduarju, najbolje pa odgovarja svoji okoliščini, če visi v moževi spalnici ali v njegovem kabinetu. Možev portret spada edino v spalnico ali v buduar njegove žene. Zelo neokusno je obešati lastne fotografije po stanovanju.

Ker je portretiranje zelo drago, je treba dobro premisliti, predno se odločimo za portret. Slika dame mora biti nekaj dostojnega, kar ostane mnogo let kot spomin. Portreti modernih slikarjev so prej karikature, nego umetnine. Na takih portretih vidimo nenavadno široke oči, ostru usta, daleč naprej štrleči nos in vse barve, samo tiste ne, ki odgovarjajo obrazu. Dame se ne sme dati slikati v pretrirano moderni obleki. Obleka pride kmalu iz mode in kazi drugače dobro sliko. Zelo neokusno so portreti, na katerih vidimo dame z nakiti na rokavi, okrog vratu in v lasih. Zadržuje biserna ogrlica ali veliki starinski uhani.

Kaj bi morali vedeti možje

Inozemski listi so nedavno poročali o ustanovitvi šole za moške, v kateri se bodo morali bodoči očeti učiti, kako je treba občeati z materami in deco. Poročilo je bilo opremljeno s slikami in besedilom šaljivega značaja, tako da bi človek mislil, da gre za satiro na račun modernega ženstva. Stvar pa ni tako smešna, kakor se zdi na prvi pogled.

Zelo malo se govori o tem, kaj pričakovajo žene, predno postanejo matere, zelo malo se opozarja na razmerje roditeljev do dece. Kastilne gojimo in skrbimo, da imajo dovolj rodovitne zemlje, mokrote in solca, umetno vrtnarstvo se je razvilo v posebno vedo, za dete, ki se razvija v materinem telesu, se pa nihče ne zmeni. Če je mati

dovolj izobražena, skrbi kvečjemu za to, da odgovarja njena prehrana zdravniškimi predpisi, skrb za duševno stran materinega življenja, ki je tako tesno zvezana z zdravim razvojem deteta, je pa zelo minimalna, odnosno je sploh ni.

Mnogo so krive v tem pogledu žene same. V svoji skromnosti ne govorijo o telesnih in duševnih mukah med nosečnostjo, ne opozarjajo svojcev, da jim je potrebna v tem času posebna pozornost in nega, da bi se moglo dete normalno razviti. Noseča ženska bi morala biti popolnoma srečna, vesela in zadovoljna. To je pa odvisno v prvi vrsti od moža. Možje bi morali svojo pozornost in nego napram nosečim ženam podvojiti, da bi jim lajšali telesne in duševne muke, kar je za zdravje deteta velikega pomena. So med zakonskimi možmi izjeme, ki jih ni treba opozarjati na potrebo ljubezni in negovanja noseče žene, toda te izjeme so žal redke. Večina mož se niti ne zaveda, kaj preživlja žena v času nosečnosti in kakega pomena je njeno razpoloženje za normalni razvoj deteta. — Možje so navadno v takih razmerah nerazumni, radi nadlegujejo žene z očitki, ki jih ne zaslužijo in tako se pregreše ne le nad trpečo ženo, marveč v prvi vrsti na detetom, ki nosi posledice materine žalosti na svojem telesu in duši.

Žene najdejo v knjigah in pri zdravniških navodilih, kako morajo živeti v času nosečnosti, toda nihče ne pove možem, kako bi morali ravnati s svojimi ženami in kakšne so njihove dolžnosti, da bi posledic materinega trpljenja ne nosilo tudi dete. Če je filozof Weininger trdil, da je ženska manj vredna zato, ker zelo malo govori o sebi med nosečnostjo, je zelo slabo razumel žensko dušo. Ženske so potrpežljive in skromne in zato nerade govorijo o sebi, ko se pripravljajo postati matere. Toda v interesu svoje dece bi morale spregovoriti in opozoriti moža, kakšne dolžnosti imajo napram njim, ko postanejo matere njihove dece.

Nekaj o birmanskih darilih

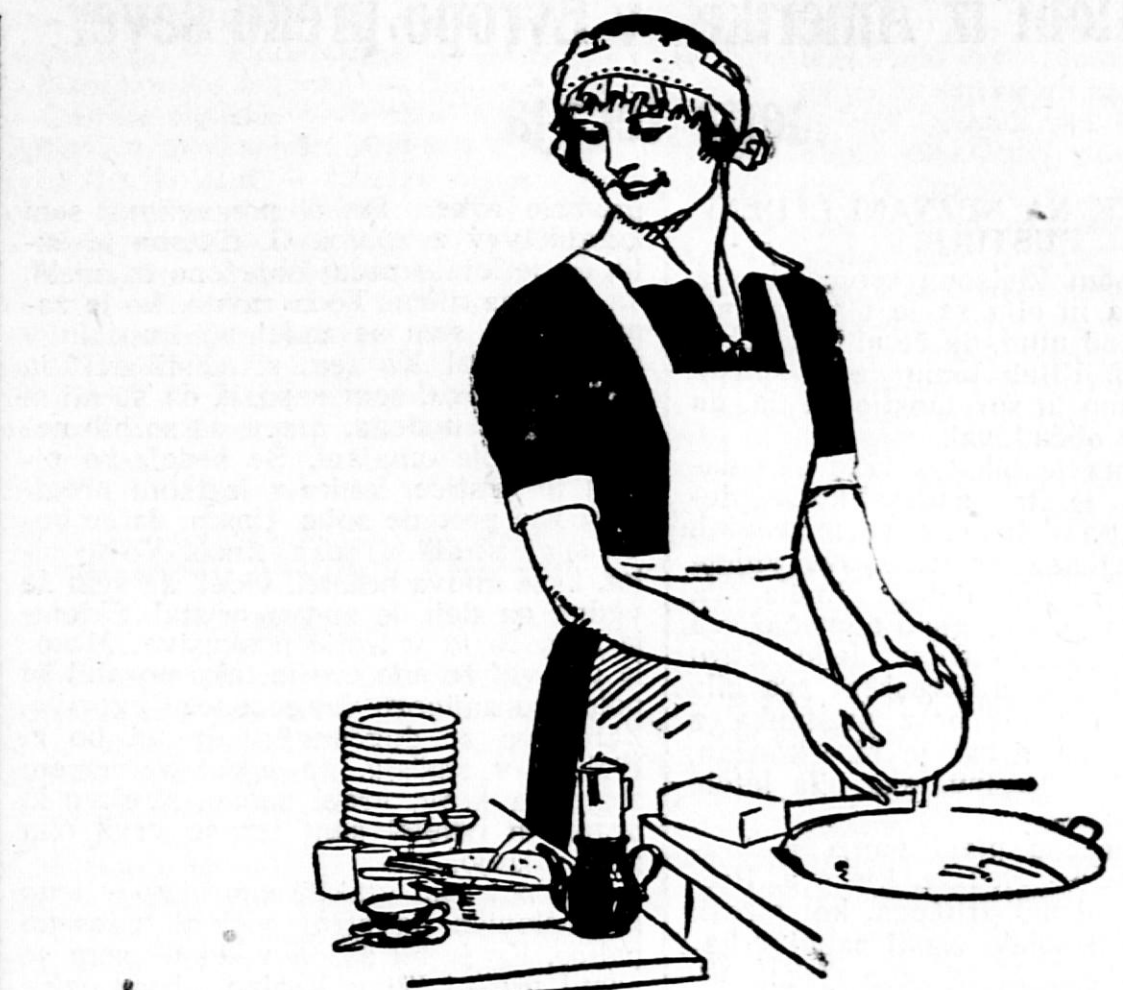
Birma je nekaj tradicionalnega in ima pač svoje posebnosti. Med te spada tudi obdarovanje birmancev, ki so postali zdaj pred binško že akutno vprašanje. Včasih je bil običaj, da so botri n botrice kupovali svojim varovancem odnosno birmancem čevlje, perilo in obleke, jih tako rekoč oblekli od pete do glave in s tem seveda napravili veliko uslugo roditeljem, ki so bili na ta način rešeni težke skrbi. Toda dočim so bili roditelji zadovoljni, deca običajno ni imela nobenega veselja. In zlasti potem ne, če ni bilo ure. Ura, to je darilo, ki razveseli vsakega birmanca.

Zdaj so se razmere nekoliko spremenile. Res je sicer, da bolj petični botri in botrice svoje varovance še vedno radi oblečejo, na drugi strani se je pa sedaj bolj kakor kdaj poprej uveljavil običaj obdarovanja z uro, zlasti za dečke, dočim so deklice ali mladenke zadovoljne tudi s kakim drugim zlatim ali srebrnim nakitom. Sicer je pa res, da je zdaj ura poleg tega, da je praktična tudi ceneno darilo, ki ga vsak boter ali botrica lahko riskira.

Smeš v operi.

Pri predstavi »Tosca« v Bostonu se je začel nekdo v hipu, ko pojeta Mario in Flora naginljivo arijo na ves glas smeti. Dotičnega moža so odvedli v gledališko upravo, da bi se zadeva pojasnila. Primatež je namreč opazila, da so se Maria zadaj raztrgale hlače in brž je zapela: Ah, ne obračaj se s hrbtom k publiki, ker imaš raztrgane hlače! Mislija je, da nihče ne razume italijanske, toda slučajno je bil med publiko Italijan, ki se ni mogel vzdržati smeja.

Kuhinjska posoda

je po uporabi zmeraj umazana. — Najbolje se pomije, da bo kot zrcalo, ako uporabljate

Schicht-ov Ominol

Film

Grand hotel Boulevard

(Današnji »Ufa« film v Elitnem kinu Matica)

Mednarodni veliki hotel!... Shajališče najrazličnejših pustolovnih avanturistov — simbol kaotičnega življenja! Koga ne najdemo tu? Tu se skrivajo ljudje, ki so poverili denar in jih preganja policijska tiralica, tu stanujejo inozemski diplomati, igralci, grofica v inkognitu s svojim ljubimcem, ljudje z dežele s svojimi družinami, anarhisti, umetniki in polno ljudi, ki skrivajo v srcu svoje tajnosti. Med njimi je tudi Anica, slušateljica medicinske fakultete, ki si kot sobarica služi denar, potreben za študij in solnino. Tudi ona ima svojo tajnost; ona ljubi mladega učenjaka profesorja Pretoriusa, ki je tudi reven kakor ona sama in stanuje vsled tega v najskromnejši in najcenejši sobi hotela. Mlad profesor je iznašel lek za pobijanje rak, toda njegova sredstva mu ne dopuščajo znanstveno preiskusiti in uveljaviti epohalnega odkritja. Vsled tega se polasti ob ugodni priliki dragocenega nakita, ki je bil last neke pevke, anarhistične agitatorice, Tatvino pa je opazilo hotelsko osobe in tako je prišla stvar tudi na ušesa Anici, ki je bila v velikih skrbih, kako bi rešila svojega ljubljena pred policijo. Zato je sklenila odvzeti mu nakit, da ga policija pri njem ne najde. Se večji pa je bil strah anarhistov, da jih policija ne izsledí, zato tudi niso hoteli tatvine prijaviti, toda v mnenju, da je tatvina prijavljena po sobarici, so sklenili tudi oni ukrasti nakit profesorju z namenom, da bi se o stvari več ne govorilo in da se zadeva čimprej pozabi. Toda v trenutku, ko so hoteli anarhisti izvesti svoj načrt, so zalotili Anico v profesorjevi sobi, ki je hotela sama tudi odvzeti nakit in tako je isti na prav čuden način romal od roke do roke, vsak se je bal priti v stik s policijo, vsak se je iste izogibal, le policija ni imela prav nikakega pojma o stvari. Toda med tem je izvedela policija, da se nahaja v hotelu uprav čudna anarhistična družba. V najbolj kritičnem momentu, ko se je vršila domača zabava, ples in maskarada, uderjejo policisti v hotel; nastala je zmešnjava, toda vse se konča dobro v zadovoljstvo naših glavnih junakov.

Film je zanimiv posebno radi najraz-

ličnejših tipov, ki jih tu srečamo. Izvrstna je dražestna Mady Christians, sanjava, ljubka sobarica, Dagny Servaes, lepa in zapeljiva, krasna Erna Morena. Tudi fotografija je dovršeno delo lepote.

Moč teme

Tragedija po L. N. Tolstoju. Filmsko predavanje ZKD.

Danes ob 14.30 se bo vršilo v prostorih elitnega kina Matica predavanje g. prof. Pavliča o veliki tragediji ruskega mojstra Leva Nikolajeviča Tolstega »Moč teme«. Gospod predavatelj bo orisal vodilne misli in pomen te drame, nakar bo sledil istimenski vellefilm izredne krasote. Kot dokaz visoke umetniške kakovosti tega filma naj služi dejstvo, da nastopa v njem v glavnih vlogah ansambl Hudožestvenikov elitnega moskovskega teatra pod vodstvom slavne Germanove, katero smo imeli tudi v Ljubljani priliko občudovati. Ta film je torej nekaj prav posebnega tako glede vsebine, kakor tudi glede umetniškega predavanja. Na ta spored opozarjamo vse ljubitelje visoke umetnosti in ljubitelje filma. Mladini izpod 16 let je poset te predstave zabranjen. Prireditve se bo ponovila še jutri ob 11. dopoldne.

—lj Ljudski kino ZKD (Danes nov spored ob pol 17. in 21.) Ljudski kino ZKD v prostorih kina Ideal ima danes na sporedu monumentalni vellefilm »Sejgov sin« z nepozabnim Rudolfom Valentinom v glavni vlogi. To je bil eden zadnjih filmov, v katerih je nastopil slavni in zlasti od ženske filmske publike oboževani filmski umetnik. Glede na veliko zanimanje za ta spored naj si vsakdo pravočasno preskrbi potrebne vstopnice. Predstave danes ob pol 17. in 21. v nedeljo ob 15., pol 17., 18., pol 20. in 21. uri. V ponedeljek zopet nov spored. Cene običajne po 3 in 5 Din za sedež. Vsakdo naj uporabi ugodno priliko in si izvrstni film ogleda.

Med otroci.

Sestrica: Le čakaj, Janeček, zatožim te papam, da si mi razbiš uro. Bratec: To ne bo nič hudega. Nobena ženska ne zna čuvati tajnosti.

Odlučna dama.

Zofija Arnouldova je dejala o neki svoji znanki:

— To je odlična dama, ker daje prednost vsakemu.

J. Sheriff:

Don Juanova smola

Gaston, gizdalim z brki Douglasa Fairbanksa, toda žal brez njegovih mišic, se je na videz zelo zanimal za izložbo knjigarne v glavni ulici. V resnici mu pa ni nobena stvar na svetu tako presedala, kakor knjige. Toda tik knjigarne je bila izložba svilene robe, pod katero je stala dražestna, vitka črnolaska. Zato stoji Gaston že skoro pol ure kakor pribit pred knjigarno, nervozno si viha brke, popravljaj monokl in občuduje skrivaj diven profil lepe neznanke. Boji se, da bi je znova ne zgrešil v gneči, kakor včeraj in predvčerajšnjim, ko je taval nervozno sem in tja, se zaletaval v mimoidoče in srdito brcal psičke, ki so se mu zapletali med noge. Bil je pravi Don Juan, toda moderen, skeptičen in razsoden Don Juan. Zato ni odvrnil pogleda od svojega dražestnega plena. Sklenil je izrabiti ugodno priliko in razviti vso svojo spretnost, zgovornost in izurjenost galantnega moža. Dama pred izložbo je bila vredna tega in Gaston, ki je izbiral kravate in svoje prijateljice kot pravi umetnik, si je že stokrat dejal, da še nikoli ni videl tako dražestne postave, tako divnega obraza in tako zapeljivih oči. Njegovo izumrlo oko je takoj opazilo, da za zavijeno legotico za svileno robo samo na

videz, v resnici pa ogleduje v izložbenem zrcalu svojo lepoto in moža, ki že tretjič trdovratno hodi za njo po mestu. Gaston je najprej temeljito pregledal teren kakor izkušeni general pred bitko, potem je pa sklenil napasti trdnjavo. Z elegantno kretnjo si je popravljal monokl in stopil k lepi neznanici. Dama se je komaj premagala, da ni od presečenca na ves glas zakričala. Ni se obrnila. Gaston si je razlagal v svoji samozavesti njeno zadržano po svoje in pozdravil je dražestno damo s kretnjo, dostojno Dona Cesarja de Bazan.

Šele tedaj se je lepota občnila in odšla hitro mimo izložbo po promenadi. Toda Gaston je bil že pri nji.

— Oprostite, gospodična, blaznežu, ki ne pozna drugega načina, da bi se z vami seznanil. Dovolite — Gaston Der-ville je moje ime. Vračam se po dolgem času v to mesto, kjer že davno nimam prijateljev. Bil sem tako srečen — in tu je postal skoro liričen — da sem srečal vas. Dražestno bitje...

— Dražestno, toda omoženo.

— Tem bolj, milostiva. Tudi jaz sem bil...

— Tudi vi ste bili.

— Oženjen, milostiva.

Neznanki so se nekam čudno za-

iskrile oči pod dolgimi trepalnicami. Gaston je takoj opazil iskrico v njenih očeh.

Tristo vragov, — je pomislil, — pa

menda ni ta dražestna dama prijateljica moje bivše žene. Se tega bi bilo treba. Ne, to bi ne bilo prijetno. Toda spoznati bi ga ne mogla nobena. Brki in nekaj let burnega življenja izpremenili zunanjost. Znova si je popravljal monokl in nabral sape.

— V zadrego ste me spravili, milostiva, kajti dojem, da sva se nekje že srečala, dojem, ki mi je vzel ves pogum, ko sem se hotel približati vam, me znova navdaja. Toda zaman si belim glavo, da bi se spomnil, kje in kdaj sva se že videla. Predolgo sem bil odsoten.

— Zares? To je zelo zanimivo. Tudi meni se zdi, da sva se že srečala. Je že dolgo, odkar ste odpotovali.

— Šest let.

— Šest let — to je pa res čudna igra naključja. Če se ne motim, sem postala točno pred šestimi leti žrtve naključja ali bolje rečeno ironije. Pomislite, peljala sem se s parnikom »Pot v nebesa«. Bože moj, kaj vam je? Ali ste poznali ta parnik?

Vprašala je s tako ironičnim glasom, da je Gaston ostrmel. V zadregi si je popravljal monokl.

— Vidim, da se tega parnika niti po imenu ne spominjate. Nikar si ne bežite glave.

— Prav zares ne vem, milostiva.

— Nič ne de. S tem imenom je zdru-

ženo najmučnejše poglavje mojega življenja.

Takrat sem bila še neizkušena in moške podlosti nisem poznala. A mož, s katerim sem se seznanila, je imel toliko poguma in tako malo skromnosti, da mi je zmešal glavo. Zdi, ko je minilo že šest let, lahko povem, da so me grehi, katerih je bilo polno življenje tega zanimivega moža, naravnost očarali. Zdi obžalujem, da ni na svetu zavarovalnice proti grdim lastnostim bodohih zakonskih mož. Izplačala bi mi visoko premijo. Mož, ki sem ga odklonila njemu na ljubo, ni bil lep, pač pa zanesljiv.

Res ni bilo na njem nič posebnega. Rekordov ni odnašal niti v tangu, niti v piančevanju. Bil je neznožno zmeren in pošten mož. Oni, ki mi je dala prednost, je bil pravi cinik in znal se je tako spretno dobrikati, da jo je na prvi pogled očaral. Skratka — bil je njen tip, njen ideal, njen sen. Njen divni sen, ah, krasnejši od resničnosti. Videla je samo njega, samo njega in nikogar drugega. Po njenih žilah se je pretakala kri osemnajstletnega dekleta. Ni slutila, kaj jo čaka. Varal jo je, gluho, nizkotno varal. Takoj na dan svatbe. Se zdaj zadržiti pri misli na neznožno, nesramno deklino. Kar videti je ni mogla. Sovražila je njene debele, rdeče ustnice, njeno polt, ki ni bila ne črna ne rjava in njene mišje oči. Gnusile so se ji njene pohotne živalske kretnje. Kaj neki je našel na nji? Na tej mači zamorski pie-

salki! Vrnila se je sama z ženitovanjskega potovanja, kajti njen vzorni mož je izstopil v marseillskem pristanišču in odšel z zamorsko plesalko na novo ženitovanjsko potovanje, ne da bi se od žene vsaj pismeno poslovil. V svojem obupu je postala malone lirična. K sreči je udarec kmalu prebolela. Tinktura časa je najboljši zdravilo sveta. A drugi kavalir, ki jo je tako vztrajno zalezoval in ki ga je v svoji lahkomišelnosti tako neusmiljeno spodila, je bil vztrajen. Sklenila je torej osvetiti se mu tako, kakor se je znala osvetiti samo Dalija možu, ki jo je tako podlo varal. Naključje samo ji je pomagalo.

— Zdi imam dobrega zaščitnika. Je amaterski mojster Evrope v boks. Prisegel je, da premika mojega moža, če ga le najde. O, prepričana sem, da boste tudi vi navdušeni za mojega Jimmyja. Gotovo vam bo srečanje z njim prijetno.

Prišla sta na vogal Velike ulice. Eleganten gospod krepke postave je stal na trotoarju, kakor bi koga pričakoval. Ko ju je zagledal, je stisnil pesti.

— To je on, moj prijatelj Jimmy. To je —

Toda dražestna dama ni imela pri- ložnosti predstaviti Gastona. Ne, Gaston si nedvomno ni želel tega srečanja.

Ko se je obrnila, ni bilo nikogar ob njeni strani. Na hodniku so ležali samo drobci razbitega monokla.

Z letalom iz Amerike v Evropo preko severnega tečaja

PRISTANEK NA NEZNANI LEDENI PUSTINJI

Povedal sem Eielsonu svoje mnenje. Toľko snega in olja se je bilo nabralo na steklu pred njim, da že ni več dobro videl naprej. Kljub temu se je spustil s takim čutom in spretnostjo na tla, da sem ga kar občudoval.

Veter nama je pihal s tako silo nasproti, da se je stroj zadržal komaj deset metrov po tleh in že se je ustavil. Zaradi sneženega meteža sva videla samo nekaj metrov daleč. Imela sva s seboj cepin in z njegovo pomočjo sva dognala, da sva na trdem ledu. Stroj je bil nepoškodovan. Zaenkrat sva bila rešena. Najin polet brez pristanka z enega brega na drugi je bil končan. Dvajset ur in 20 minut sva bila letela nepretrgoma.

Debeli sneženi plast nama je branila, da bi se razgledala, kje sva. Preostalo nama ni nič drugega, kot stresti sneg z najinih oblek, zlesti nazaj v kabino in počakati, da se nebo zjasni. Nisva bila niti preveč utrujena, niti vznemirjena. Kings-Bay ali Green-Harbour nista mogla biti daleč. Bala sva se samo, da imava morda manj bencina kot za enourni polet. V najhujšem primeru bi šla lahko peš naprej ali pa bi si zgradila čoln, da doseževa človeška bivališča, ali pa bi čakala na obrežju prihoda kakke ladje.

Legla sva spat.

Ko sva se zbudila, je sijalo blede sonce. Zdelo se nama je, da sva na otoku. Preko morske ožine sva menila v megli videti nekaj, kar je sličilo hišam, toda vedela sva, da na severnih ledenih poljanah oči človeka večkrat varajo. To bi bila res prevelika sreča!

PET DNI V SNEŽENI VIHRI

Sneg, ki ga je dvigal veter, je zakrival obzorje, vendar sva kljub temu videla sonce in na podlagi dveh opazovanj se nama je zdelo, da se nahajava na koncu zemlje kralja Karla, ne predaleč od Green-Harbourja. Vendar se nama je zdelo nemogoče, da bi naju bilo zaneslo tako daleč proti jugu. Zadnji dve uri poleta sva bila gotovo krenila iz prave smeri, kajti veter je upravljal iz severo-zapada, in nisva mogla preračunati, kako daleč naju je zanesla nevihta.

V naslednjih štirih dneh ni bilo mogoče natančno določiti najine pozicije. Silni vetrovi so brili od severa in severo-zapada. Nenadoma je pa zavelo od jugo-vzhoda in pozneje spet od severa. Nikdar še nisem v arktičnem ozemlju doživel tako slabo spomladansko vreme. K sreči je naneslo na smučki letala nad meter visoko snega, ki je s svojo težo zadržal stroj na mestu. Drugač ga bi bili vetrovni sunki odnesli. Bila sva čisto udobno nastanjena v najini kabini: jedla sva biskvite in čokolado ter kadila cigarete, ki so nama še ostale. Tako sva pričakovala lepo vreme.

Zapazila sva bila Spitzberge prvič v ponedeljek zjutraj ob 6.15 in na odlet sva mogla misliti šele naslednjo soboto ob treh zjutraj. Najprej sva morala odlokopavati sneg in sekati led, da sva napravila primerno stezo za odlet.

ČUDEŽNI ODLET

Najini rezervuarji so vsebovali še okoli 90 litrov bencina. Gaz ki sva jo bila izklopala za odlet v snegu, je bila nekoliko nagnjena. Porival sem z vso silo zadaj in letalo je začelo drseti z dovoljno hitrostjo. A meni je bilo zelo težko skočiti v teku nanj. Skušal sem ujeti lestvo, ki je vodila v kabino, a padel sem v sneg. G. Eielson, ki me ni mogel videti s svojega sedišča, je mislil, da sem splezal gor, in se je dvignil v zrak. Ko je zavil v krog nad menoj, sem kričal na ves glas. Zapazil me je in znova pristal. Sedaj sem privezal na avion lestvico iz vrvi in sklenil, da se nanjo obesim za vsako ceno.

Ponovila sva poskus, toda ko je zadobil stroj dovoljno hitrost, sem imel spet težave. Ker sem bil slekel rokavice, sem imel od silnega mraza vse

premrle roke. Da si pomagam, sem zgrabil vrvi z zobmi. G. Eielson je čutil, da je letalo zadaj obteženo in mislil, da sem na njem. Toda ravno, ko je zapuščal tla, sem se zadel ob trup in v drugič padel. Ko sem si očistil oči in usta od snega, sem zapazil, da se mi ni zgodilo nič hudega, razen da so bili nekateri zobje omajani. Še sedaj, ko pišem te vrstice, lahko z jezikom pregibam vse prednje zobe. Upam, da se bodo spet utrdili v nekaj dneh. Ko je pilot, ki je znova odletel, videl, da sem še vedno na tleh, je znova pristal. Sklenila sva, da jo v tretje poskusiva. Motor je deloval že eno uro in tako porabil že polovico najinega dragocenega goriva. Zato sva se dogovorila, da mi bo G. Eielson v slučaju, če zopet ne uspejmo zlezi na krov, vrget puško, strelivo in hrano in odletel sam ter se vrnil čim prej z ladjo.

To pot sem vtaknil eno nogo v trup in naslonjen na stroj porival z leseno palico. Ko je bil avion v teku, sem se pustil prekotati v kabino, brez ozira na to, da bi se morda potolkel. Stvar se je izvršila srečno in začela sva se dvigati.

REŠENA.

Odkar se je bilo zjasnilo, sva mislila samo na odlet, ne da bi se brigala za določitev, kje se nahajava. Komaj pa sva se dvignila na tisoč metrov, sva nedaleč zapazila zemljo. Odbrzela sva proti njej in naenkrat vidiva v svoje največje veselje v daljavi radio-anteno. Bil je Green-Harbour v ledenem zalivu (Ice-Bay).

Pristala sva z lahkoto v bližini postaje. Od vseh strani so prihili ljudje, ki so naju navdušeno pozdravljali. G. Eielson je radio postaje, vsi njegovi uradniki kakor tudi uslužbenci bližnjih rudnikov so naju sprejeli na najljubeznivejši način.

Mojemu norveškemu pilotu se je posrečilo preleteti Severni ledeni ocean iz Amerike v Evropo. Izvršila sva bila zelo zanimiva opazovanja o stanju ledovja.

LETALO.

Nisva imela samo namena, opazovati vremenske prilike in napraviti nova odkritja, hotela sva predvsem odkriti otok, na katerem bi se dala upostaviti sredi dotedaj še neznanega ozemlja meteorološka postaja.

Že poprej je bilo potom poskusov ugotovljeno, da je najbolj prikladen aparat za take namene čim lažji in čim hitrejši avion, ki je v stanu preleteti tako veliko razdaljo. Najin enokorovnik je bil idealno letalo v vsakem oziru. Imel je motor 220 konjskih sil in vse potrebne instrumente, da si pomaga pilot pri poletu ob slabem vremenu.

Kabina je bila dovolj velika da sva spravila vanjo rezervni živeči, polarne sani, navigacijske instrumente in seveda je moralo ostati še dovolj prostora za posadko. Avion je bil ves zgrajen iz lesa in tako sohden, da je lahko kljuboval vsakemu vremenu. Služil je tudi lahko kot zasilno stanovanje na tleh. V slučaju potrebe je tvoril lesno rezervno za zgraditev čolna ali sani ali celo za gorivo.

Razen tega je dejstvo, da je bil aparat ves iz lesa, onemogočilo, da bi se kompas spravili v nered, kot se to godi pri kovinskih avionih.

KROVNI INSTRUMENTI.

Krovni instrumenti, ki so bili na razpolago pilotu, so obstojali iz dveh busol, ena z naglim, druga s počasnim okretom, 2 višinometrov, dveh merilcev nagnjenja, enega spredaj, enega zadaj, enega brzinomera, kakor tudi navadnih instrumentov, ki so pri vsakem motorju.

Navigatorske vrhu tega še imel busolo, kot jo rabijo na velikih ladjah, dva sekstanta, štiri ure, merilec za zanašanje, smerno-razdaljni indikator, navtični almanah ter slednjič specialne pomorske karte in računске tabele, ki jih je bilo pripravilo ameriško zemljepisno društvo.

se je, da ni najnesrečnejši med nesrečnimi. Vsako jutro je hodil v mestno upravo in na konzulat, da pregleda oglase in dobi kak službo, toda hodil je zaman. Tolažil se je, da z jutranjimi izprehodi vsaj čas ubije in da mu ni treba sedeti v zatohlem prenočišču do obeda. Nekaj je moral početi, da bi se dnevi ne vleki kakor meseci. In tako je hodil povpraševati, če se ni morda izpraznilo kakko mesto.

Vsak večer je dolgo snažil s konjsko ščetko zakrpene škornje, drgnil s krpo ostroke in čistil nohte. Ko je spravil svojo zunanost za silo v red, je zapustil prenočišče in se napolnil na Pera. Po dolgih mesecih na bojišču in v bolnici ga je vlekel z nepremagljivo silo med ljudi. Sredi množice elegantnih Angležev, Francozov, Grkov, Turkov, Armencev in Arabcev je bil kakor prerjen. Zlasti ženske so ga mikale. Ženske... To je opojna beseda, to je magičen element, ki požene moškemu kri v žile, pa naj bo še tako nesrečen, siromašen in zapuščen.

Pred sijajno razsvetljeno izložbo parfumerije, na vogalu glavne ulice, kjer je vrvenje množic največje, stoji Gamov. Ogleduje mimoidoče plašče in kožuhe, rdeča usteca in poželjive oči, kakor da hodijo mimo samo ženske. Stoji in vdihava vonj parfuma in pudra, nozdri mu drhte, oči zatiska ali pa si

Stroj in motor so preizkusili z največjo mahanostjo, preden sva zapustila Los Angeles, ob enem sva se pričela vodstvu letala, kajti različni avioni imajo prav različne vzvode in ročaje za krmarenje.

Iz Los Angelesa odposlani stroj je prišel točno ob določenem času v Alasko. Tu sva doživela prvo neprimliko. Sneg je bil zasipal železnico in tako sva izgubila teden dni.

V Fairbanksu sva preizkusila stroj pri 40 stopinjah pod ničlo v popolnoma arktičnih okoliščinah.

Treba je bilo urediti še celo vrsto stvari. Te priprave so trajale tri tedne. Da sva dospela iz Fairbanksa v Point-Barrow (750 km) sva morala preleteti gorovje Endicott. Zasilen pristank v tej pokrajini bi bil mnogo bolj nevaren kot na arktičnem ledu. Srečno sva priletela v Barrow. Sicer sva pa bila napravila ta polet že štirinajstkrat poprej.

ESKIMOVSKA LEGENDA.

Stare eskimovske žene so nama pripravile najine obleke iz kož severnega jelena. Drgnile in praskale so jih toliko časa, da so bile postale mehke kot baržun. Mladenke pa so s svojimi zobmi in mišičastimi rokami razvlekle najine škornje iz kože tujnjaka, kakor tudi najine rokavice. Možje, vsi izkušeni lovci, so brusili najine sulice in pripravili orožje, s katerim se potegne ubitega tujnjaka iz vode.

Če se vama vajin stroj pokvari, so nama dejali starci, bosta morala iti peš do zemlje, ki jo je nekoč posetil eden naših pradedov. Šel je po ledu naravnost proti vzhodu in ni srečal žive duše. Naši očetje mu tega niso verjeli. Morda se bo vama posrečilo najti to zemljo in dokazati, da je možak govoril resnico.

Najin polet pa ni potrdil pripovedke starega moža.

Hrana, ki sva jo vzela s seboj, je obstojala iz dveh in pol kile čokolade. Deset kil biskvitov, deset kil pemikana (posušenega mesa), dvanaest kil kondenziranega mleka in treh kil suhega grozdja. Vse sva točno stehala in nato nastanila v stroju.

Vzela sva s seboj dva kuharika na bencin, ki sva ju poprej dobro osmatala in preizkusila dve muški in 350 dum-dum nabojev, ki sva jih vsakega posebej pregledala. Tudi puški sva poprej točno preizkusila. Če bi nama letalo sredi poleta odpovedalo in bi bila prisiljena spustiti se na led, bi bila zavisna edino le od najinega orožja in poznanja tova v arktičnih pokrajinah morda tekom celih osemnajst mesecev. Razumljivo je torej, da sva čim najskrbnejše pregledala tudi vsako malenkost.

Enako skrb sva bila posvetila aparatu za merjenje globočine morja, toplomerom, steklenicam, v katere sva hotela zajeti vzorce morske vode, in beležnicam. Vse to nama je bilo zelo potrebno v slučaju, če bi morala pristati.

Ob straneh aeroplana sva pritrčila snežne čevlje, nože, kakor tudi žago za rezanje ledu in sekiro, ki bi bila služila za rešitev pilota v slučaju nesrečnega pristanka.

(Konec prihodnjic.)

Mačja razstava v Parizu

Te dni se je vršila v dvorani Wagram v Parizu razstava mačk. Pred 30 leti so priredili pesnik Darsens in slikarja Steinen in Willet prvo razstavo mačk in od tistega časa smatrajo Parižani mačjo razstavo za eno največjih pomladnih družabnih prireditev. Že štiri leta imajo mačje razstave mednarodni značaj. Organizirata jih centralno mačje društvo in Cat-club.

Naval gledalcev je bil letos tolik, da so se morali boriti za mesta, da bi videli vsaj del zastavljenih mačk, ki jih je bilo nad 300. Največ je bilo siamskih mačk, ki so po izrazu oči in glasu najbolj sorodne človeku. Celotako suhoparen in resen mož, kakor je Poincare, je našel za popis svoje siamske mačke Grigij ne le pesniški zanos, marveč tudi razumevanje njene duše. Najdragocenejši in najbolj čislane so birmanske mačke z belo in črno dlako. Siamske mačke imajo modre, birmanske pa zelene oči. V posebnih oddelkih

roko odpira. Včasih zavirha pred njim zametasti plašč in pokažejo se nožice v svilnenih nogavicah. Tedaj mu šine kri v glavo in v glavi se mu vrvi. Ta ali ona se ozre na Gamova, toda rjavkasto zelena vojaška suknja ji takoj prežene skomine. Gamov stoji, ogleduje, čaka in preži. Vsak večer čaka, da se pojavi dama, s katero bi se seznanil in jo spremil domov. Kaj in kako bo potem, ga ne zanima. V duhu vidi razpuščene lase in belo, mehko telo. V glavi se mu vrvi in vse telo ga boli v pričakovanju opojne naslade.

Ko postane hladno in ko leze vlaga za ovratnik, vtakne roke v žep in se zameša med množico. Ozira se na vse strani, mimogrede se dotika žensk, njegove roke se na videz slučajno dotikajo ženskih bokov in vedno, kadar zadene ob ženski komolec, se vpljudno opraviči: pardon, Hođ, kakor da je še vedno v ulanski uniformi in črni, lakirani paradni čepici. Vpljudno se umika damam, gleda jim v oči in vsaki lepotici pomežikne, kakor je bil vajen kot kavalerski poročnik.

Naenkrat je začutil v nosu parfum ženske in zagledal je pred seboj hermelinov kožuh. Stopil je naprej in ji pogledal v obraz. Njene oči so bili sicer hladne, toda naenkrat so se zaiskrile. In ko se je moral Gamov obrniti, je obstala

so bile perzijske in evropske mačke, med katerimi je tudi največ varijacij.

Strokovnjaki so razlagali posetnikom, da je treba gojiti mačke in da jih ima Francija še premalo, dasi je v tem pogledu že davno prekosila druge evropske države. Po njihovem mnenju bi Francija prihranila samo na škodi, ki jo povzročijo podgane, letno najmanj eno milijardo frankov, če bi imela več mačk. Zdravniki dokazujejo, da bi bilo tudi manj nalezljivih bolezni, če bi se število mačk zvišalo. Glavni triumf so pa miši in podgane. V Lyonu, kjer mačk nimajo radi, je toliko podgan, da so morali položiti podzemne kable v cementirane cevi, sicer bi jih bile podgane uničile. Toda korist, ki jo ima človek od mačke, ni glavni razlog ljubezni do te ljubke živali. Glavno vlogo igra lepota in simpatične lastnosti mačke.

Francoska zgodovina pozna mnogo znamenitih mačk. Mnogi slavni francoski možje so smatrali svoje mačke za osebnosti in nekateri so jih imeli cela krkela. D'Aureville je trdil, da zna s svojo mačko celo govoriti. Renan je celo s svojo avtoriteto zagovarjal sorodnost in inteligenco mačk z ljudmi. Znameniti pisatelj Anatol France je imel mačko po imenu Pascal, o katerem je trdil, da mu meri kakor ura dolni čas in da mu vzame pero iz roke, ko misli, da je že dovolj delal. France je mačka vedno ubogal. Ni torej čuda, da je vsakoletna mačja razstava v Parizu tako popularna in da se ljudje kar pulijo za vstopnice.

Potresi se zopet množe

Znani italijanski seizmolog Bendiand je napovedal v maju celo vrsto novih potresov. Njegove napovedi glede rmanjših potresnih sunkov začetkom in sredi maja so se deloma uresničile. Največji potres nastane po njegovem mnenju jutri 20. t. m. zjutraj. Ta potres bodo zabeležili vsi potresomerji sveta. Središče tega potresa bo težko najti. Morda bo v južni Sibiriji, morda pa v Sredozemskem morju. Manjši potresni sunki nastanejo jutri baje tudi v Italiji, južni Ameriki in v srednjih Andih.

V torek ponoči so čutili v Tiflisu močan potres, ki ga je spremljalo zemljotresno tudenje v zemlji. V mestu je nastala splošna panika, ljudje so bežali iz hiš. Potres se čutil tudi v okolici mesta. Napravljen je znatno škodo. Takoj po potresu so izbruhnili na mnogih krajih požari, ki so uničili velik del mesta. Prebivalstvo je ostalo na prostem, ker se boji novih potresnih sunkov.

Močan potres so čutili v torek tudi v vasi Cachapoyas v provinci Amazonas. Vse hiše so razdejane. Prebivalstvo je zbežalo iz vasi in ostalo na prostem. Po poročilih iz Newyorka je nastal v torek hud potres v pokrajini Mishifutamo na Japonskem, kjer je bilo 100 ljudi ubitih in več sto ranjenih.

Dvohoj z lokomotivami

Čudna in obenem strahotna drama se je odigrala nedavno v malem mestecu države Texas. Tam sta živela dva železniška strojevodja, ki sta si bila velika prijatelja in nič na svetu ju ne bi moglo ločiti. Nedavno se je pa eden poročil in ker sta bila drug na drugega tako tesno navezana, je dovolil tovarišu, da je prihajal na njegov dom. Trojica se je kmalu dobro razumela. Oba moža sta se menjala v službi. Če je bil eden službeno zadržan, je drugi zabaval ženo. In če se je zgodilo, da sta bila oba istega dne prosta, je vladalo v hiši veliko veselje. Žena je bila napram možu vedno ljubeznjiva, napram njegovemu prijatelju pa korektna in prijazna. Tako je trojica živela prav zadovoljno in končno je mož prijatelja pozval, naj se preseli k njima. Prijatelj je vabil z veseljem sprejel in v hiši je zavladalo še večje veselje. Sosedje so sicer svarili moža, da naj bo previden in da naj ne zaupa prijatelju, toda mož se je samo smejal in bil je celo tako naiven, da je ženi in prijatelju pripovedoval, kako zloben je svet in kako zlobno sodi o njima.

Toda ubogi, dobri in naivni, nič hu-

in gledala za njim. Na vogalu se je ustavil in pustil elegantno damo mimo. In zopet so ga njene oči požirale. Gamov je šel za njo in vdihaval ostre vonjave. Oči so se mu svetile in zadovoljno se je smehljaj. Na vogalu je zavila na drugo stran in se ustavila pred izložbo... Čaka!

Gamov je naglo prekorajčil ulico, previdno se je približal od zadaj dami, stoječi pred širokim zrcalom, in pogledal ji je čez ramo. V bajno razsvetljenem zrcalu je zagledal blede obraz, rdeče ustnice in zožene zenice modrih, hladnih oči. Nežna, dobro negovana roka je popravljala šal, ki se je ovil in visel čez ramo.

Proti svoji volji je dvignil glavo in zagledal nad elegantnim kožuhom v zrcalu poželjiv smehljaj na kosmatem obrazu z globoko udrtimi očmi, oguljeno čepico in zamazan ovratnik rjavkasto zelene vojaške suknje.

Pogled na svojo bedno zunanost mu je pregnal vse skomine po mehkem ženskem telesu. Smešno! Obrnil se je in odšel po Pera, kakor da sploh ni imel namena preživeti noč v objemu strastne ženske.

A njene obrvi so se namršile in njene ustnice so zašepetale v čisti francosčini: — Ah, ti Rusi! Celó z ženskami ne znajo občeati tako, kakor moški drugih narodov. Samo čas sem izgubljala.

dega sluteči mož je bil nekega dne silno razočaran, ko je zvedel bridko resnico. Sam se je prepračil, da ga žena vara in da igra prijatelj z njim zločinsko igro. Do usodnega spoznanja je prišlo po naključju. Ko je šel mož nekega večera v službo, mu je med potjo padel težak kos opke na glavo in ga precej težko poškodoval. Navzlic temu je hotel v službo, toda tam so ga poslali domov. In čim je prišel domov, je bil priča ženinne nezvestobe. Ležala je v objemu prijatelja...

Mož je strahovito vzkipel in prijateljstvo se je spremenilo v besno sovraštvo. Postal je neizprosni in zahteval je od prijatelja, da se dvohojuje z njim na kakršenkoli način in sicer toliko časa, da eden podleže. Končno sta se zedinila, da se spopadeta z dvema lokomotivama, in sicer na ta način, da zavozita drug proti drugemu s polno paro. Rečeno, storjeno! Strahotna drama, čije vzrok je bila ženska, se je odigrala in oba moža sta bila pri karambolu lokomotiv smrtno nevarno poškodovana.

Sokol

Ob 65 letnici

„Ljubljanskega Sokola“

Lepi sokolski lepaki naznanjajo ljubljanskemu prebivalstvu, da se vrši jutri v nedeljo 20. t. m. ob pol 4. popoldne na letnem telovadišču v Tivoliju jubilejni telovadni nastop matičnega društva Jugoslovenskega Sokolstva kot urodek k proslavi 65letnice društvenega obstoja. — Dne 1. oktobra leta 1863. je sklical brat dr. Žerovec ustanovni občni zbor „Južnega Sokola“, ki se ga je udeležilo 70 bratov, za takratne razmere skoraj še nemške Ljubljanec — naravnost sijajno število. Nikomur izmed teh bratov pa se ni takrat sanjalo, da se bo iz te četice razvila v razmeroma kratki dobi tako močnoga sokolska organizacija.

Ljubljanski Sokol je na svojo jutrišnjo prireditev že ponovno vabil vso javnost, danes pa še posebej vabi vse one, ki so mnenja, da je Sokolstvo postalo po preobratu nepotrebna institucija; vabimo jih, da prisotvujejo temu telovadnemu nastopu, kjer se bodo na lastne oči prepračili, da je sokolsko delo neskončno in da gre od roda do roda, kajti ne pozabimo — kar je nesporno — da ima le krepak in zdrav narod bodočnost. Bodi tudi tukaj podarjeno, da je ravno Sokolstvo že na tisoče in tisoče mladine odvrnilo od pijančevanja in razuzdanega življenja.

Jutri bomo na telovadišču videli deco v nežni mladosti, videli bomo razvita telena naraščaja in članstva — uspehi vztrajne telovadbe po sokolskem sistemu, kateremu se približujejo in si ga prisvajajo že skoro vsi kulturni evropski narodi in ki je vpeljan tudi že v našo junaško jugoslovensko armado.

VI. pokrajinski zlet JSS v Skoplju

Program predletnega šolskega dneva.

Pokrajinski zlet JSS v Skoplju je predurmi. Priprave za ta zlet pri Savezu, skopljanski župi kot organizatorici in pri vseh župah so v polnem teku in z gotovostjo se pričakuje, da bo zlet lepa sokolska prireditev, ki jo v precejšnjem številu posetijo tudi drugi slovanski bratje. Od vseh žup prejema Savez poročila o zanimanju, ki vlada pri društvih za zlet in tudi iz Slovenije bo — kljub daljavi — dosti Sokolov in Sokolic, ki posetijo svoje najjužnejše brate.

Ves mesec juni bo imela skopljanska župa polne roke dela. Uvod v sokolske svčanosti zleta bo tvoril predzletni dan 3. junija namenjen šolski mladini. Predletnega dne se bo udeležil starešinstva JSS tudi savezni starosta brat E. Gangl. Program tega dne je naslednji: I. V soboto 2. junija v prostorih Sokolskega doma zvečer svečana akademija. Na tej akademiji bodo nastopili dijaki in dijakine skopljanskih srednjih šol z raznimi vzornimi vajami.

II. V nedeljo 3. junija dopoldne: Ob 6. zjutraj lahkoatletske tekme na zletišču. Teh tekem se udeležijo dijaki višjih razredov srednjih šol Južne Srbije. Lahkoatletske tekme bodo obsegale: skok v višino, skok v daljino, troskok v daljino, metanje kamna, tek. — Ob 7. skušnja za proste vaje na zletišču. Ob 10. štafeta. Učenci bodo tekli po 75 m s prostorov oddaljenih najmanj 3 km od sredine Skoplja proti Prosvetnemu domu. Tu bodo zbrani direktorji srednjih šol z inspektorjem Ministrstva prosvete na čelu, ki bo sprejel štafete. Popoldne: Ob 3. svečana povorka po Skoplju. Ob 4.30 javna telovadba: 1. Skupne proste vaje moške in ženske dece skopljanskih osnovnih šol; moška deca bo vežbala z zastavicami, ženska deca z obroči. 2. Sokolske in otroške igre — izvajali jih bodo učenci in učenke vaških osnovnih šol v narodnih nošah. 3. Proste vaje učencev višjih razredov osnovnih šol. 4. Ritmične vaje — učenci višjih razredov osnovnih šol. 5. Vaje z lok — učenke nižjih razredov osnovnih šol. 6. Vaje s palicami — dijaki nižjih razredov srednjih šol. 7. Poseben nastop učiteljskega. 8. Oddelki višjih razredov moških in ženskih srednjih šol. 10. Skupni nastop vseh šol. — Zvečer bo na zletišču naraščajša veselica in Narodnem gledališču akademija za naraščaj s sodelovanjem sokolskega naraščaja, članov gledališča. Sokolskega društva v Skoplju in skopljanskega pevskega zbora. — To je torej spored predletnega dne, ki je namenjen mladini; priprani smo, da bo to najlepši uvod v skopljanski pokrajinski zlet.

Pomagajte Bolgarom!

Sergej Savinov:

Zrcalo

Anno domini 1920. Zima. Carigrad. Morda se še kdo spominja, da so pripeljali takrat v nekdanjo Konstantinovo prestolico sto tisoč ruskih emigrantov. Pripeljali in pustili so jih — živite, kakor veste in znate.

Emigranti so se razšli po mestu, po hotelih in brlogih, po kopalniških in pristaniških. Na hitro roko so otvorili ljudske kuhinje, prenočišča, prodajalne in pralnice, razlezi so se po vseh kotičkih tega tipičnega orientalskega mesta in na izrazito postavbo ruskega emigranta v angleški vojaški suknji in čepici si naletel in na stambulskem pokopališču, i v hišici zamišljenega Ejubja, dremajočega v kofu Zlatega roga.

Toda komaj so zazarele luči na glavni ulici Pera, komaj je zaklepo življenje po nočnih lokalih in razkošnih hotelih, je gnala neka skrivnostna sila te rjavkasto zelene vojaške suknje iz vseh brlogov Carigrada in hodili so med elegantnimi Angleži in našoptrjenimi Francozi v sijaju in razkošju — tuji, nepotrebni, ponižani in pozabljeni.

Tudi Gamov je nosil angleško vojaško suknjo in čepico — druge obleke ni imel. Že tri tedne je imel zavetišče v javnem prenočišču, spal je na slami, dobil je brezplačno obed in zavedal

Pogled v naše damske in brivske salone

Zadnjič smo obrali modistke, nedavno naše slaščičarje in zakaj ne bi pogledali tudi v naše brivske in damske salone, kjer se priredujejo in strižejo mične in ljubke bubi glavice, kamor prav rade zahajajo vse ljubljanske, ki potem prihajajo iz njih pomlajene in lepe kakor ptice Feniks iz ognja... Pa ne samo saloni, tudi naši brivski in česalni mojstri, lasničarji ali frizerji, kakor jim pravijo ljubljanci, so vredni, da si jih ogledamo in ocenimo njihovo umetnost, ki prav nič ne zaostaja za pariškimi coiffeurji ali dunajskimi barbičari. In če imata bagdadski in seviliški brivce svojo opero ali opereto, Parizan pa »Figara, ki se ženi«, zakaj ne bi tudi malo počastili dosedaj skromnega ljubljanskega mojstra in raznesli njegovo slavo po svetu. In ker so bubi glavice, ko derčki in keberčki, ki se pojavljajo na ljubljanskih ulicah, vsak dan lepši, pikantnejši in šarmantnejši, je pač naša dolžnost, da se kot vestni kronisti oddolžimo ljubljanskim mojstrom. Na piko smo vzeli samo mojstre, odnosno salone, kamor zahaja večina ljubljancank, dati ostalim s tem nečemo delati krivice.

DAMSKI SALONI V LJUBLJANI.

Sicer je res, da je bila frizerska umetnost že močno razvita pred svetovno vojno, toda po vojni je nastal tudi na tem polju pravec preokret. Zmagoslavni pohod bubi glavice, ki si je v par letih osvojila ves svet, je bil temelj novi frizerski ali lasničarski umetnosti, ki je danes v svoji tehniki, okusu in rafinaciji dosegla svoj višek. Sporedno so se pojavile tudi druge zahteve, ki so večinoma pridobile in zahteve povojnega časa: masaža in nega obraza, da o manikiranju in drugih takih zadevah, ki so bile več ali manj znane že poprej, niti ne govorimo. In kakor drugod, tako se je tudi v Ljubljani razvilo lasničarstvo v pravo umetnost. Seveda pa je nova doba zahtevala tudi novih tehničnih naprav, modernizacijo obratov in nabavo vsakovrstnih in neobhodno potrebnih predmetov, instrumentov in aparatov. In odkrito moramo priznati, da kljub temu, da je vse to zvezano z velikim rizikom in ogromnimi materialnimi žrtvami, ljubljana prav nič ne zaostaja v tem pogledu za modernimi vele mestmi, marveč jih še prekaša. Le poglejte v naše brivske in damske salone in priznati morate, da odgovarjajo zahtevam današnje dobe, da so elegantni, čisti, zračni, higijenični in najmodernejše opremljeni. Celotno tuji priznavajo, da se naši saloni, (naj omenimo Fetic-Frankheimovega, Podkrajšekovega, Gjudovega, Navinskovega, Franchettijevega, salon Milla, Dorčecov salon, lahko kosajo s pariškimi ali celo dunajskimi. Pa pogledjmo malo bolj natančno v te salone.

SALON PODKRAJŠEK.

Salon Podkrajšek na Sv. Petra cesti, ki je opremljen z vsem komfortom, nudi damam novo presenečenje. Sedaj si namreč lahko kar telefonično rezervirajo uro! To je pač boniteta, ki jo ne uživajo niti na Dunaju. Salon Podkrajšek je tudi v drugem pogledu opremljen z vsemi tehničnimi napravami. V številnih ličnih kopalnicah, v katerih neprestano vladajo živahno vrvežje — dame prihajajo in odhajajo — so nameščeni razni aparati za friziranje, sušenje in umivanje. Pri Podkrajšku se namreč striže, umiva, kodra, trajno kodra, barva, masira in pomlaja... V zadnjem pogledu mojster poseka tudi slovite Vornova. Salon vodi skupno s svojim sinom Metodom, ki se je izučil lasničarske umetnosti na Dunaju, sam g. Podkrajšek v veliko zadovoljstvo svoje številne klijentele. Omeniti moramo še njegove lasni-

čarske izdelke, ki so prvovrstni in je krasna glava na črnobeli reduti žela splošno priznanje. Podkrajškov salon obstoji že 28 let.

V RENOVIRANEM GJUDOVEM SALONU.

Kongresni trg. Salon g. Gjuda. Najmodernejši, elegantno in nadvse razkošno urejen in opremljen damski oddelek. Nočemo delati nepotrebnih reklame, toda res je, da nudi pogled v Gjudov damski salon naravnost užitek. 15 elegantnih kopalnic, tu je vse opremljeno z najmodernejšimi aparati in orodjem, lokal sam pa je razdeljen v več oddelkov: za striženje, za pranje glave, za friziranje, za masažo, za barvanje las in za trajno kodranje. Dasi je damski salon nastal šele po vojni, ga ljubljancanke prav rade posejajo, ker vedo, da je postržba res prima, poleg tega se je pa salon tudi priljubil radi svoje čistosti in higijene.

Poglavje zase je pa brivnica. Sicer je res, da smo danes posvetili pažnjo v glavnem damskim salonom, toda novega, naravnost pompozno preurejenega brivskega lokala ne smemo prezreti. Da zadovolji tudi gospode, je lastnik prezidal in elegantno renoviral lokal. Brivnica, ki vzbuja občudovanje vsakogar, kdor jo je že videl, se odpre za prihodnji teden.

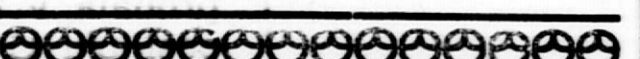
SALON FETICH-FRANKHEIM.

Salon Fetic-Frankheim je menda eden najstarejših v Ljubljani, zbirališče ljubljanske elite in haute volle. Od svoje ustanovitve pa do danes se nahaja na svojem starem prostoru v Selenburgovi ulici, torej sredi mesta. Poprej kombiniran z brivnico, je zdaj izključno damski salon. Tu se vrše vsa dela, spadajoča v lasničarsko umetnost, trajno in vodno kodranje ali ondulacija, manikiranje, masaža in barvanje las v vseh niansah. Radi svoje izborne leze je salon ljubljancankam zelo priljubljen, vodi ga pa z večšo roko gđ. Erna Fetic-Frankheim. Mimogrede povedano, se nahaja podružnica salona, odnosno samostojni salon tudi v Mariboru, vodi ga pa njena sestra. Ljubljancanke opozarjamo tudi na izbrano zalogo kosmetičnih potrebščin, najfinjših pudrov in drugih stvari, po katerih naše dame rade segajo.

Salon Engelbert Franchetti
Ljubljana, Dunajska cesta št. 20

preporoča
elegantno urejeno brivnico
in posebni oddelek za friziranje, barvanje in iz-
vrševanje lasnih izdelkov.

SALON ENGELBERT FRANCHETTI.

Na Dunajski cesti, v najlepšem delu mesta, leži salon brivskega mojstra in lasničarja, stare ljubljanske grčje g. Engelberta Franchettija. Eleganta brivnica, a še elegantnejši damski salon, zgrajen popolnoma po dunajskem vzorcu. Koje so izredno lične. V vseh kabinah je dana možnost trajnega kodranja in sušenja las, ne da bi bilo damam treba presedati, poleg tega umejo pri mojstru Franchettiju spretno striči, prirezavati in manikirati, da o barvanju las niti ne govorimo, ker je to pač razumljivo. Nedvomno je Franchettijeva brivnica in damski salon med najlepšimi in estetično v polni meri odgovarja-

najboljšeju odvetniku v Los Angelesu, ki strokovnjaku za zakonske zadeve. Roditelji so se zgražali nad neizgovornimi komentarji in članki, v katerih so novine razbojnale v svet vse podrobnosti razporeke. Mlada žena je pa čutila, da se je obnovila v nji tajna moč.

— Nobene razporeke! — je dejala — izbršem si ga iz spomina, kakor da ga nisem nikoli videla. Na tihem se ločim in iztrgam mu iz glave spomin name.

Te besede je izgovorila v navzočnosti Claudea Winsora, ki je prišel s svojim odvetnikom, da uredi mučno zadevo s Češnjem cvetom, njenimi roditelji in njihovim odvetnikom Johnom Elphistonom.

Komaj je izgovorila te besede, se je pojavil na Winsorovem obrazu čuden izraz. Zopet se je zemlja zamajala in krenila v nasprotno smer, nato je pa mirno nadaljevala svojo pot.

— To ni nič hudega, — je dejal Elphiston. — V Kaliforniji smo vajeni potresnih sunkov. Nič se ne bojte.

Opazil je, da je zelo lepa. Obi se pa ozrla na Claudea Winsora, ki ju je začudeno gledal. Slednjič se je poklonil, rekoč:

— Oprostite, pomotoma sem zašel v tujo hišo.

Opotekel se je in odšel. Prvo, kar je spoznal, je bilo, da sedi na svoji verandi in drži v naročju otročička v navzočnosti svoje prve žene, dočim je fotograf pripravljala aparat, da fotografira srečno rodbino za novine.

Elphistone se je tiščal mlade žene in

jočimi lokali v Ljubljani. Salon vodi večše sam lastnik skupno s svojim sinom Viljemom, ki se je izučil lasničarske umetnosti pri prof. Weinbergerju na Dunaju. Brivnica g. Franchettija je ena najstarejših v Ljubljani in obstoji že 32 let.

SALON MILLA.

Eden naših najmlajših, pa vendar že renomiranih damskih lokalov v Ljubljani. V kratkem času svojega bivanja v Ljubljani si je znal lastnik G. Gradinski pridobiti številno klijentelo, kar je končno razumljivo, če upoštevamo, da leži lokal tako rekoč v sredi mesta in je poleg tega izredno eleganten, prostoren z dolgo vrsto kopalnic, ki so opremljene z vsemi tehničnimi potrebščinami in aparati za kodranje, sušenje, barvanje las in vsa druga, v to stroko spadajoča dela. G. Gradinski, ki je svoječastno vodi lastno brivnico in salon na Bledu, bo imel tudi letos v Park-hotelu podružnico svojega salona, na kar že zdaj opozarjamo vse goste in obiskovalce Bleda.

Dame pozor!

Vodno ondulacijo, električno masažo
lic in vsa lasničarska dela izvršuje salon

IVAN DORČEC, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 13.

V DORČECOVEM SALONU V DALMATINOVU ULICI.

Dasi ni dolgo med nami, si je ustvaril g. Dorčec v Dalmatinovi ulici eleganten, prav idiličen damski salon, v katerega je vohod sklopi njegovo brivnico. Salon je popolnoma separiran tako, da dame lahko neženirano prihajajo in odhajajo. V štirih kopalnicah, ki so opremljene z vsem potrebnim komfortom in aparati za kodranje, ondulacijo, električno masažo lic, je vse spretno urejeno in nameščeno. Nočemo peti g. Dorčecu hvala, toda priznati je treba, da se potrudil, da je njegova klijentela zadovoljna z njim, pa najsi bodo dame ali gospodje.

Stalna higijenska razstava na velesejmu v Ljubljani

Preurejena in znatno izpopolnjena, se odpre letos v soboto dne 2. junija. Razstava obsega preko 700 slik, fotografij, preparatov, modelov in nazoril, nanašajočih se na vsa polja higijene. Temelj celi razstavi tvorita osebna in stanovanjska higijena, kjer so znanstveni razni nauki in pravila, tako da jih mora na prvi pogled razumeti tudi malo izobražen človek.

Smisel razstave je ta, da skušamo vsakemu posamezniku pokazati pot k cilju, ki ga ima človeško telo na tej zemlji: živeti čim boljše, čim lepše, čim srečnejše in čim daljše. V dosegu tega cilja nam je potrebna še mnogo znanja o ohranjanju zdravja in o preprečitvi bolezni splošno po vaseh in mestih. Z eno besedo, polegamo vsled neznanja in malobrižnosti.

V stalni higijenski razstavi so nakopičeni neprecenljivi zakladi, do katerih ima vsakdo pristop. Tukaj nabrano znanje se bo mnogobrojno obrestovalo.

Od ustanovitve 15. avgusta 1925 do jeseni 1927, je razstavo posetilo nad 100.000 oseb, med njimi tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, več državnikov in nekaj zdravstvenih prvakov inozemstva. Splošno se je izražalo zadovoljstvo nad to institucijo.

Razstava obsega po vrsti nastopne oddelke: Anatomija — Trahom — Živila — Dežja nega — Desinfekcija — Asanacije — Stanovanjska higijena — Higijena žene — Osebna higijena — Spolne bolezni — Higijena v okolici hiše, Higijena v hiši — Nalezljive bolezni — Obrtna higijena — Solak. higijena — Bolniška soba — Jetika — Prva pomoč — Alkoholizem — Tobak.

V oddelku za spolne bolezni in higijena žene, je redoraskim vstopu zabranjen.

Vratar razstave sprejema tudi naročnike na edini slovenski zdravstveni list »Zdravje«.

Revija je pisana zelo poljubno, izhaja mesečno na 24 straneh in stane celoletno 30 dinarjev.

O slovenski kulturni usmerjenosti

Ker se v zadnjem času živahno razpravlja, kako usmeriti slovenski kulturni razvoj, zato naj sledi nekoliko načelnih pripomb k temu vprašanju.

Slovenci smo stali dolga stoletja pod tako silnim nemškim vplivom, da pritiskom, da je postal za našo rastočo narodno zavest ob koncu minulega stoletja neznošen. Že ta enostranska odvisnost je bila škodljiva, še bolj pa je škodila zaradi tega, ker se nismo vedno držali čistih in najboljših vrednot nemške kulture, ampak smo največkrat zajemali iz že kalnih vod, in pri tem je ostalo celo po svetovni vojni.

Toda že ob koncu 19. stoletja so začeli nekateri iskati stike s francosko kulturo in to stremjenje se je po vojni še okrepilo. Ta ali oni je celo nastopal za to, da bi nam naj postali sedaj Francozi to, kar so nam bili do sedaj Nemci. To pa bi bilo popolnoma zgrešeno, kajti zamenjali bi samo eno odvisnost z drugo.

Vse premo pa se je dosedaj povdarjalo, da je predvsem treba gojiti našo lastno narodno posebnost in krepiti našo narodno samozavest. Kajti ta še zdaleka ni tako močna, kakor bi bilo želeli, saj se je ravno v najtežjih in odločilnih trenutkih sumljivo majala (ilirski ideja itd.).

Poleg temeljne točke: gojitve slovenske kulturne samostojnosti, je potrebna za nas

zlasti slovenska vzajemnost, ta pa se mora postaviti na stvarnejšo osnovo, kakor se je to dosedaj vršilo; kazati se mora v našem živem in vztrajnem zanimanju za duhovno, pa tudi gospodarsko in politično življenje ostalih Slovanov, predvsem seveda Hrvatov in Srbov.

V zadostni meri pa moramo gojiti tudi stike z ostalimi narodi, zlasti zapadnimi, a tudi z onimi, s katerimi si trenutno nismo posebni prijatelji, ampak mogoče celo nasprotniki, saj je nepoznavanje ali podcenjevanje nasprotnika prvi korak k porazu. Držati pa se moramo pri tem naravnost prvih in najboljših virov, torej n. dr. glede Nemcev ne samo Gradača in Dunaja, ampak tudi Berlina, Lipskega, Monakovega itd. Nikakor pa ne smemo zaleti iz ene skrajnosti v drugo: ko se je pred vsem vse nemško precejevalo, odrekajo sedaj nekateri Slovenci Nemcem vsako izvirnost. Nemci so kakor vsi drugi kulturni narodi sprejemali tuje pobude, a imajo poleg tega tudi mnogo izvirnega. Razen tega ima nemški vpliv pri nas prednost ugodne zemljepisne lege, ki se ne da zlahka izločiti. Pri gojitvi stikov z inozemstvom pa ne smemo samo sprejemati, ampak moramo skrbeti tudi za to, da oni nas spoznajo.

Ta načrt usmeritve slovenske kulture je ob primerni in smoteni delitvi dela izvedljiv, a zahteva od slovenskega izobraženstva mnogo, ker ni prav nič udoben. Ali pribiti treba, da noben pripadnik, zlasti pa noben izobraženec malega naroda ne sme biti nagnjen k udobnosti. Kajti česar malemu narodu nedostaja na številu (kolikosti), to mora nadomestiti s kakovostjo. Če se hoče trajno vzdržati. In reči se mora, da je bilo predvsem slovensko izobraženstvo v tem oziru visokostojče in jako požrtvovalno. Po vojni pa se zdi, kakor da nekoliko popuša, nekaj iz zagrenjenosti, da se niso vse nade izpolnile, nekaj pa zato, ker radi gledamo proti jugovzhodu in se nam dobro zdi, češ, koliko smo naprej pred onimi. Ali treba bo zopet pogledati proti severozapadu, kajti že v Avstriji, s katero smo nekdanj korakali precej na isti višini, so nas kljub vsem težavam, ki so jih imeli, v marsičem prekosili, kaj šele drugod!

Dr. M. Robič.

**Darujte
za Bolgare!**

Za poletno sezono

se priporoča trajno kodranje, vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah.

M. PODKRAJŠEK, frizer za dame in gospode,
Ljubljana, Sv. Petra cesta. 981 Telefon 3385.

Danes! Najnovejši »Ufa« - vefilim Danes!

GRAND HOTEL BOULEVARD

V glavni vlogi kot sobarica nastopi dražestna

MADY CHRISTIANS

Poleg nje še

ERNA MORENA, WERNER FUETTERER, DAGNY SERVAES

Kaotično življenje vele mestnega hotela. Mlada medicinka - sobarica. Tajna ljubezen. Strast učenjaka. Zločinec iz ljubezni do človeštva. Družba, ki se boji policije. — Ples v maskah. — Policijska preiskava.

Premiera danes ob 4., pol 8. in 9. uri

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Rupert Hughes:

Češnjev cvet

In župnik je zagrešil nad njima nepopravljivo zlo. Vsaj pri drugih bi bilo to nepopravljivo. Za Češnjem cvet pa zakon ni pomenil nepopravljivega zla. Mlada žena je imela od skrivnostnega Lončarja moč, da je lahko napravila križ čez preteklost in se vsak čas brez najmanjše posledice otresla zakonskega jarma.

Nekaj časa je bil zakon srečen in mlada je srkala iz polne čaše ljubavno opojnost v prijetni zavesti, da ima tako izkušene in krepkega moža. Kmalu se je pa mož vrnil k svojemu poklicu in prišlo je razočaranje.

Žena je spoznala, da je last moža, ki zapusti vsako jutro njeno naročje in hiti v naročje drugih žensk. Spoznala je, da ima moža, ki se za druge ženske bori, jih zalezuje in tvega svoje življenje, da reši njihovo. Imela je moža, ki je rad gledal drugim ženskam v oči, ki je imel na platnu vedno pogled umirajočega la-boda in neumirajočega ljubezni za kako dražestno bitje. Zvečer se je pa vračal ves izmogen in do grla sit ljubezni ter je moral zahajati v boksarski klub, da si je utrdil mišice za drugi dan.

Čez nekaj mesecev je poslala po mater in očeta in mirno je poslušala, ko sta jo karala, češ, saj sva te svarila, po nisi ubogala.

Strinjala sta se z njo, da življenje s takim možem ni mogoče. In šli so k

navdušenju je zagovarjal njihove grehe pred strogimi sodniki v prijetni zavesti, da mu honorar v naturi ne uide.

Pisal je sila duhovite in globoko zasnovane tožbe ter navdušeno obravnaval svoje lastne zaključke. Poklic ga je klical pogosto v oddaljene kraje in žena ni mogla vedno potovati z njim.

Prirojena ljubosumnost jo je tako mučila, da se je morala posvetovati z zdravnikom, dr. S. Q. Lapijem, ki je bil ob bolniški postelji zelo prijazen in po-strežljiv. S sugestijo jo je pomiril bolj nego bi jo mogel z nožem in lekarstvi.

Po slovitom procesu, v katerem se je Elphistone docela izčrpal z zagovorom dražestne dame, ki je spravila moža na boben in ga tožila, da se ji je izneveril, je prišel domov in našel tasta, taščo in zdravnika, kako so se sukali okrog njega ve žene, ki je dobila hud živčni napad. Ko je Elphistone ves v skrbnih stoplji k nji, se je naslonila na zdravnikova prsa in zakričala:

— Izgubi se mi izpred oči. Nisi več moj mož in v sploh nikoli nisi bil.

Elphistone je zgrabil niska nevidna sila in ga potegnil nazaj v pisarno, kjer se je prebujal s hudim glavobolom in čudno praznino v spominu.

Češnjem cvetu je skrivnostni Lončar vrnil čudovito moč. Z nezvestim možem si ni dolgo belila glave. Misli-la si je:

— Sicer je pa zdravnik najkoristnejši človek na svetu. Rada bi bila žena kakega zdravnika.

— Barkis nima nič proti, — je dejal zdravnik, ki je bil zelo ponosen na svoj

navdušenju je zagovarjal njihove grehe pred strogimi sodniki v prijetni zavesti, da mu honorar v naturi ne uide.

Pisal je sila duhovite in globoko zasnovane tožbe ter navdušeno obravnaval svoje lastne zaključke. Poklic ga je klical pogosto v oddaljene kraje in žena ni mogla vedno potovati z njim.

Prirojena ljubosumnost jo je tako mučila, da se je morala posvetovati z zdravnikom, dr. S. Q. Lapijem, ki je bil ob bolniški postelji zelo prijazen in po-strežljiv. S sugestijo jo je pomiril bolj nego bi jo mogel z nožem in lekarstvi.

Po slovitom procesu, v katerem se je Elphistone docela izčrpal z zagovorom dražestne dame, ki je spravila moža na boben in ga tožila, da se ji je izneveril, je prišel domov in našel tasta, taščo in zdravnika, kako so se sukali okrog njega ve žene, ki je dobila hud živčni napad. Ko je Elphistone ves v skrbnih stoplji k nji, se je naslonila na zdravnikova prsa in zakričala:

— Izgubi se mi izpred oči. Nisi več moj mož in v sploh nikoli nisi bil.

Elphistone je zgrabil niska nevidna sila in ga potegnil nazaj v pisarno, kjer se je prebujal s hudim glavobolom in čudno praznino v spominu.

Češnjem cvetu je skrivnostni Lončar vrnil čudovito moč. Z nezvestim možem si ni dolgo belila glave. Misli-la si je:

— Sicer je pa zdravnik najkoristnejši človek na svetu. Rada bi bila žena kakega zdravnika.

— Barkis nima nič proti, — je dejal zdravnik, ki je bil zelo ponosen na svoj

navdušenju je zagovarjal njihove grehe pred strogimi sodniki v prijetni zavesti, da mu honorar v naturi ne uide.

Pisal je sila duhovite in globoko zasnovane tožbe ter navdušeno obravnaval svoje lastne zaključke. Poklic ga je klical pogosto v oddaljene kraje in žena ni mogla vedno potovati z njim.

Prirojena ljubosumnost jo je tako mučila, da se je morala posvetovati z zdravnikom, dr. S. Q. Lapijem, ki je bil ob bolniški postelji zelo prijazen in po-strežljiv. S sugestijo jo je pomiril bolj nego bi jo mogel z nožem in lekarstvi.

Po slovitom procesu, v katerem se je Elphistone docela izčrpal z zagovorom dražestne dame, ki je spravila moža na boben in ga tožila, da se ji je izneveril, je prišel domov in našel tasta, taščo in zdravnika, kako so se sukali okrog njega ve žene, ki je dobila hud živčni napad. Ko je Elphistone ves v skrbnih stoplji k nji, se je naslonila na zdravnikova prsa in zakričala:

— Izgubi se mi izpred oči. Nisi več moj mož in v sploh nikoli nisi bil.

Elphistone je zgrabil niska nevidna sila in ga potegnil nazaj v pisarno, kjer se je prebujal s hudim glavobolom in čudno praznino v spominu.

Češnjem cvetu je skrivnostni Lončar vrnil čudovito moč. Z nezvestim možem si ni dolgo belila glave. Misli-la si je:

— Sicer je pa zdravnik najkoristnejši človek na svetu. Rada bi bila žena kakega zdravnika.

— Barkis nima nič proti, — je dejal zdravnik, ki je bil zelo ponosen na svoj

stan. Pregovoril je kolego, da ga je nadomestoval pri bolnikih in ves srečen je odpotoval na ženitovansko potovanje.

III.

Ordinacijo je imel v pritličju in zato je morala gospa Lapijeva sprejemati svoje prijatelje gori v stanovanju. Akustika je bila taka, da je slišala vse, kar so govorili v ordinaciji. Povsem zdrave in dražestne ženske so prihajale vse razburjene in nervozne, odhajale so pa tako pomirjene, da je začela mlada žena svojega moža dolžiti sumljive zdravniške prakse. Predobro se je še spominjala, kako prijazen in zgovern je bil z njo, ko je bila žena drugega. In ugibala je, dokler se njeno ugibanje ni izpremenilo v bridko resnico. A nauhuje je bilo, da je bil mož suženj telefona. In dan so ga klicali k bolnikom, največkrat pa k bolnicam. In nikoli ni povabil žene seboj.

Kmalu se je njeno zanimanje za gmotne leke tako poleglo, da je zahrepenela po duhovni utri. In odšla je k svojemu župniku, dr. Clarencu Yostu, da mu potoži svoje gorje.

Hotela se je ločiti, toda župnik se je zgrozil nad to mislijo.

— Razveljaviti zakon bi ne bilo tako hudo, — ji je prigovarjal.

— Dobro, razveljavljen je, — je dejala zamišljena.

In dr. Lapius je bil zopet samec. Toda mlada žena se je zagledala v dr. Yosta. Živel je v tako vzvišeni atmosferi in tako dobri fari, da je sklenila letiti z njim oboje.

(Konec prihodnjic.)

V ponedeljek otvoritev

najmodernejše in higijenično preurejenega
brivskega salona v Ljubljani.

Priporoča se ALEKSANDER GJUD.

TRAJNO KODRANJE

električna masaža, manikiranje, barvanje las.

Salon FETTICH-FRANKHEIM, Ljubljana, Kongresni trg, nasproti kavarne „Zvezda“.

ZVITKE

(role) za računske stroje cek in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov
ima vedno in v vsaki količini v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1 telefon 2980

Zastore, posteljna pregrinjala
perilo, monograme, obleke i. dr.
veze najfinije in najcenejšemehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, ažuriranje, predtiskanje
ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Ivan Genussi

pleskarstvo in tiskarstvo

Igriška ulica 10
Za delo se jamči. — Cene nizke!
59-T

Učenca

na delikatesno trgovino sprejemem.
Nemške večje imajo prednost. —
Naslov v upravi »Sl. Nar.« 984

Dvodružinsko hišo

takoj prodam. Kupec dobi stanovanje
dveh sob in kuhinje. Ponudbe na
v gostilni »Mostiček«, Rožna dolina.
985

Gospodična

vešča stenografije in strojeplisa,
išče službo začetnice. Gre tudi za
en mesec brezplačno. Ponudbe na
upravo lista pod »Začetnica«/950.

Strojni ključavničar

išče delo. Nastop lahko takoj. Ponudbe
na upravo lista pod »Zvesta«/949.Letoviščarju na Bledu
oddam za mesec junij eno ali dve
mehovani sobi s celo oskrbo. Ponudbe
na upravo lista pod »Solna lega«/974.

D.M.C.

največje skladišče

Sarajevo, Prestolonaslednika
Petra 26 791

Bankoština odprodaja klobukov

svoje zaloge še 7777 kom. moških,
1111 kom. damskih slamičkov, 499
kom. otroških poplin in svilnenih
klobukov bom prodajala po pom-
povno znižani ceni samo kratak
čas od 16. do 26. maja 1928. do
9. ure zvečer. Ne zamudite ugod-
ne prilike. — IVANKA ŠMALC,
Ljubljana, Marijin trg 1. 967Brezplačen pouk v vezenju, rabl
aparatur itd. — Ugodni plačilni
pogoji. — 15letno jamstvo.

Ure zlatnino

ter ostala darila za birmo
prodaja radi preselitve
po znatno znižanih ce-
nah 964

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg.
Oglejte si zalogo in
cene!

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritlikin, išče
mirna stranka (5 oseb). Vseživ
1. junija. Plača event. za pol leta
v naprej. Ponudbe na upravo lista
pod »Mirno«/952.

Prodaja košnje

I. KNEZ iz Ljubljane bo prodal
na Binkoštni ponedeljek dne 28.
maja t. l. svojo travo za obe le-
tošnji košnji. Prodaja se prične ob
2. uri popoldne pri Ančnikovem
kozolcu v Spodnji Šiški. 966

Učenec

priden in močan, star 15 let, se
želi učiti ključavničarske obrti.
Stanovanje in hrano želi v hiši.
Ponudbe na upravo lista pod »Va-
jenec«/976.

Dvodružinsko hišo

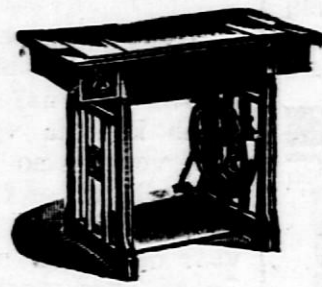
novo, na solčni legi, 35 min. iz
mesta, takoj prodam. Vodovod
v hiši. Kupcu takoj na razpolago
stanovanje dveh sob, kuhinje in
pritlikin. Ponudbe na upravo lista
pod »Ugodna prilika«/973.

Trgovski pomočnik

kateri vodi že več mesecev popo-
lno samostojno podružnico na
deželi, želi prenesti službo. Ce-
njene dopise na upravo »Slov. Na-
roda« pod »Podjeten«/962.

Za dom!

za šivilje, krojače, čevljarje itd.

STOEWER
šivalni strojLe ta Vam poleg šivanja entla
(obšiva), veze (šitka), krpa pe-
rijo in nogavice. Brez vsakega
preminjanja plošč in drugo je
stroj v minuti pripravljen ali
za vezenje in ravno tako hitro
zopet za navadno šivanje. — Po-
leg vseh prednosti, ki jih za-
vzema šivalni stroj STOEWER,
je tudi najcenejši.Ne zamudite ugodne prilike in
oglejte si to izrednost priLud. Baraga,
Ljubljana, Selenburgova 6, I.

15 letna garancija

Od dobrih
se najboljši šivalni stroji KOLESA
znamke GRITZNER in Adler
za dom, obrt in industrijo — Istotam švicarski
pletilni STROJ DUBIED

Samo pri JOSIP PETELINCU

Tudi na obroke.

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi
Pouk v vezenju brezplačen

Cene nizke

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19,
so bile izžrebane dne 16. maja, in sicer so zadele:

Din 40.000 je zadel števil. 10.897

Din 10.000 je zadel števil. 95.500

Din 3.500 je zadel števil. 120.193

Po Din 1.500 so zadele št. 30.942, 91.706, 58.291, 21.529, 58.352,
70.202, 82.821, 23.343, 10.880, 34.639, 108.132.Po Din 500 so zadele št. 15.465, 15.413, 30.922, 30.946, 58.408, 66.661, 91.701, 91.711,
115.678, 115.681, 7694, 7671, 7632, 20.196, 20.193, 20.200, 22.535, 22.527, 22.600, 46.009,
46.008, 46.067, 70.257, 70.332, 72.148, 72.101, 72.197, 72.120, 95.488, 95.488, 95.480, 95.430,
99.870, 99.879, 109.775, 120.132, 120.154, 120.170, 120.259, 120.229, 120.279, 76.704,
78.734, 103.131, 103.176, 10.888, 10.865, 10.999, 10.967, 34.758, 47.371, 60.156, 60.44, 60.109,
84.533, 84.535, 84.623, 84.687, 108.151, 108.207, 128.834, 24.587, 24.556, 11.103, 11.140,
23.337, 111.484, 111.470, 111.459Kdor želi nadalje igrati na visoke dobitke, naj nam to takoj javi, da mu prihranimo
neizžrebano srečko.

Izžrebane srečke naj se pošiljajo obenem na naslov:

Zadružna hranilnica. r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-
TIPIJE, IZDELUJE PO PRED-
LOŽENIH RISBAH, PEROPISIH
IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK
ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V
ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO
PO NAROČILU IN V NAJKRAJ-
ŠEM ČASU PO NIZKIH CENAHJUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

Flobert-puške

Lovske puške, browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, to-
piče, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetniški ogenj.

F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana.

Selenburgova ulica št. 6.

Pozor!

TRGOVCI!

Pozor!

Radi pomanjkanja trgovskih prostorov sem primoran opustiti delno
svojo bogato zalogo raznega GALANTERJSKEGA IN KRATKEGA
BLAGA NA DEBELO, vsled tega ODPRODAJAM razno blago po
ZNIŽANIH cenah.

OSVALD DOBEIC

veletrgovina galanterije in pletenih. LJUBLJANA, Pred Škofijo št. 15.
Ne zamudite prilike!

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro,
skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posred-
nik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice).
Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklarira-
nega blaga in vse informacije brezplačno. 51/T

Za krojače!

NOVA VELIKA

Za krojače

Knjiga krojaštva

za samouke o prikrojevanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige!

Krompir

Direkcija državnih železnic v Ljubljani bo
prodala v ponedeljek 21. t. m. ob 10. uri v
poslopiju Gospodarske poslovalnice, Masary-
kova cesta 17 (poleg Ranzingerja) približno
5 vagonov krompirja. Kupci se vabijo.

ZELO ZNIZANE CENE!

Dvokolesa, novi modeli 1928, motorji, otroški m-
igračni vozički, najnovejši šivalni stroji in pnevmati-
ke Michelin. Poseben oddelk za popravila, popravila
emajljanje in ponikanje dvokoles in otroških vo-
zičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke —
ilustrirani ceniki franco 11

»TRIBUNA« F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Urežite si prebavo, da vam minejo bolezni!

Bolezni želodca in čreves, telesno zaprtje, glavobol,
pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja,
zlata žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave.

Urežite si prebavo s preizkušenim eliksirjem »FIGOL«, da premine bolezen.

»FIGOL« eliksir urejuje prebavo in vam vrača
zdravje.»FIGOL« se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga
pa in razpošilja s poštnim povzajem z navodilom vred
LEKARNA DR. SEMELIČ, DUBOVNIK 2Izvirni zabojček s 3 steklenicami, omotom in poš-
tino Din 105.—, z 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din.Številne zahvalnice o uspešnem delovanju »Figola«
dospevajo dnevno.

Salon „MILA“

se priporoča vsem cenjenim damam, zlasti tudi onim, ki prihajajo
z dežele: Kranja, Kamnika, Bleda, Novega mesta in drugod za
trajno kodranje, barvanje las, vodno ondulacijo, manikiranje in masažo.

Ljubljana, Dunajska cesta.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskomтира menice, inka-
sira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse
v bančno stroko spadajoče posleSprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem
računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije
vodi poseben oddelk za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji